

Plakete tudi Dolenjcem

Ob dnevu vstaje podelili zvezna priznanja ZZB NOV

Na slovesnosti, ki je bila ob dnevu vstaje na republiškem odboru ZZB NOV Slovenije, so letos že osmič podelili zvezne plakete ZZB NOV Jugoslavije. Tokrat je to priznanje prejelo 70 aktivistov in organizacij iz Slovenije in zamejstva.

Pet letošnjih plaket so prejeli dobitniki iz petih občin na našem območju. To so: Alojz Kovacič iz Kočevja, Milan Šimec iz Črnomojke, Združenje borcev NOV Bizeljsko, Združenje borcev NOV Sentjemej in Občinska konferenca ZSMS Sevnica.

Zvezne plakete, ki jih podeljujejo od leta 1973, je do zdaj dobilo 566 posameznikov in organizacij iz naše republike, od tega 30 borcev iz zamejstva. Med dosedanjimi dobitniki je tudi več Dolenjcev, Belokranjcev in Posavcev.

ZA NAPREDEK KRAJA – France Popit si je ogledal delovišče v Adlešičih, kjer mladi brigadirji gradijo 1.100 metrov dolg vodovod, ki bo velika pridobitev za Adlešiče in to nerazvito obkoljsko krajevno skupnost.

France Popit med brigadirji

23. julija obisk na trasi ceste Lipje-Gradenc v Suhi krajini in v Adlešičih

V sredo, 23. julija in v četrtek, 24. julija, sta France Popit, predsednik ZKS, in Boris Bavdek, predsednik Republiške konference ZSMS, obiskala slovenske mladinske delovne akcije. Obiskala sta 11 brigadirskih naselij, svoj obisk pa sta začela v Suhi krajini.

Na manjšem travniku pri vasi Lipje je 23. julija kmalu po 8. uri pristal helikopter z gosti, pričakali pa so jih predstavniki štirih občin: Novo mesto, Trebnje, Kočevje in Grosuplje, ki imajo v nerazvitem suhokranjskem predelu brigadirje zvezne mladinske akcije.

Predsednik Zveze komunistov Slovenije in ostali gostje so si nato ogledali delovišče na trasi ceste Lipje-Gradenc, kjer sta dve brigadi utrjevali cestišče na 2,5 kilometra dolgi novi cesti, ki jo gradi mladina

v teh odmaknjenih krajih. Mladi so s pesmijo pričakali obisk, nato pa so se gostje v razgovoru pomudili s komandantom akcije v Suhi krajini Tonetom Anderličem in njegovimi najbližjimi sodelavci ter predstavniki občine. France Popit se je zanimal za organizacijo življenja v brigadah, kjer v zdajšnji drugi izmeni dela 240 brigadirjev. Brigadirjem nagaja vreme, kljub temu pa je predvideno delo v glavnem opravljeno. Dolej znaša vrednost letos opravljenih del bodisi pri gradnji cest ali vodovodov

na območju vseh starih občin čez 3,5 milijona dinarjev.

Na delovišču v Adlešičih je Franceta Popita in ostale goste pozdravil gromki brigadirski pozdrav. Komandant MDA Bela krajina 80 Mirko Razgoršek je goste seznanil z dosedanjimi uspehi pri gradnji 1.100 metrov dolgega vodovoda za Adlešiče. O razvoju in nadaljnjih željah in načrtih za hitrejši napredek te nerazvite krajevne skupnosti pa se je predsednik slovenskih komunistov pogovarjal s krajevnimi in občinskimi predstavniki.

Na letošnji republiški MDA Bela krajina 80 bo v štirih izmenah delalo okoli 340 mladih fantov in deklet iz vse Slovenije. V prvih dveh izmenah so brigadirji iz Idrije, Škofje Loke, Raven na Koroškem in Maribora krepko presegli normo, naredili več kot 12.000 delovnih ur, vrednost opravljenih del pa znaša dobra 2,1 milijona dinarjev. V tretji izmeni delajo mladi iz Maribora in Sežane, za njimi pa bodo v brigadirsko naselje v Kotu pri Semečju prišli brigadirji iz Postojne in Velenja.

Ne samo da so brigadirji na tej republiški mladinski delovni akciji dokončali delo pri rekonstrukciji vodovoda Semeč-Petrova vas in da sedaj gradijo vodovod v Adlešičih, ampak v prostem času radi prisrčno na pomoč ljudem v sosednjih vseh pri njihovih delih in opravilih, v naselju se ukvarjajo s številnimi interesnimi dejavnostmi, na športnem, kulturnem in zabavnem področju pa dobro sodelujejo z mladino iz črnomaljske občine.

Ogenjca je dobila muzej

Praznik Loškega potoka: spomin na Ogenjca in požiganje vasi – Odprli so muzejsko barako

Kar se je zadnjega julija 1942 zgodilo v skrivališču ranjenih partizanov na Ogenjci blizu Loškega potoka, velja za pojem herojskega narnarja med narodnoosvobodilnim bojem. Po izdajstvu je tedaj bolničarka Mimica na njihovo željo postrelila večino ranjenцев; da ne bi padla v roke krutemu sovražniku, pa je vzela življenje tudi sebi.

Spominu na ta tragični dogodek v partizanski bolnišnici Ogenjca, ki jo je ustanovil in vodil dr. Aleksander Gale-Petra, pa tudi na sočasno požiganje vasi med roško ofenzivo posvečajo ljudje iz sedmih vasi Loškega potoka svoj krajevni praznik. Letos so ga proslavili zadnjo soboto, pripravili so proslavo in v bližini za ranjene pogubne jame odprli tudi barako, t. i. Dom dr. Aleksandra Gale-Petra, v katerem bo razstavljeno pisano in fotografsko gradivo o Ogenjci.

Pokrovitelj proslave je bil ljubljanski Klinični center, glavni direktor slednjega Franc Šikovič je zbranim govoril o pomenu ki ga je

imela in ga Ogenjca še ima za osveščanje slovenskega življa, presunljiva pa je bila pripoved Ivana Mulaca, enega od treh ranjenцев, ki jih Mimica zaradi pomanjkanja streliva ni ubila, pa so zato morali prestati številna mučenja in so po srečnem naključju ostali žive priče herojskega dogodka.

Na Ogenjci, ki ob omenjeni muzejski baraki premore tudi spomenik, bodo sčasoma naredili še baroko nad usodno jamo in uredili prostor, na katerem so v tej partizanski bolnišnici potekale operacije, predvidevajo pa, da bodo o Ogenjci posneli tudi film.

DOM DR. GALE-PETRA – Tako so poimenovali barako, v kateri bo na ogled dokumentarno gradivo o tragediji ranjenцев na Ogenjci.

KOMBAJN GA JE STISNIL

Med žetvijo se je 20. julija poškodoval 33-letni Anton Stariha iz Coklove pri Semečju. Stariha je s še dvema vaščanoma s kombajnom zmel pšenico. Pri tem je zapeljal na zemeljski vsek, ki je bil prekrit s poleglo pšenico. Kombajn se je prevrnil, Stariha, ki je vozil, pa je stroj stisnil tako močno, da so ga morali odpeljati v novomeško bolnišnico.

„Kostanjevice ne damo!“

Krajani po ovinkih zvedeli za nameravano odprtje kamnoloma na Opatovi gori

Kostanjevica je turistični kraj, zato se domačini upirajo vsakršni industriji, ki bi škodovala njenim naravnim lepotam. Vse organizacije s krajevo skupnostjo vred so se to poletje odločno postavile v bran načrtom industrije gradbenega materiala „Sava“ iz Krškega, ko so zvedeli, da so na njihovem območju predvidevale raziskave za morebitno odpiranje kamnoloma „Sava“, ki zdaj izkorišča gramoz s Krškega polja, naj bi tega postopoma nadomestila s kamenjem iz kamnoloma. Zaloga gramozu namerčajo niso neizčrpane, razen tega je v nevarnosti podtalnica, če bi se naprej z enakim tempom izkoriščali to bogastvo Krškega polja, kjer je treba del površin ohraniti tudi za kmetijstvo.

Prav zaradi tega je izvršni svet občinske skupščine predlagal „Savi“, naj pospešeno nadaljuje raziskovanje območij, kjer bi v prihodnje lahko odprla kamnolome. Možna lokacija so tako predvideli tudi v Orhovcu pri Kostanjevici, kjer pa je, kot kaže, prepozno stekel postopek za soglasje s krajevo skupnostjo. Ta je kamnolom odklonila z velikim ogorčenjem. Za načrte „Save“ je zvedela po ovinkih in to je tej delovni organizaciji najbolj zamerila. Opatove gore Kostanjevici nikoli ne bodo pustili spremiti v kamnolom. Ta bi upropastil spomeniško-ovarsveno zaščiteno kompleks, na katerem gradijo razvoj turizma in kulture.

J. T.

Umetniku popravili krivico?

Prvo posmrtno razstavo del Franceta Kralja odprl v Kostanjevici akademik Josip Vidmar

V petek, 25. julija, je akademik in častni član Dolenjskega kulturnega festivala odprl v Lamutovem likovnem salonu v Kostanjevici razstavo 94 del slovenskega kiparja, slikarja in grafika Franceta Kralja. To je prva posmrtna razstava utemeljitelja slovenskega ekspresionizma in kar dve desetletji sta morali preteči, da je do nje prišlo, posvečena pa je tudi 85-letnici Kraljevega rojstva.

Akademik Josip Vidmar je v otvoritveni besedi podčrtal, da se je umetnosti Franceta Kralja vsekakor zgodila velika krivica. Po njegovem mnenju nosi precejšnjo krivdo za to

naša likovna kritika, ki ni znala globlje pogledati v Kraljevo ustvarjalnost in iz nje izluščiti dela, ki tega umetnika prav gotovo uvrščajo v vrh slovenske likovne in kulturne zakladnice. Z razstavo v Lamutovem likovnem salonu naj bi po zaslugi same Kostanjevice Francetu Kralju storjeno krivico vsaj delno popravili. Predsednik Dolenjskega kulturnega festivala Lado Smrekar je na otvoritveni slovesnosti dodal, da bodo vsa razstavljena dela, ki so bila do zdaj vključena v zbirko slovenske umetnosti v kostanjevski šoli, sestavljala umetnikovo stalno zbirko, ki jo bodo postavili prihodnje leto v prostorih nekdanjega cisterjanskega samostana in tako zaključili postavitev stalnih zbirk velikih slovenskih ekspresionistov v stavbi, ki že skoraj v celoti služi kulturi in umetnosti.

O umetniški poti Franceta Kralja, v Zagorici pri Dobropolju rojenega Dolenjca, in sicer v hiši, ki je dala slovenski umetnosti dva likovna ustvarjalca, brata Franceta in Toneta, je govoril Andrej Smrekar, kustos Galerije Božidar Jakac. Podčrtal je zlasti pomen tistih stvaritev, ki pomenijo prelomnice v Kraljevem snovanju. Po besedah mladega kustosa je Kralj svoj umetniški vrh dosegel v plastikah in grafikah, svojski in umetniško dovolj prepričljiv in izrazit pa je tudi v slikarstvu.

Ob otvoritvi razstave, ki bo odprta do septembra, je izšel zajeten katalog z daljšim razmišljanjem o kiparstvu in grafiki Franceta Kralja (izpod peresa Andreja Smrekarja), s številnimi reprodukcijami, seznamom literature o umetniku in drugimi podatki. Udeleženci otvoritve so v petek zvečer prisluhnili še koncertu, na katerem je Trio Lorenz izvajal Kogojeve, Turinove, Škerjančeve in Šostakovičeve skladbe.

I. ZORAN

ZBOR VINOGRADNIKOV

Člani Društva vinogradnikov Bele krajine se bodo sestali v nedeljo, 3. avgusta, v Gorenjih pri Semečju. V strokovnem delu zbora vinogradnikov bo predavanje o zaščiti vinogradov, beseda pa bo tekla še o pripravah na letošnjo trgatve, vinogradniki se bodo dogovorili, kdaj bodo priredili strokovni izlet na Koprsko. Ko se bodo pogovorili o vseh pomembnih stvareh, bojo priredili zabavo.

SAVSKI MOST V KRŠKEM MESEC DNI ZAPRT

Železobetonski most čez Savo v Krškem je od nedelje, 27. julija dalje odprt samo za pešce. Ves promet z motornimi in drugimi vozili so zaradi obnovitvenih del preusmerili na druga mostova. Težki tovornjaki imajo obvoz preko brežiškega mostu, osebna in druga lažja vozila pa morajo čez Savo po mostu v Brestanici.

Most v Krškem bo predvidoma zaprt za promet do 26. avgusta. Delavci podjetja Slovenija ceste bodo ta čas opravili nekatera nujna vzdrževalna dela, ga znova utrdili in zamenjali močno načeto asfaltno prevleko na cestišču. Čeprav stoji ta krški most komaj dobrih deset let, je precej zdelan in potreben temeljite obnove. Promet z levega na desni breg bo torej to poletje ohromljen.

PRAZNIK KS TRZIŠČE

V nedeljo, 3. avgusta 1980, bo na Malkovcu v počastitev praznika Tržišče slovesnost, ki se bo začela ob 9. uri s slavnostno sejo in nadaljevala ob 14. uri s proslavo pri spomeniku na Malkovcu ter proslavo ob 30-letnici GD in DO Tržišče. Krajani praznujejo svoj praznik 2. avgusta v spomin na leto 1942, ko so Italijani na ta dan požgali Malkovec in ustrelili 14 vaščanov.

Osebni dohodek v ožje okvire

Gospodarske težave zahtevajo še bolj zaostrene ukrepe pri delitvi sredstev za osebne dohodke – Letos je 16-odstotno povečanje mase sredstev – Dodatne omejitve za neproizvodne panoge

Med predlagane spremembe zvezne resolucije o družbenoekonomskem razvoju v letošnjem letu spadajo tudi dodatne zaostritve pri delitvi sredstev za osebne dohodke. O ukrepih na tem področju sta na tiskovni konferenci spregovorila Marko Bulc, vodja slovenske delegacije v zboru republik in pokrajnih skupščine SFRJ, ter njegov namestnik Rudi Kropivnik.

Rast dohodkov in vseh vrst porabe je bila že sedaj omejena zaradi stabilizacijskih prizadevanj, ki nalagajo vsem in na vseh področjih zategniti pasove. Številke možne rasti osebnih dohodkov pa bo treba še spremeniti, da ne bodo prehitro „pojedli“ devalvacije. V drugi polovici letošnjega leta naj bi se masa sredstev za osebne dohodke povečala največ za 16 odst., v osnovnem šolstvu in zdravstvu, kjer je problem financiranja največji, pa za 18 odst. Poleg tega naj bi osebni

dohodki v vseh panogah in dejavnostih, kjer so izrazito večji od dohodkov v gospodarstvu – krog se je z delovnih skupnosti bank in drugih finančnih organizacij, samoupravnih interesnih skupnosti, poslovnih združenj in zunanjetrgovinskih organizacij razširil še na elektrogospodarstvo, proizvodnjo nafte, plina in naftnih derivatov, cevovodni transport, projektantske delovne organizacije, časopisno-založniško dejavnost ter radio in televizijo – v masi povečevali za 10 odstotkov

manj kot osebni dohodki v gospodarstvu. Osebni dohodki pripravnikov pa naj bi se ne šteli v maso sredstev za osebne dohodke. Tako naj bi preprečili, da bi mladi, ki so končali šole, ostali na cesti, saj sedaj marsikje niso želeli zaposliti niti svojih štipendistov. Pokojnine in invalidnine pa lahko do konca leta dosežejo največ nominalni znesek povprečnega osebnega dohodka iz lanskega leta.

Prevladovalo bo sončno in toplo vreme. V prvi polovici tedna bodo še krajevne popoldanske nevihte.

KIPARSKA DLETA NA FORMI VIVI 80

V senci kostanjeviškega grajskega parka je več tednov dolbejo v hrastova debela dleta šestdeset letošnjih udeležencev mednarodnega kiparskega simpozija Forva viva v tem kraju. To so: Doru Covring iz Romnije, Michael Pennie iz Velike Britanije, Margarita Poueva iz Bolgarije, Yutaka Toriyama iz Japonske, Alberto Chissano iz Mozambika in Negovan Nemeč iz Jugoslavije. Kiparji bodo ustvarjali še ves avgust, do zaključne slovesnosti, ki bo 30. avgusta.

NA SVETOVNO PRVENSTVO

V ponedeljek, 4. avgusta, odpotujejo na svetovno prvenstvo v plavanju s plavutimi in hitrostnem potapljanju, ki bo do 10. avgusta v Bologni v Italiji, člani novomeškega KPA: Danijel Vohar, Suzana Zevnik in trener Drago Les-Carli.

Zaradi absurdne nemoči varnostnega sveta, da bi aktivneje posegel v reševanje bližnjevzhodnega zapleta – ZDA so namreč izkoristile pravico veta – se je eno izmed najbolj žgočih problemov sveta preselilo v generalno skupščino OZN. To pa seveda nikakor ne izključuje dolgotrajnih prizadevanj neuvrščenih držav, ki so že na beograjski konferenci zunanjih ministrov zahtevale, naj o bližnjevzhodnem problemu, katerega srž je nerešeno palestinsko vprašanje, razpravlja najširša svetovna tribuna.

Milorad Pešić, nemestnik zveznega sekretarja za zunanje zadeve, je ponovil naša znana stališča do rešitve palestinskega vprašanja. V okviru splošnih norm mednarodnega obnašanja je ponudil sedem načel, ki bi lahko razrešili enega izmed največjih mednarodnih problemov, s tem pa tudi obvarovali mir, za katerega velika nevarnost prihaja prav s tega območja.

Kot je dejal jugoslovanski predstavnik, bi se moral Izrael umakniti z vseh zasedenih ozemelj, uveljaviti bi morali neodtujljive pravice palestinskega ljudstva, priznati PLO, vsem državam Bližnjega Vzhoda pravico do varnosti, samostojnega razvoja, zagotoviti palestinskim beguncem vrnitev, se vsestransko lotiti iskanja rešitve na podlagi sklepov Združenih narodov ob enakopravni udeležbi vseh prizadetih strani, tako tudi PLO, končno pa naj bi Združeni narodi zavzeto sodelovali pri uresničevanju vseh sklepov, se pravi poiskati učinkovit način prisiliti Izrael, da bi se uklonil tem sklepom.

Medtem ko je v generalni skupščini potekala razprava o palestinskem vprašanju, Izrael z zadnjimi zakoni še naprej uresničuje svojo ekspanzionistično politiko in se očitno kaj dosti ne zmenja, kaj o njegovem početju meni večina držav na svetu.

Vprašanje je, kako bo potekal nadaljnji razvoj dogodkov na tem področju sveta po posebnem zasedanju, ker glavni akterji, ki so si izbrali to ekskluzivno pravico, še naprej urejajo sami vse zadeve, tako mimo tistega, ki ga predvsem zadeva in nenazadnje tudi mimo večine držav, ki si tako kot Palestinci želijo pravično rešitev problema, se pravi izpolnitve dolgoletne želje, da Palestinci končno svobodno zadihajo v svobodni in neodvisni državi.

V. GASAR

Palestinsko vprašanje

Neuvrščeni so tudi pripravili resolucijo. Tako generalna skupščina OZN poziva Izrael, naj se brezpogojno umakne z vseh zasedenih arabskih ozemelj, zasedenih leta 1967, umakati pa naj bi se morali še pred letošnjim 15. novembrom.

V debati na posebnem zasedanju je govorilo kar okoli sto govornikov. Faruk Kadumi, predstavnik Palestinske osvobodilne organizacije, je z odru svetovne skupščine izrekel morda usodni stavek, češ da je to morda zadnja prilika, da Palestinci uresničijo svojo pravico do samoodločbe, neodvisnosti in ustanovitve lastne države.

Vsi napori miroljubnega sveta so bili znani – ne samo zaradi trnatega vztrajanja vseh dosedanjih izraelskih vlad kot predvsem zaradi nepopustljivosti Washingtona, ki v okviru blokovskega tekmovanja ne dovoli nikakršnega premika v tem delu sveta. S tem pa pred očmi svetovne javnosti dopuščajo tragedijo palestinskega ljudstva: 60 odstotkov ljudi živi kot begunci, medtem ko so ostali prebivalci izpostavljeni terorju in aneksistični politiki Beginove vlade.

ŠAH JE UMRL – V kairski vojaški bolnišnici je umrl bivši iranski šah Reza Pahlavi. Pokopali so ga v tork v džamiji Al Rifai. Ko se je novica izvedela v Iranu, je tisoče ljudi preplavilo ulice in se začeli veseliti. Egipt pa je napovedal sedemdnevno žalovanje. Opazovalci menijo, da smrt Reza Pahlavija ne bo dosti vplivala na usodo ameriških talcev. Na sliki: bivši šah z ženo Farah Diba v Mehiki, ene izmed držav, kjer se je ustavljal med svojo večmesečno odisejajo, dokler mu ni zatočišče ponudil egiptovski predsednik Sadat. (Telefoto: UPI)

Nihče nam ne bo dal nič zastonj

Slovenija na pragu novega srednjeročnega obdobja pred pomembnimi odločitvami

V naši republiki pravkar na vseh ravneh in v vseh okoljih razgretost razpravljajo o možnostih in načrtih družbenoekonomskega razvoja Slovenije in Jugoslavije v letih 1980–1985. Vsak dan bolj se zavedamo, da sta naš obstoj in razvoj neločljivo povezana z dogajanjem v svetovnem gospodarskem in političnem prostoru, hkrati pa tudi dobro vemo, da se moramo v gospodarski tekmi z razvitejšimi opirati predvsem na lastne sile, ne pa se preveč zanašati na tuj pomoč.

Načrtovalci razvoja so že zelo jasno povedali, da brez boljšega dela ne bo boljšega jela.

Tako bo treba iskati glavno podlago za razvoj materialne osnove naše družbe predvsem v pospešenem uvajanju – kjer je le možno – domače tehnologije in v čedalje obsežnejšem vključevanju našega gospodarstva v mednarodno delitev dela. To dejstvo pa terjaja slovo od naše dosedanje politike razvoja prav vseh proizvodnih in družbenih dejavnosti in še za vsako ceno.

V Sloveniji lahko načrtujemo dolgoročen razvoj predvsem na podlagi takšne proizvodne sestave, v kateri bo prav vloga tehnologije in znanja odločilna za učinkovito gospodarjenje, povečanje produktivnosti dela, konkurenčne sposobnosti in izvoza saj imamo več kot skromne surovinske in energetske vire.

proizvodni, preobraziti strukturo in kakovost sedanjih ekonomskih odnosov s tujino, povečati medsebojno sodelovanje republik in pokrajin ter uskladiti strategijo razvoja jugoslovanskega gospodarstva, ki lahko samo z enotnim ekonomskim mehanizmom učinkovito spodbuja kakovostne dejavnike razvoja.

Že na prvi pogled je jasno, da gre za zelo težavno nalogo, še posebno če vemo, da smo se pri dosedanjem gospodarskem razvoju Slovenije v veliki meri opirali prav na takšno industrijo, kot so nekatera področja kovinsko predelovalne in elektroindustrije, tekstilna, papirna industrija, lesna in druge. Vendar se zdaj že vse bolj uveljavlja jo panoge, ki temeljijo na sodobnem znanju in tehnologiji, na primer kemija elektronika ipd., kar krepi zahtevanje v naše znanje in gospodarsko moč. Največja spodbuda za razvoj pa so naši dosedanja uspehi.

Na pragu obdobja smo torej, v katerem bomo morali preusmeriti in modernizirati celotno proizvodno tehnologijo in upravljanje, postaviti novo in frastrukturo, odločno poseči v regionalni razvoj, reformirati izobrazbo mladih generacij, omogočiti izobraževanje za delo, iz dela in ob delu ter zgraditi takšen sistem upravljanja družbene reprodukcije, ki bo usklajen z doseženo ravnijo razvitosti proizvodnih sil.

Ključna naloga našega razvoja pa je slej ko prej povečati produktivnost dela. Tega se – na srečo – že vse bolj zavedamo.

VINKO BLATNIK

tedenski mozaik

BRITANSKI trgovci avtomobilov so te dni dvignili preplah: avtomobilov je na tržišču vse več, povpraševanje pa je čedalje manjše. Zato so zahtevali od vlade, naj popusti in omili kreditne pogoje pri nakupovanju novih avtomobilov. Prejšnji mesec se je prodaja avtomobilov zmanjšala za 30 odstotkov.

MENINGITIS, ki ga povzroča goba iz skupine gliv Cryptococcus neofarmans, je vnetje možganske opne. Če ga ne zdravimo, se konča s smrtjo ali pa pušča hude posledice. Edino zdravilo, ki pomaga, je amfotericin B, vendar škoduje ledvicam, povzroča krče ter težko splošno stanje bolnika. Kmetjci, ki so v medicini znani po tem, da pri zdravljenju mnogih težkih bolezni uporabljajo bližnjice, se bojujejo proti meningitisu s česnom. Od 21 bolnikov so jih zdravili s intramuskularnimi injekcijami česnovnega izvlečka ter jim dajali česen še oralno. Od teh jih je pet popolnoma ozdravelo.

HMELJ DOBRO KAŽE

Slovenski hmeljarji računajo, da bodo letos na 1650 hektarih pridelali 3080 ton hmelja, torej okrog 80 ton več kot lani, kar gre na račun povečanih površin. Če vreme ne bo ponagajalo z dežjem, bo letina dobrih. Tudi gibanje cen na svetovnem tržišču je ugodno in hmeljarji upajo, da bodo pridelali dobro, čeprav kljub zmanjšani izvozni stimulaciji.

DOBRA ŽETEV

Po ocenah naj bi v naši državi kljub letošnjim vremenskim nepravilnostim kam poželi več kot 5 milijonov ton pšenice, pridelane na področjih milijonu hektarov. Zadovoljivo v teka tudi odkup žita.

TELEGRAMI

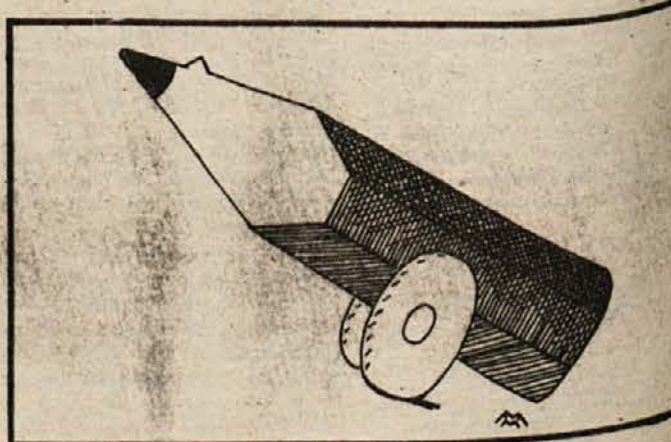
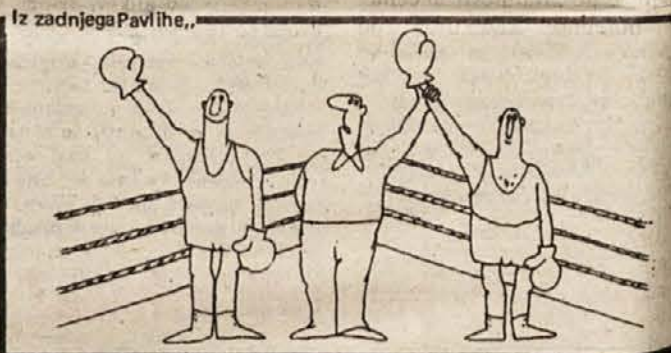
ISLAMABAD – V diplomatskih virih v Islamabadu trdijo, da se je več enot afganistanske armade uprlo vladi Babraka Karmala. Upome enote po teh informacijah že nekaj dni napadajo sovjetske čete. Po novicah iz virov, ki jih diplomati v Islamabadu označujejo kot „zanesljive“, gre za nekatere enote iz 14. divizije v pokrajini Gazni in za neko enoto, ki je stationirana okoli 20 kilometrov od Kabula.

CIUDAD MEXICO – Položaj v Gvatemali, kjer si desničarska vojska prizadeva likvidirati svoje nasprotnike, dobiva razsežnosti prave državljanske vojne. Ljudska podpora opoziciji in gverilskim organizacijam je vedno večja, medtem ko vlada generala Romea Lucasa Garcie ostaja vedno bolj osamljena.

BUKAREŠTA – Romunski minister za zunanjo trgovino Cornel Burtica in predsedujoči sveta Evropske gospodarske skupnosti Gaston Thom sta v Bukarešti podpisala dva sporazuma, ki predvideva ustanovitev mešane komisije in urejata trgovino z industrijskimi izdelki.

BONN – V zahodnonemški zvezni deželi Baden Wuerttemberg poteka množična preiskava. Policija poskuša s pomočjo prebivalstva odkriti skrivališča anarhoteoristov.

CIUDAD MEXICO – Nova nikaragujska organizacija, Patriotična revolucionarna fronta, v kateri imajo vodilno vlogo sandinisti, je odločno zavrnila zahtevo vrhovnega sveta zasebnih podjetij in nekaterih meščanskih strank, naj bi po kratkem postopku razpisali splošne volitve v državi.

emona posavje
n.sol.o. brežice

DELOVNA SKUPNOST
KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA

objavlja prosta dela in naloge

PROGRAMERJA ZA IZDELAVO PROGRAMOV ZA RAČUNALNIK ROBOTRON

Pogoji:
Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da imajo končano višjo šolsko izobrazbo ekonomske ali komercialne smeri in 3 leta delovnih izkušenj pri izdelavi programov za avtomatsko obdelavo podatkov,
- da imajo končano srednjo šolsko izobrazbo ekonomske smeri in 5 let delovnih izkušenj pri izdelavi programov za avtomatsko obdelavo podatkov,
- da obvladajo nemški jezik (vsaj pasivno).

Kandidati naj vloge z dokazili, da izpolnjujejo splošne in posebne pogoje, pošljejo v roku 15 dni po objavi na naslov: Emona Posavje, Brežice, splošni sektor. O izbiri bomo kandidate obvestili v 15 dneh po objavi.

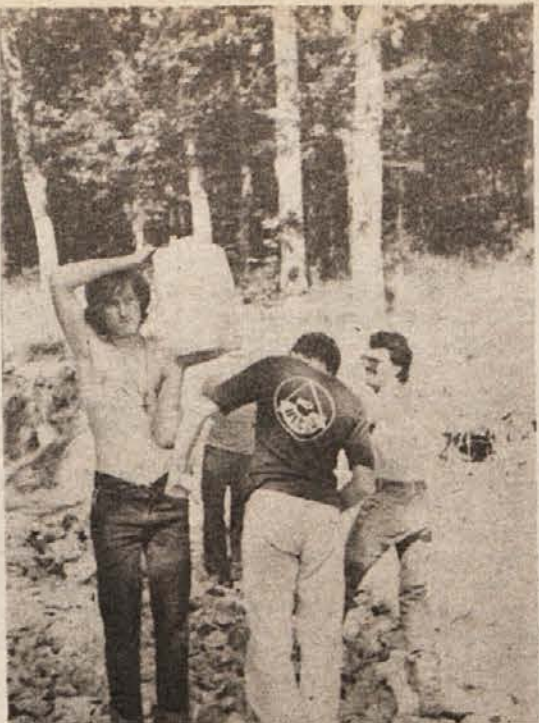
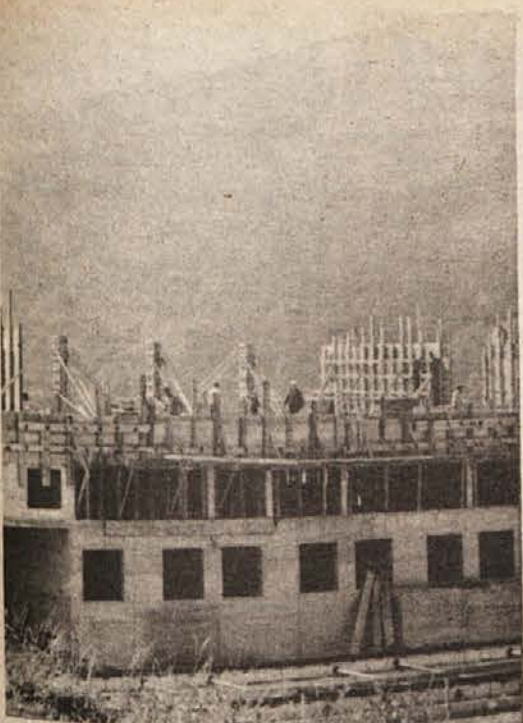
576/31-80

OBVESTILO O ZAPORI ULICE TALCEV

Obveščamo vse občane, da bo ulica Talcev v Novem mestu, zaprta za ves promet v času od 1. 8. 1980 do 1. 8. 1981 (dovoljen bo le lokalni promet za prebivalce ulice Talcev), na podlagi odločbe št. 34-81/80-9 z dne 25. 7. 1980 izdane od Komiteja za urbanizem SOB Novo mesto.

584/31-80

GRADBENIKI SE DRŽE ROKOV - Nova trenhanjska osemletka ki jo bodo predali namenu septembra prihodnje leto, že dobiva obrise bodočega hrama učenosti. SGP Grosuplje se namreč drži rokov in namerava to 90 milijonov vredno zgradbo predati namenu v dogovorjenem času. (Foto: Simčič)

Z DOBRVO VOLJO NAD SKALE - Mladinski delovni brigadi, ki trenutno delata na cesti Lipje-Gradenc v Suhi krajini, imata težaven posel. Vroče je, zeja velika, skalnat teren, vendar z dobro voljo kljub temu dosegajo lepe uspehe. Plan je izpolnjen. (Foto: R. Bačer)

BO OBNOVA USPELA? - Francozom 1809 ni bilo težko požgati kostelskega gradu, težje pa bo z obnovo slednjega. Zavod za spomeniško varstvo je že poskrbel, da so vzhodna obokana kamnita vrata taka kot nekoč, občasno pa si prizadevajo razvaline zavarovati pred nadaljnjim razpadanjem. (Foto: D. R)

PARTIZANSKA UMETNOST - V Domu JLA v Brežicah so razstavljeni grafični listi znanih slovenskih umetnikov. Borbene prizore, goreče domove in trpljenje slovenskega ljudstva med NOB prikazujejo dela B. Jakca, A. Gerlovičeve, I. Šubiča, N. Pirmata in drugih. (Foto: J. T.)

Rezerve še niso izkoriščene

Gospodarske težave pripeljele do spremembe zvezne resolucije na polovici prehojene poti - Spremembe v politiki cen in zveznem proračunu - Težave s plačilno bilanco

Na nedavni tiskovni konferenci republiškega komiteja za informacije sta Marko Bulc in Rudi Kropivnik novinarjem govorila o stabilizacijskih prizadevanjih in o pripravah za sprejem srednjeročnega načrta Jugoslavije ter o delu slovenske delegacije pri tem.

Povedala sta, da so predlagane spremembe zvezne resolucije o družbenoekonomskem razvoju v letošnjem letu - potrebne zaradi vse težjega bremena gospodarskih težav in nekaterih ukrepov - že usklajene, pri čemer so uveljavili večino slovenskih stališč. Zaloteno usklajevanje stališč je dokazalo, da se da doseči sporazum tudi o delikatnih vprašanjih. Ena glavnih nalog v drugem polletju bo realno povečanje izvoza za 8 odstotkov, seveda pa uvoza ne bi smeli nič povečati. Le tako bi bilo realno pričakovati vsaj 4-odstotno rast družbenega proizvoda in 4,5-odstotno industrijski rast. Ker je znano, kakšno so izvozno-uvozne težave, so bili delegati celo ob teh številkah skeptični.

Spremembe so potrebne tudi v politiki cen. Jasno je, da z zamrznjenimi cenami ne gre vztrajati do konca leta, ampak je treba čimprej iz politike zamrznitve, vsaj s koncem avgusta. Seveda se bo treba tu obnašati izredno odgovorno in selektivno. Prednost pri sprostitvi cen bo imela energetika in tisti

proizvajalci, ki delajo pretežno z uvoznimi surovinami, ki smejo zvišati cene do 50 odstotkov. Pa seveda artikli, ki jih na našem trgu že dlje časa primanjkuje. Vsi pa bodo morali poiskati vse notranje rezerve in jih izkoristiti do največje možne mere. Inšpekcijske službe so zadolžene, da proučijo vse sporazume o zvišanju cene, sklenjene v času veljavnosti odloka o zamrznitvi. Nujni so tudi ukrepi za večjo odgovornost na vseh mestih, saj je največ zaradi premajhne odgovornosti toliko težav.

Letošnja plačilna bilanca kljub petim poskusom še vedno ni usklajena, saj se želje in potrebe republik in pokrajin zelo razlikujejo. Zato si mora ZIS še naprej prizadevati, da bi našel rešitve, ki bodo spremljive za vse delegacije. Največ pripomb je bilo na predlog, da bi ZIS za vsako republiko in pokrajino določil, koliko lahko potroši za uvoz, o izvozu pa bi odločale same. Delegati so menili, da je treba doseči enakovrednejši položaj republik in pokrajin v uvozu in izvozu.

Rebalans zveznega proračuna je nujen, vendar še ni jasno, kako zagotoviti manjkajoča sredstva. Sklenjeno je bilo, da zaradi občutljivosti problematike spremljenega proračuna ne gre obravnavati po skrajšanem postopku, ampak bo šel septembra v redno razpravo. Vse republike in pokrajine so ocenile, da mora prav vse vrste poraba - tudi na ravni federacije - upoštevati težaven gospodarski položaj in nositi breme stabilizacije. Do sprejetja spremenjenega proračuna pa morajo vsi njegovi porabniki trošiti po dogovorjeni dinamiki in v okviru sedaj veljavnega obsega zveznega proračuna.

Najkasneje do konca avgusta je treba uresničiti podevalvacijske ukrepe in čimprej dokončati analizo o nalogah, ki so nujne, da bomo izpeljali vse začrtano na področju politike cen, ekonomskih odnosov s tujino in kreditno-monetarne politike. Ker smo na pragu novega srednjeročnega obdobja, je naloga vseh organov, da čimprej ugotovijo,

kje so vzroki za zatikanje pri uresničevanju družbenoekonomskega sistema in poglobljanju samoupravnih odnosov. V septembru naj bi bila izdelana osnovna izhodišča, da bi plan lahko sprejeli do konca leta. Predvsem se je treba dogovoriti, kaj je v neki panogi res skupnega pomena za Jugoslavijo, da ne bi spet imeli nalog in ciljev za dva plana, zaradi česar bi bila uresničitev plana že v začetku na hudo majavih nogah.

Z. LINDIC

MLADI ZADRUŽNIKI TEKMOVALI

Republiška konferenca ZSMS, Zadržna zveza Slovenije, družbenopolitične organizacije občine Žalec in krajevna skupnost Vransko so organizirale od 25. - 27. julija na Vranskem četrto srečanje mladih zadržnikov Slovenije. Od petka, ko so ob 9. uri na Vranskem odprli sejem kmetijske in gospodinjске opreme, do nedelje so se zvrstile številne prireditve.

V soboto so mladi z razstavo fotografija na temo „Kmečko življenje, delo in kmečka pokrajina“ ter s problemsko konferenco prikazali svoje življenje in delo. V nedeljo so po otvoritvi spominkega obeležja kmetu v Vranskem in demonstraciji kmetijskih strojev mladi zadržniki tekmovali v košnji, grabljenju sena ter drugih kmečkih opravilih in spretnostih. Zvečer so v gradu Podgrad srečanje mladih zadržnikov zaključili.

M. L.

LETOS KASNA TRGATEV

Na razširjeni seji IO Društva vinogradnikov Bele krajine so se pretekli teden zavzeli za to, da bodo vplivali na vinogradnike, da bodo letos začeli s trgatvijo nekaj tednov kasneje, ker grozde zaradi slabega vremena slabo zori. Dogovorili so se tudi, da bodo sestavili nov pravilnik o ocenjevanju in označevanju belokranjskih vin. Vinogradnike bodo tudi seznanili z načinom letošnjega prevzema grozda v Vinski kleti KZ, ki bo nekoliko spremenjen.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: Tit Doberšek

Vinogradniki nismo zadovoljni z letošnjim

razvojem trte

Zaradi deževja in hladnoče od spomladi do zadnjega tedna julija je trta močno zaostala v razvoju. Mladike so sicer prekomerno zrastle, toda ves ostali razvoj trte je v močnem zaostanku. Namesto v prvi polovici junija je trta odcvetela šele sredi julija, nekateri grozdi so se čistili še v drugi polovici julija. Močno deževje v juniju in juliju je povzročilo v začetku julija močan napad peronospore, zlasti na vršičkih bujnih mladik. Ker je grozde cvetelo v deževju, je mnogo osipa cvetja. Grozdi peclji so zaradi vlage gnili, zlasti pri modri frankinji, kraljevini in rumenem plavcu. Dež je sprotil spiralni učinek škropliva insekticida, zato je med dolgotrajnim cvetenjem še grozdi sukali povzročili (poleg gnilobe in osipa) na grozdu mnogo škoda. Tako je deževje med cvetenjem trte v nekaterih vinogradih povzročilo več škoda kot pa slaba toča.

Tudi lepo vreme v avgustu in septembru ne bo več moglo nadoknaditi zamude v razvoju trte, saj pravi pregovor, da „kar julij ne skuha, avgust ne speče“. Vemo, da po končanem cvetenju trte, traja razvoj, to je rast jagode, od 35 do 45 dni. Med nastjo je jagoda zelena in najbolj občutljiva za peronosporo in oidijo, napade pa jo tudi še drugi zarod grozdnega sukača, zato je v tem času treba še škropiti z že navedenimi škroplivi.

Po končani rasti začne jagoda zoreti, dobi sortno barvo in jo obda voščeni oprh (mokca). Doba zorenja traja nadaljnih 35 do 50 dni. Ker so letos trte odcvetle šele sredi julija in če dneve zorenja jagod in dneva zorenja seštejemo (skrajšati jih ne moremo), vidimo, da doba zorenja pri poznih sortah grozda ne bo nastopila pred začetkom septembra. To pomeni, da pozne sorte grozda (žametovka, rumeni plavec) letos, kljub morebitnemu lepemu vremenu v avgustu in septembru, ne bodo zrele pred koncem oktobra, zato bo trgatev zelo pozna. Poleg tega bo grozde zaradi sedanjega zastaja v masti imelo manj sladkorja kot v normalnih letih, pa čeprav bo trgatev zelo pozna. Tako je deževje povzročilo, da bomo pri zelo bogatem spomladanskem nastavku grozda imeli bolj skromen in kakovostno slabši pridelek grozda in vina. Na drugi strani pa zaradi bogatega pridelka grozda v Makedoniji, Istri in drugod pri sedanjem stanju v trgovini z vinom ni pričakovati dobre cene vinskega pridelka, zato sedanja podoba stanja vino-

gradov in vinogradnikov resnično ni razveseljiva.

Sedanja dela v vinogradu

Poleg eno- do dvakrat škropljenja trte proti peronospori in oidijo opravljamo v tem času še naslednja dela v vinogradu:

Lomljenje zalistnikov

To delo opravljamo tako, da zalistnik zalomimo na eno do dva lista, ne pa popolnoma, ker bi sicer poškodovali oko v pazduhi lista. Če smo pincirali (prikrajševali) mladike, bodo zalistniki bujno odganjali. Lomimo le močnejše zalistnike. Slabi zalistniki kmalu nehajo rasti in teh ni treba lomiti, ker s svojo asimilacijo večkrat nadoknadijo asimilacijo poškodovanih listov na mladikah. Posebno je važno lomljenje (če je les trd, zalistnike režemo) zalistnikov pri mladih trtah, da se osnovne mladike lepše razrastejo.

Vrščikanje

ali prikrajševanje bujnih mladik na trti. To delo opravimo, ko je zaključena glavna rast mladik, kar spoznamo po tem, da stojijo vrščiki mladik pokonci. V primeru pojava peronospore na vrščikih pa vrščikom takoj, saj bolnih vrščikov ni škoda rezati, ker ne morejo več asimilirati. Pri vrščikanju mladike prikrajšamo tako, da ostane od 10 do 15 dobro razvitih listov nad grozdom. Odstranimo v glavnem nezrele vrhove mladik in zalistnikov, predvsem tiste, ki so napadeni od peronospore. S tem delom dosežemo boljše dozorevanje grozda in lesa in delno preprečimo razvoj sive grozdnice plesni.

Redčenje listov

opravimo 15 do 30 dni pred trgatvijo grozda, to je v dobi zorenja. Odstranimo 3 do 4 spodnje liste na mladiki. Potrgamo predvsem oranžne ali drugače poškodovane liste, ki niso sposobni več asimilirati in jih ni škoda, so pa v napoti prodiranju sonca in zraka v notranost trsa. Z odstranitvijo 3 do 4 listov na mladiki ne pride do zmanjšanja odstotka sladkorja v grozdu. Ko odstranimo nekaj listov, kar opravimo izmenično, pridejo do grozda sončni žarki in s tem povečamo toploto okrog grozda. Razlika v temperaturi med grozdnjem v senci in grozdnjem na soncu je 8 do 10°C. Odstranjevanje listov je potrebno predvsem pri bujnih sortah grozda in sortah z močno zbitimi grozdi, ki rade gnijejo (botritis).

Opomba: Tiskarska napaka je v zadnji številki Dolenjskega lista (3 stran) spreminila naslov opisa bolezni od pravilno napisane SI-VE GROZDNE PLESNI v sivo gozno plesen. Prosimo bralce za razumevanje.

PO PODRAŽITVI BO ZDRAVIL DOVOLJ

Kaže, da bo zdravil kmalu dovolj, saj je že v pripravi sporazum med farmacevtsko industrijo in Zvezo skupnosti zdravstvenega zavarovanja ter Zvezo skupnosti zdravstvenih delovnih organizacij, po katerem se bodo zdravila podražila. Zdravila, registrirana v obdobju leta 1970, se bodo podražila za 25 odstotkov, med leti 1971 in 1976, za 15 odstotkov, in v 1976, registrirana po letu 1976, za 10 odstotkov.

Sejmišča

NOVO MESTO: Ponedeljkov sejem se po živahnosti in cenah ni posebno razlikoval od prejšnjega. Rejci so pripeljali 149 prašičev v starosti 6 do 12 tednov in 12, starih 3 do 5 mesecev. Prodali so 131 živali, in sicer prve po 1.100 do 1.500 din, druge po 1.550 do 2.200 din.

BREŽICE: Na sobotnem sejmu je bilo naprodaj 330 živali, starih do 3 mesece. Za kilogram žive teže za 210 prodanih živali je bilo potrebno odšteti do 65 dinarjev.

Kmetijski nasveti

Vampirski klopi že pri nas

Prišla je iznenada to poletje ali že na pomlad. Starejša strokovna literatura je sploh ne pozna, v zajetni zagrebški Poljoprivredni enciklopediji ni omenjene čebelje bolezni varrooze, ki je pravzaprav čebelji škodljivec, tako nevaren, da utegne uničiti naše čebelarstvo. Seveda če bodo čebelarji ostali križemrok.

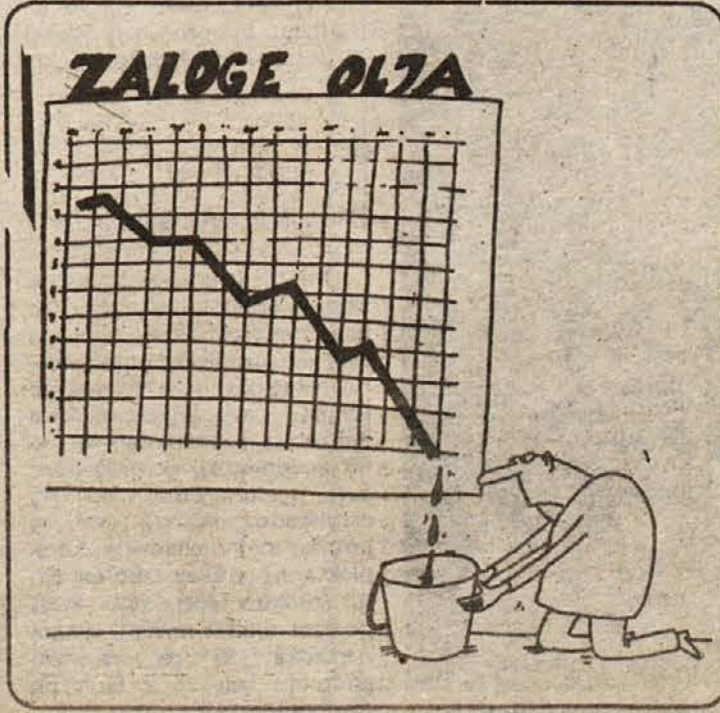
Varroozi ne pristoji zastoj ime vampirski čebelji klop. To je do poldrugi milimeter velika zajedalska živalica, podobna v skoraj vsakem panju prisotni nadležni, a še malo ne tako pogubni čebelji uši ali krpju, ki jo je moč uničiti z naftalinom ali kafro. Klop je neprimerno bolj trdoživ od uši. Uši samo odjedajo med in nadlegujejo matico, klopi pa se prisesajo na telesa čebel, ličink, bub in trovtov ter jim sesajo kri. Če čebelar ničesar ne ukrene, kmalu pričaka propad čebelje družine.

Zlovesči klop Varroa jacobsoni, ki povzroča varroozo, je doma z daljne Jave. Trgovina s čebelami in medom ga je razširila po vsem svetu, pred štirimi leti smo ga dobili tudi v Jugoslavijo - iz prijateljske Bolgarije. S pašo v sosednjih republikah so naši čebelarji okužili tudi svoje čebele.

Vsakošno podcenjevanje nevarnosti (temu smo bili priča že tudi v našem listu v pismih bralcev) se bo hudo maščevalo. To kažejo v svetu predeli, kjer je varrooza že opravila svoje pogubno delo. Zajedalec je še posebno nevaren, ker njegovo življenje se ni povsem raziskano in se ne ve natanko, kako bi ga „zgrabili za roge“ oz. njegove štiri pare nog, za razliko od čebelje uši, ki ima le tri.

Akaricidi za zaplivanje, ki jih priporočajo strokovnjaki (to so folbex, fenotiazin in danikoroper), žal, niso stoođstotno zanesljivi, pa še pliniti je treba večkrat zapored s sedemdnevnimi presledki, da je sploh dosežen uspeh. Pliniti je treba spomladi in jeseni, torej tedaj, ko čebelarji ne točijo medu. Veterinarski inšpektorji so, razumljivo, prepovedali tudi prevažanje bolnih čebeljih družin na pašo na območje, kjer te bolezni še ne poznajo, kar je treba dosledno spoštovati.

Inž. M. L.

Eni imajo zaloge, drugi pa nič

Ze nekaj časa občutimo pomanjkanje nekaterih stvari. Kakšna je pri tem krivda trgovcev, je bolj ali manj znano. Kako pa trgovci vidijo potrošnike?

JUSTINA AZORE, namestnik poslovodje, Dolenjka samopostrežba v Novem mestu: „Pršek poberejo, kolikor ga damo v prodajo. Zenske v mestu čakajo na to, kdaj ga bomo prodajali. Eni si kopičijo zaloge, drugi pa pa nimajo za najnuješe.“

JOŽICA GASPER, blagajničarka, Potrošniški center Mercator: „Pri nas lahko dobi posameznik vrečko praška in dva litra olja. Dvema iz družine ne damo, če jih le poznamo.“

MARIJA IVANETIČ, poslovodja, market na Cesti herojev: „Sladkorja imamo dovolj, prašek kakor kdaj, kave je najmanj. Olja ni, ker ne vračajo steklenic. Dajemo ga po dva litra, prašek pa po eno vrečko 3 kg. Mislim, da nekateri kupujejo na zalogo. Sicer pa se ne jezijo na račun pomanjkanja.“

MARIJA KAMBIČ, zaposlena v Mercatorjevi samopostrežbi v Metliki: „Mislim, da ljudje delajo zaloge, če je le prilika. Prašek in kavo prodajamo v omejenih količinah; kave pa ni, razen za bife.“

SILVA GODNJAVEC, oddelkovodja, blagovnica Trebnje: „Prodajamo po liter olja in po 5 kg sladkorja. Pralnega praška in kave ni. Kavo kupujejo čez mejo, problem pa je prašek, posebno v družinah z manjšimi otroki.“

M. LUZAR

POBRATENJE GD LADUČ IN KAPELE

Ob 60. letnici Gasliškega društva Laduč iz Hrvaške je bilo na dan vstaje hrvaškega naroda v Ladučah slovesno pobratenje med temkajšnjim gasilskim društvom in društvom iz Kapel. Slovensko in hrvaško društvo sodelujeta že več let. Slavnosti so se udeležili najvišji predstavniki hrvaške gasilske zveze, predstavniki občine Zaprješić in Laduč, iz Brezice pa je na slovesnost prišel esalon s tremi praporji ter sodeloval na svečani paradi.

D. VAHEN

Poravnalne svete v tozde!

V posavskih občinah bodo pravno pomoč približali občanom v KS in delovnih kolektivih

Poravnalni sveti so sicer ustanovljeni v vseh posavskih krajevnih skupnostih, vendar se ne uveljavljajo vsi enako uspešno. Marsikje bi hitreje zaživel, če bi bili deležni več podpore, družbenopolične in strokovne.

Medobčinski svet SZDL Posavje obeta tak preobrat že z jesenjo, ko naj bi se družbenopolitične organizacije v občinah in KS aktivno vključile v te priprave. Pri strokovnem usposabljanju bodo svetom načrtno pomagala sodišča. Tako poravnalni sveti ne bodo več odvisni izključno od lastne iznajdljivosti.

O poravnalnih svetih razmišljajo že tudi v nekaterih delovnih

organizacijah. Ustanovili jih bodo na pobudo sindikatov, ki najlaže prepoznajo, kje bi bil tak svet umesten. Tako bodo marsikak spor lahko razrešili v kolektivu, ne da bi po nepotrebnem obremenjevali družbenega pravobranilca in sodišče združenega dela.

V Posavju se razen tega kaže potreba po ustanavljanju samoupravnih sodišč za reševanje sporov v samoupravnih interesnih skupnostih. Gre predvsem za področja zdravstva, socialnega skrbstva, otroškega varstva in stanovanjskih razmerij. Skupnost invalidskega in pokojninskega zavarovanja ima samoupravno sodišče v Celju, sporne zadeve s področja izobraž-

vanja in kulture pa tudi za posavske skupnosti rešujeta samoupravni sodišči v Ljubljani. Njune soustanoviteljice so namreč občinske skupnosti za omenjeni področji. Akcija za ustanavljanje stalnih arbitraž v temeljnih organizacijah pa bo v kratkem sprožila Medobčinska gospodarska zbornica Posavje. Pri tem seveda pričakuje pomoč in sodelovanje Gospodarske zbornice Slovenije.

V brežiški, krški in sevniški občini še vedno ni dovolj organiziranih oblik pravne pomoči. Vrzel so delno zapolnili sindikati pa sodišče združenega dela in družbeni pravobranilec, vendar to ne zadostuje, čeprav imajo tudi odvjetniki polne roke dela. Za to da bi pravno pomoč še bolj približali občanom, so odgovorni izvršni sveti v sevniški, krški in brežiški občini.

J. T.

Obveščanje še izboljšati

Analizirali so obveščanje v združenem delu – Spodbuditi posameznika k aktivnemu sodelovanju – Pravočasno

Odbor za obveščanje in politično propagando pri republiškem svetu Zveze sindikatov Slovenije je letos organiziral akcijo „Tisoč delavcev – sodelavcev“. Akcija se je pričela v maju in bo trajala do konca letošnjega leta. Njen namen je zagotoviti medsebojnemu obveščanju delavcev v združenem delu mesto, ki mu gre, kajti samo dobro obveščen delavec je lahko dober samoupravljalec.

V Krškem so se v začetku julija sestale Komisija za obveščanje in politično propagando pri občin-

skem svetu Zveze sindikatov Slovenije, komisija za agitacijo in propagando pri Komiteju OK ZKS in Svet za obveščanje in politično propagando pri OK SZDL Krško. Analizirali so obveščanje v združenem delu in dosežani potek akcije Zveze sindikatov Slovenije. „Tisoč delavcev – sodelavcev“. Ugotovili so, da obveščanje nikakor ni zadovoljivo, kar dokazuje že redka poročila osnovnih organizacij Zveze sindikatov. V organizacijah, kjer že imajo svojo glasilo, je potrebno sistem obveščanja izboljšati, povsod drugod pa naj bi ustanovili akcijske odbore za informiranje, ki naj pripravijo preštevilke glasil. Vse informacije za delavce morajo biti pravočasne, jasne, jedrnat, enostavne in ne preobsežne. Zajemajo naj področja poslovanja, samoupravne dejavnosti in interesnih dejavnosti delavcev v prostem času.

Organizatorji želijo v akcijo pritegniti čim večji krog delavcev in spodbujajo vsakega posameznika k aktivnemu sodelovanju v sistemu obveščanja. Delavci bodo tako še bolj čutili, da je obveščanje njihova dolžnost in pravica, učinkovito obveščanje pa je tudi temeljni pogoj za uspešen družbenoekonomski razvoj.

M. PLESTENJAK

TABOR V MARINDOLU

Črnomaljski taborniki odreda Belih brez so te dni na 12-dnevnem taborjenju ob Kolpi pri Marindolu. V taboru je 40 tabornikov, največ najmlajših, medvedkov in čebelic, ki preverjajo znanje, ki so si ga pridobili med letom, in se seznanjajo z novimi taborniški veščinami. Pred Črnomaljci so bili v tem taboru taborniki iz Šentjermeja, prav tako je bila tu gozdna šola, ki so se udeležili taborniki iz Novega mesta, Šentjermeja, Šmarjete in Črnomlja. Tabor je tako kar najbolje izkorisčen. Črnomaljski taborniki pa imajo srečo tudi z vremenom.

Dumperji za Etiopijo

Obetajoč izvoz iz Belta – Na vidiku težave zaradi odpovedanih Tamovih naročil – „Niso poštene odnosi“

V petek je Beltova temeljna organizacija Mehanska obdelava poslala prvič na tuji trg, v Etiopijo 34 dumperjev, vozil, ki jih uporabljajo na gradbiščih. Pošiljka je vredna 730.000 dolarjev, dumperje pa je kupila etiopska direkcija za ceste.

Dumperji so pomemben del proizvodnje tozda Mehanske obdelave. En del proizvodnje tvori

izdelavo betonskih blokov, proizvodnja krožnih žag in dumperjev. „Na leto izdelamo okoli sto dumperjev, ki jih na gradbiščih uporabljajo za prevoz betona, peska, zemlje itd. in so posebno primerni za delo v težkih pogojih,“ pravi vodja tozda, v katerem je zaposlenih 264 delavcev, Alojz Kambič.

Dumperje izdelujejo v Beltu pet let in jih imajo gradbena podjetja po vsej Jugoslaviji, sedaj pa so jih prvič izvozili, kar v sedanjem položaju za Belt veliko pomeni.

Čeprav je poslovanje tozda Mehanske obdelave v letošnjem letu ugodno, pričakujejo zaradi odpovedanih naročil, zlasti od mariborskega Tama, velike težave. „Zaradi manjših potreb Tama po obdelanih ulitkih, se lahko zgodi, da v zadnjem letošnjem četrtletju ne bomo imeli dovolj dela,“ pravi Kambič. „Pri Tamu je prišlo do rebalansa planov, pri nas pa se sedaj kopičijo zaloge gotovih izdelkov, ki jih iz Maribora nečemo vzeti. To niso poštene odnosi, zlasti ker je tudi Belt član Združene industrije vozil Tam. Vendar je tako, da pri načrtovanju še sodelujemo, rebalans pa naredijo brez nas in se tako njihove težave neposredno prenašajo tudi k nam.“

A. BARTEJL

Alojz Kambič: „Zaradi odpovedanih naročil Tama se lahko zgodi, da v zadnjem letošnjem četrtletju ne bomo imeli dovolj dela.“

obdelava ulitkov, drugi pa izdelava gradbene opreme: visečih odrov, vibracijskih stiskalnic za

POŠILJKA ZA ETIOPIJO – Če se bodo Beltovi dumperji v Etiopiji obnesli, lahko pričakujejo novo naročilo. Vrednost 34 dumperjev znaša 730.000 dolarjev.

Titov most – simbol svobode

Izgradnja Titovega mostu je pomembna za gospodarski in turistični razvoj otoka Krka

REKA – 19. julij bo ostal z zlatimi črkami zapisan v zgodovino Krka, saj je bil otok tega dne z obalo povezan z mostom, želja prebivalcev Krka, dolga več desetletij, pa je bila tako dokončno uresničena. Razumljivo je bilo zato veselje vseh prisotnih na slovesnosti na Krku, saj je ta velika gradbena mojstrovina za Krk mnogo več kot pa samo prometni objekt.

Slavnostni govornik je bil Cvijetin Mijatović, predsednik Predsedstva SFRJ, ki je most tudi odprl za promet. „Naše veselje bi bilo še večje, če bi bil

danes med nami Josip Broz Tito“, je med drugim dejal Cvijetin Mijatović in dodal:

„Ta prelepi objekt pa po pravici nosi Titovo ime, saj je bil Josip Broz veliki graditelj mostov med narodi sveta, borec za lepšo sedanost in srečnejšo jutrišnjico!“

MOST REKORDOV

Most kopno–Krk je pravi gradbeni podvig, ki je za vse nas

še pomembnejši, ker je v celoti delo naših rok. Ko je gradnja še bila v teku, je že postal objekt zanimanja številnih strokovnjakov iz evropskih dežel. Za to pa je nekaj razlogov.

Če začnemo z nekaj številkami, lahko povemo, da gre pravzaprav za dva mosta, saj so pri gradnji kot „pomoc“ uporabili otoček Sveti Marko kot pomožni element.

Most je sicer v celoti dolg 1309,50 metra; manjši lok ima razpon 244 metrov, večji pa kar 390.

Gre za največji železobetonski lok na svetu; dosedanji rekord so izmerili na mostu pri mestecu Gladsville v Avstraliji, kjer ima mostni lok razpon 305 metrov.

Razlika je torej celih 85 metrov! Druga velika zanimivost pa je način izgradnje: podobne objekte so v svetu ponavadi gradili s pomočjo opažev, strokovnjaki beograjske „Mostogradnje“ pa so ubrali drugo pot, s katero so skoraj za polovico pocenili izgradnjo.

Mostna loka sta namreč „zrasla“ iz temeljev, ki so vkopani 19 metrov pod morsko gladino, kasneje pa so si pomagali s posebej zgrajeno žičnico in jeklenimi natezalnimi vrvmi.

Prav ta način vpenjanja je najbolj presenetil strokovnjake, ki so bili precej nejeverni, vendar pa je izum odlično preizkušeno in so ga medtem že prodali v nekaj zahodnoevropskih dežel.

DVOJNA NALOGA

Omenili smo, da most ni zgrajen samo zaradi prometne povezave otoka s celino, saj ima tudi drugo, nič manj pomembno nalogo: v most so namreč vgradili cevi jugoslovskega naftovoda s premerom 60 do 90 centimetrov, 3 vodovodne cevi s premerom po 45 centimetrov in več cevi za potrebe petrokemičnega kompleksa, ki ga prav tako gradijo na otoku. Most zato zares pomeni simbol novega, simbol napredka, ki ga na tem področju beležijo v letih po osvoboditvi.

Gradnja takšnih velikih objektov seveda precej stane, čeprav za ta objekt lahko trdimo, da je stal vsaj polovico manj kot podobni objekt v svetu.

Če odštejemo stroške za gradnjo pristopnih cest, so za izgradnjo mostu porabili nekaj več kot 500 milijonov dinarjev, stroške pa bodo v prihodnjih letih povrnili s pobiranjem mostnine. Ta je sedaj enaka, kot so bile cene za prevoz s trajekti, kar pomeni, da je mostnina za osebne avtomobile do 1000 ccm 40 dinarjev, za večje 50 dinarjev, za avtomobile s prikolicami 120 do 150 dinarjev, vendar pa potniki mostnine ne plačajo.

SLOVO TRAJEKTOV

Dolga leta so edina povezava s celino bili trajekti, ko so 19. julija opravili zadnje vožnje.

Čeprav so se številni turisti pogosto jezili na dolgo čakanje v trajektnem pristanišču, pa so štirje trajekti naredili največ, kar so zmogli. Lani so tako prepeljali kar 49.000 različnih vozil, ta številka pa naj bi se prihodnje leto s pomočjo mosta povečala že skoraj na milijon.

Če trdimo, da je most ogromna pridobitev za prebivalce Krka, to brez dvoma lahko ponovimo tudi za turistično gospodarstvo. Krk, ki danes pravzaprav ni več otok, bo v kratkem lahko ponudil še nekaj neodkritih turističnih biserov, kar je brez takšne povezave do sedaj bilo nemogoče...

Besedilo in fotografije: ROBERT MECILOŠEK

TURISTIČNE ZANIMIVOSTI

BRASLOVČE – 18. dan hmeljarjev se bo začel v petek, 1. avgusta, v restavraciji PRI JEZERU s konferenco slovenskih strokovnjakov za kmetijstvo in hmeljarstvo. V soboto dopoldne bo tradicionalni odbojkarški turnir, zvečer pa se bodo v Hmežadovi dvorani zbrali sevinjski hmeljarji in izvolili letošnjega starešino in njegovo spremljevalko. Popoldne bodo odprli razstavo kmetijskih strojev SIP Šempeter, v nedeljo dopoldne bo nastop dresiranih psov Kinološkega društva Zalec. Tradicionalni sprevid s prikazom strojev in izdelkov hmeljarske industrije bo ob 14. uri.

CELJE – V likovnem salonu si lahko do 3. avgusta ogledate razstavo CVETLICE NA PODOBAH CELJSKEGA POKRAJINSKEGA MUZEJA.

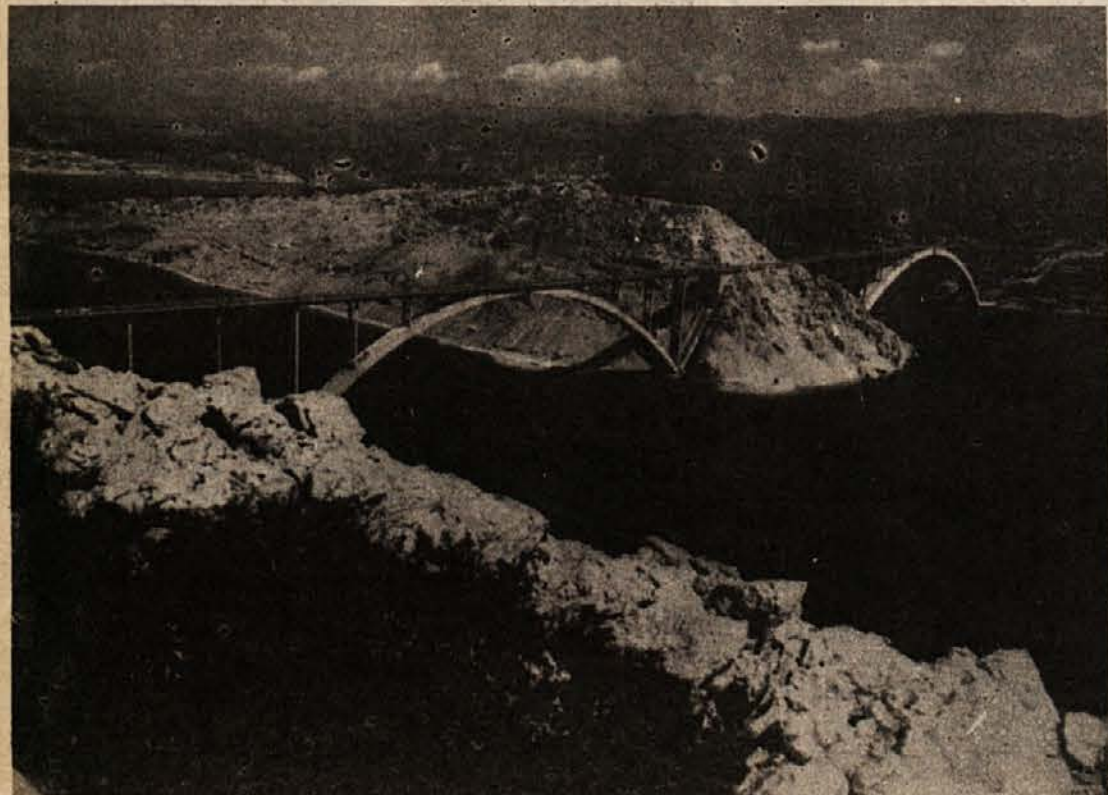
GRAŠKA GORA – Odprta je spominska soba XIV. divizije. Ogledate si lahko še spomenik „Nošenje ranjenca“, ki ga je izdelal kipar Antun Avguštinčić.

KOSTANJEVICA – V LAMUTOVEM likovnem salonu je odprta razstava kiparja in grafika Franceta KRALJA.

LJUBLJANA – V Križevniški cerkvi je razstava „200 LET SLOVENSKE OPERE“.

ŠKOFJA LOKA – V galeriji na Loškem gradu je do 22. avgusta odprta razstava BRATSKO VEZI MED SLOVENSKIM IN SRBSKIM NARODOM 1941 – 1978, ki sta jo pripravila Muzej ljudske revolucije Ljubljana in Muzej ustanka 1941 iz Titovih Ulic.

NOVI PROSPEKTI – Izšla sta nova prospekta ČATEŠKIH TOPLIC in SLOVENSKE OBALE S KRAŠKIM ZALEJEM, ki gleda na svoj namen predstavljata vsak svoje področje turistične ponudbe.

NOVA PODOBA – Most kopno–Krk je povsem spremenil podobo tega območja

Smo drugorazredni občani?

Iz pisma, ki ga je sladkorni bolnik poslal na sevniško OK SZDL – Pomanjkanje olja prizadene posebno bolne

Čeprav se zavedam, da to moje pisanje ne bo rodilo sadov, sem se kljub temu nameril, da vam sporočim, kako sem prišel do spoznanja, da sevniški občani, ki ne živimo na območju sevniškega mesta in njegove bližnje okolice, nismo občani prvega, temveč le drugega razreda.

Ker mi je zmanjkalo jedilnega olja, ki ga potrebujem v hrani že zaradi tega, ker sem sladkorni bolnik, sem se v sredo, 2. julija napotil iskat vsaj eno steklenico v sevniške trgovine. Nikjer ga nisem dobil, ker so bile police prazne. Imel sem srečo, da sem dobil eno steklenico bučnega olja, ki je več kot štirikrat dražje od navadnega v samopostrežni trgovini MERX v Sevnici. Vse to sem kupoval dopoldan, da že naslednje jutro mi pove sosedova hčerka, ki je bila na praktičnem delu v Jurtranjki, da je bilo olja ob 13.30 tega dne dovolj. No, že čez nekaj dni se mi je posrečilo, da sem tudi jedilno olje, kolikor ga potrebujem za sladkorno dieto, dobil.

Še bolj primanjkuje na policah naših trgovin pralnega praška. Za pralni prašek sem spraveval v dopoldanskih urah v torek, 15., in v sredo, 16. julija, v vseh sevniških trgovinah. Ni hude od prodajalcev ni vedel, kdaj ga bodo dobili. 16. julija sem se začudil sosedu, ki se je vrnil iz Sevnice domov s pral-

nim praškom, katerega so v samopostrežni trgovini DOBRINE pričeli deliti okoli 13. ure.

Občani sevniške občine, ki več ali manj živimo na njeni periferiji, imamo občutek, da smo diskriminirani. Če je trgovina dobila te trenutno najbolj iskane artikule v prodajo, čemu ni razdelila njihovo količino na dopoldansko izmeno. Tak spodrsnjaj so naredili pri olju in ga ponovili pri prodaji pralnega praška. Zakaj? Morda zato, ker smo mi, ki prihajamo v dopoldanskih urah z avtobusi, po opravih pri zdravniku in trgovinah drugo-ali tretjerazredni občani?

ZASTAVE SPET NAROBE

Na dan vstaje Slovenskega naroda se je Kočevje odelo s številnimi zastavami, žal pa smo ponovno opazili, da je bilo več zastav obseženih narobe. Na Reški cesti je viselo več črnogorskih ali srbskih republiških zastav, na Trgu zbora odposlancev pa so vihrale hrvaške. Slovenska zastava je bela-modra-rdeča, barve pa so vrstijo od zgoraj navzdol. Menda se ni tega tako težko naučiti?

K. M. Kočevje

FRANCE VOVK

V soboto, 19. julija, smo se na novomeškem pokopališču v Ločni poslednjič poslovili od Franceta Vovka, upokojenega knjigovodnje iz Novega mesta.

Rojen je bil leta 1900 v Kandiji v Novem mestu. V rojstnem kraju je opravil šolanje na dvoletni trgovski šoli, nato se je zaposlil v Kandijski posojilnici. Od leta 1925 je začel službovati pri železnici, kjer je ostal vse do upokojitve.

Osebnostno je živel srečno družinsko življenje. Rad je igral na citre, ki jih je virtuozno obvladal. Po nesreči, ki je prizadela njegovo roko, se je moral odpovedati ljubljenu instrumentu, zato pa je svoje moči posvetil organiziranju glasbene dejavnosti. Ustanovil je prvi novomeški obrtniški tamburaški zbor, s katerim je nastopal v raznih krajih in žel lepe uspehe. Po osvoboditvi je pri železničarjih ustanovil orkester ter obnovil tamburaški zbor.

Poleg glasbe je z ljubeznijo skrbel tudi za ljudsko knjižničarstvo. Ko so leta 1928 železničarji slavili desetletnico ustanovitve Jugoslavije, so ustanovili svojo ljudsko knjižnico in jo odprli javnosti. Med prvimi knjižničarji je bil France Vovk. Po osvoboditvi je Študijska knjižnica ustanovila nov oddelek ljudske knjižnice; za pomoč so zaposlili izkušnega Vovka. Ob pomoči svoje žene jo je vestno vodil do 1975, ko so ga na lastno prošnjo razrešili te dolžnosti zaradi bolehnosti. Za svoje knjižničarsko delo je France Vovk prejel red dela s srebrno zvezdo.

V spominu mnogih Novomeščanov bo France Vovk ostal zglede prvega ljubitelja, ki nesebnično žrtvuje svoj prosti čas za širjenje ljudske prosvetljenosti. Za svoje delo ni nikoli terjal plačila, saj mu je bila hvaležnost bralcev največja nagrada.

V. MURN

EDO TAVČAR

V nedeljo popoldne smo se na pokopališču v Vavti vasi poslovili od dolgoletnega sodelavca in prijatelja Eda Tavčarja. Komaj 48 let bogatega življenja je prekinila bolezen v kratkih in bridkih dveh mesecih.

Rojen je bil v Rumanji vasi v družini žagarskega delavca, kar je vanj vsadilo željo, da postane lesar. Temeljito in vztrajnost sta bili vrline, ki sta bili zanj tako značilni. Ono-gočili sta mu da je postal strokovnjak. Diplomiral je na gozdarskem oddelku FAG v Ljubljani februarja 1960. Njegova delovna pot je bila tesno povezana z razvojem Novolesa. Vseskozi je vestno opravljal odgovorna dela, bil je vodja analitsko-planjske službe, vodja obrata drobnega pohištva, vodja žage pomočnik glavnega direktorja in direktor temeljne organizacije tovarne vezanih plošč. Sprejemljiv za nove tehnične in tehnološke rešitve, je prispeval k ureditvi žagarske dejavnosti, k organizaciji tovarne drobnega pohištva in zlasti k uspehom Tovarne vezanega lesa, katere direktor je postal 1. februarja 1975. Svoje znanje in izkušnje je prenašal kot predavatelj na srednji tehniški šoli v Novem mestu za mlade, ki so se odločili za poklic lesarskega delavca. Njegovo izredno strokovnost je spremljala ves čas aktivnost v družbeno-političnem življenju.

Ceprav si je dom ustvaril v Novem mestu, je ostal predan Stražan, in se venomer zavzemal za razvoj kraja. Deloval je kot družbenopolitični delavec v občini in njenih ustanovah ter bil aktiven član športnega in gasilskega društva. Skromno in z občutkom, da bi lahko naredil več, je sprejemal vsakršno nalogo.

To, kar smo pri Eđiju še posebej cenili je bil njegov človeški, tovariški odnos do sodelavcev.

Med vsemi priznanji, ki jih je za svoje delo prejel, je bil najbolj vesel tistega, ki ga je sam preračunal in je potrjeval, da je to kar smo si zadali, preseženo.

Njegov trud ne bo zaman; ostal bo kot svetel vzor, ki ga bomo prenesli na nove rodove delavcev.

SODELA VCI

ZDRUŽENJE V POMOČ – Tudi folklornim skupinam, ki vsako leto nastopajo na mokronoškem gradu, bo novo republiško združenje v veliko strokovno pomoč. Na posnetku: folkloristi iz Artič, vsakoletni udeleženci med republiške folklorne prireditve v Mokronogu.

Združenje - skupna vez

Tudi slovenske folklorne skupine povezane poslej na republiški ravni – Spodbujanje množičnosti in kvalitete

V Piranu so bili ob koncu minulega tedna praznični dnevi slovenske folklorne, ki so jih leto predredili že drugič. Nastopile so štiri izbrane folklorne skupine, in sicer „Koleda“ iz Velenja, „Stu ledi“ iz Trsta „Prežihov Voranc“ z Riven na Koroškem in „Kres“ iz Novega mesta. Obiskovalci so si lahko ogledali tudi razstavo ljudskih glasbil in prisluhnili slovenski pesmi iz Koroške, Rezije in Štajerske ter serenadnemu večeru slovenskih ljudskih pesmi.

Nastopajoči so prikazali del slovenskega ljudskega umetnostnega izročila. Prireditve je bila morda le ena najbolj značilnih, ne pa edina, ki so se vrstile letos v raznih slovenskih krajih, pa tudi v drugih republikah jih je bilo nekaj s slovenskim zastopstvom. Med njimi naj omenimo predvsem tradicionalni folklorni večer v Mokronogu in vrsto belokranjskih prireditev od katerih je najbolj sloveče jurjevanje.

Na Dolenjskem, v Posavju in še posebej v Beli krajini je folklorna dejavnost precej razvita, kar velja tako za odrasle kot šolske skupine.

Folklorni delež tega območja je za slovensko folkloro izredno pomemben, pa naj imamo v mislih množičnost, izvirnost ali kakovost folklorne. V Sloveniji deluje več kot 260 skupin, več kot 100 od teh jih se stavi na odrasli folkloristi.

Veliko skupin živi izrazito samostaniško, brez potrebne strokovne, mentorske in drugih oblik pomoči. Napredek njih je bil do zdaj odvisen pretežno od iznajdljivosti zagrehtih posameznikov. To pa je čisto predstavljal šibko točko v delovanju folklornih skupin saj so nekatere brez hrupa utihlele, kakor so se brez hrupa tudi pojavile. Da se to posledje ne bi več dogajalo, so si skupine omislile povezavo na republiški ravni.

Gre za Združenje folklornih skupin Slovenije, organizacijo, ki bo povezovala in spodbujala folklorno dejavnost na Slovenskem, hkrati pa dajala strokovno in drugačno pomoč že delujočim ali porajajočim se skupinam. Rojstvo tega združenja so načrtovali prav med minulimi prazničnimi dnevi slovenske kulture v Piranu, ko so predvideli tudi ustanovno, delegatsko osnovano konferenco združenja.

Radost ustvarjanja

Kako je prišla Frančiška Petelinšek, upokojena tekstilna delavka iz Duge Rese, do kiparskega priznanja

S svojimi 75 leti Frančiška Petelinšek ni bila le najstarejša udeleženka letošnjega XIII. tabora likovnih samorastnikov, ampak tudi starosta vseh, ki so do zdaj ustvarjali na tovrstnih delovnih srečanjih v Trebnjem. Morda so tej, v Dugi Resi udomljeni Slovenki, ki ji je zibelka stekla v Grizah pri Celju, prav zato izkazali posebno pozornost in spoštovanje. Obiskovalci letošnjega tabora so se ob njeni delovni mizi ustavljali še zavoljo komaj opazne podrobnosti: Frančiška Petelinšek je namreč človeške like vezovala v vrhov les s starim in malone do ročaja obrabljenim nožičem. In prava nožič je po svoje tudi simboliziral njeno voljo in vztrajnost pri kiparjenju.

„Imam ga že dolgo veliko kipov sem že naredila z njim,“ je pripovedovala v slovenščini, pravzaprav narrečju, ki so ga pred pol stoletja govorili v njenem rojstnem kraju Tolko je namreč proteklo, odkar je Frančiška Petelinšek odšla na Hrvaško in tam ostala. Rezariti je začela že v mladosti, da se je lahko povsem predala temu veselju in za dovoljevanju notranje potrebe, kakor ustvarjanje sama imenuje, pa so morala preteči dolga desetletja Kipci izpod njenih rok so se začeli vrstiti, ko je postala upokojena tekstilna delavka. „To je bila najboljša zapolnitev prostega časa, ki mi ga je po upokojitvi ostajalo na pretek,“ je pripomnila. Sprva so se njenemu „igračkanju z nožičem“ smejali, nihče ni jemal resno, to pa je ni motilo. Nabrlo se ji je že več deset let, ko jo je nekega dne obiskal „lepo oblečen tovariš“ in jo prepričal, da je dala svoje stvaritve na raz-

stavo. Razstave so se začele vrstiti, z vsako pa je prišlo tudi novo priznanje. Kritiki so postali pozorni na njene kipe in so pisali, da je v delih Petelinškove nekaj svojega. Do zdaj je prejela že številna priznanja, vrsto diplom je obesila v svojem stanovanju. „Zdaj delam skoraj izključno za galerijo v Karlovcu,“ je pristavila onega dne v Trebnjem. „Tu sem zelo zadovoljna in mi je samo žal, da se povabiti prijaznih Trebnjcev nisem mogla odzvati že lani. Zaustavilo me je poslabšano zdravje. Upam, da bo poslej z zdravjem bolje in da se bomo v Trebnjem še videli. Prav rada bi še prišla.“ I. Z.

Frančiška Petelinšek: „Moja največja spodbuda pri kiparjenju je veselje do ustvarjanja.“

Franc Kralj: ŽANJICE, plohromiran les, 1936 – Z razstave „Kiparstvo in grafika Franceta Kralja“ v Lamutovem likovnem salonu v Kostanjevici, ki jo je 25. julija odprl akademik Josip Vidmar. Razstavljena dela bodo na ogled do septembra.

kultura in izobraževanje

Lončeni konji in žive rože

V Novem mestu razstavlja svoje slike Stanka Glavan, invalidka iz Žužemberka

V mali dvorani oddelka NOB in ljudske revolucije Dolenjskega muzeja v Novem mestu bo še dober teden (do 8. avgusta) odprta razstava slikarskih del, katerih avtorica je invalidka Stanka Glavan iz Žužemberka.

Z razstavo, ki obsega 30 slik (temper), nastalih lani, se Glavanova prvič predstavlja širši javnosti. Iz del sta razvidna dva širša motiva: cvetlice in lončevina. Upodobljene rože so dokaj stilizirane, od lončenih figur pa se največkrat pojavljajo konji. To niso slikarska tihotžitja v pravem pomenu saj je šlo slikarki predvsem za to, da predmeti zaživijo v barvah, v medsebojni barvni harmoniji. To je svet tenkočutne topline, neprikritega hrepenenja.

Z umetniškega vidika razstava prav gotovo ni izjemen dosežek, je pa plod izjemne volje, požrtvovalnosti in telesnih naporov avtorice, saj je za neprostransko vrednotenje razstavljenih del vse-kakor potrebno vedeti, da Glavanova zaradi telesne prizadetosti lahko slika le z no-go. Zato je razstava tudi hudo nenavadna, a vsega priznanja vreden pojav – že zavoljo Glavanove ki je z razstavo dokazala, da se človek lahko potrdi tudi v zanj najtežjih okoliščinah. I. Z.

DŽERDAP V SLIKAH

Jutri ob 18. uri bodo v Dolenjski galeriji odprli razstavo pastelov, akvarelov in akrilov akademskega slikarja Vidvoja Romandića. Za novomeško razstavo je pripravil slikar 50 del. To so tako imenovani džerdapski motivi, krajina z Donavo. Življenje ob reki ima svoje posebnosti, zato Romandićeva dela tudi obiskovalcem z obrežij Krke ne bodo tuja in nerazumljiva. Od razstave je celo moč pričakovati, da bo prvovrsten likovni dogodek v Novem mestu.

BORIS KOBE V KOSTANJEVICI

Znani slovenski slikar in arhitekt Boris Kobe, ki obhaja 75-letnico rojstva, bo kmalu gost Lamutovega likovnega salona v Kostanjevici. Septembra bodo v tem razstavišču odprli razstavo njegovih slik pod naslovom „Po poteh revolucije“.

Ropajo za vikend

Neznani zlikovci so ob belem dnevu ukradli kamnit baročni okenski okvir

Pred nekaj tedni se je pred zgradbo nekdanje lukejske graščine ob cesti Novo mesto – Straža pripeljala z avtom ljubljanske registracije skupina neznančev. Na veliko presenečenje tamkajšnjih stanovalcev je začela s krampi in železnimi drogovi zbijati veliki okenski okvir. Prisotni stanovalci, večinoma nepoučene in neiznajdljive ženske, se temu vandalskemu početju niso upirali, razen tov. Angele Cuk. Tej so se neznanci samo krohotali: „To je za naše vikende.“

Okenski okvir, izdelan v baročnem stilu iz klesanega kamna, ter prekrasno okensko mrežo iz kovanega železa so potem naložili na privravljeni tovornjak in odpravili v neznanje. Po oceni strokovnjaka sta ukradena predmeta vredna okoli 50.000 N din.

Neverjetno, toda resnično je, da med nami žive ljudje, ki so tako prazni, da sredi belega dne ropajo kulturno zapuščino Dolenjske.

Ropanje starega narodnega blaga ni bilo niti prvo niti zadnje, zato menim, da bi ga odgovorni dejavniki Dolenjske morali zaščititi. V zadnjem času dosti govori-mo in pišemo o samozoščiti, menda ni vse ostalo na papirju.

KAREL JAKŠE
Zagreb

KRAJANI ZASE PA ŠE ZA DRUGE

Krajna samouprava še ne dobiva (povsod) zadovoljivih, pozitivnih ocen. Ugotovitve kažejo, da ne zavaljo prestrogih „učiteljev“, marveč preprosto zato, ker tega ne zasluži. Marsikje se še ni prebila dlje od prvih črk samoupravljalne abecede. Trojke so častne izjeme, o boljših redih pa za zdaj ne more biti govora.

To je zelo dobro nakazalo tudi gradivo, ki so ga pripravili v novomeški občini za javno razpravo o razvitosti in družbenoekonomskih odnosih krajevnih skupnosti. V gradivu so podčrtali, da bi morali v javni obravnavi zlasti temeljito oceniti, ali velikost krajevnih skupnosti ustreza, ali so organi slednjih dovolj učinkoviti, kako delujejo delegacije, potem kakšne so gnotne, prostorske in druge možnosti za delovanje krajevnih skupnosti, ne nazadnje pa tudi, kako delujejo družbenopolitične organizacije, ali je informiranje zadovoljivo itd.

MANJŠA KS – VEČ SAMOUPRAVE?

Novomeška občina, ki je po površini tretja v Sloveniji, po številu prebivalcev (okoli 55.500) deveta, po številu naselij (353) pa celo prva, ima 31 krajevnih skupnosti. Od tega jih je 12 (Uršna sela, 11 v Novem mestu) nastalo po sprejetju nove ustave. Število krajevnih skupnosti prav gotovo še ni dokončno, saj so na nekaterih območjih precej močne težnje, da bi se nekatere večje krajevne skupnosti delile na manjše, ali pa da bi nove krajevne skupnosti nastale iz delov sosednjih skupnosti. Tako naj bi dobili nove krajevne skupnosti v Globodolu, Dolžu in še kje.

Zanimivo je, da prihaja do pobud za ustanovitev novih krajevnih skupnosti predvsem zategadelj, ker so krajanji s prepričanostjo, da bodo tako organizirani lažje nastopali pred občinskimi izvršnim svetom in drugimi občinskimi organi ter neposredno „prek svojih ljudi“ zastavljali zahteve. Seveda so take težnje, tako vsaj kažejo izkušnje, večinoma posledica slabe samoupravne in politične organiziranosti obstoječih krajevnih skupnosti.

S pravkar povedanim pa se nikakor niso za vselej zapahnila vrata upravičenim pobudam. S tem v zvezi lahko preberemo, da bo „o nadaljnji organiziranosti krajevnih skupnosti

potrebno razmišljati predvsem v krajevnih skupnostih, ki imajo več kot 2.000 prebivalcev“. Razumljivo je, da število prebivalcev še ne more biti dovolj tehten razlog za nastajanje novih krajevnih skupnosti. Za slednje ni nikakršnega pravila, vemo le to, kar je zapisano v ustavi in mimo česar ni dovoljeno napraviti koraka: po ustavi je krajevna skupnost temeljna samoupravna skupnost naše družbe, v kateri se delovni ljudje in občani samoupravno organizirajo, da bi tako uresničevali skupne interese in potrebe.

„SRCE“ ŠE SLABOTNO

Samoupravne organe imajo vse krajevne skupnosti v novomeški občini. Največje imajo skupščine, v manjših pa njihovo vlogo opravljajo sveti. Izboljšalo se je zastopstvo delegatov iz tozdov. Vse to pomeni, da je formalni plati zadoščeno. Kako pa je z vsebino, kakšna je dejanska vloga samoupravnih teles? Ugotovitve kažejo, da so v delovanju še široke razpoke in hibe, da se skupščine še ne sestajajo povsod, še zlasti ne za razpravo o pomembnih vprašanjih.

Skupščine bi morale biti srce krajevne samouprave, žal pa to še niso.

Prav tako bi skoraj na prste rok lahko prešteli odbore in komisije, ki delujejo ustrezno in jim ne bi mogli ničesar očitati. Med najmarljivejše sodijo nedvomno gradbeni odbori in nekateri drugi odbori, ki se ukvarjajo s socialnimi vprašanji. Do zastoja v delu odborov je nemara prišlo tudi zato, ker so razpravo o vprašanjih in zadevah iz njihovih pristojnosti prevzele posebne delegacije za SIS.

Slabše delo teles krajevnih skupnosti gre na rovaš pomanjkanju ustreznih prostorov. Marsikje se nimajo kje sestajati. Občinska konferenca SZDL je prav zavoljo tega sprejela priporočilo, naj bi v novem srednjeročnem obdobju zgradili primeme prostore za družbenopolitično delo v vseh krajevnih skupnostih, to pa naj bi bila povsod prioritarna naloga.

ŠE SO VAŠKI „LIDERJI“

Družbenopolitične organizacije ne stojijo ob strani. Dovolj primerov potrjuje, da so prav one izpeljale številne akcije, ki potekajo v krajevnih skupnostih. Delo poteka, navkljub

temu da so ponekod še navajeni delati po starem, forumsko, ko je predsednik alfa in omega vsega. To prakso bodo morali seveda izkoreniniti, saj ima slabe posledice: kratke stike z občani, pasivnost, neuskaljenost, nerazmejitev dela in podobno. Opažajo, da tam, kjer se to pojavlja, prestižni spori med družbenopolitičnimi organizacijami niso redki, da ne manjka samozvanih zaslugarjev in liderjev.

Za novomeško občino je značilno, da se razprostira na zemljepisno zelo razgibanem in obsežnem kraškem območju, ki naravno gravitira proti Novemu mestu kot svojem upravnemu središču. Dve tretjini prebivalstva živita v vaseh. S kmetijstvom se bavi le še petina krajanov, v primerjavi z minulimi obdobji, ko je v občini prevladovalo kmečko prebivalstvo, zelo malo.

Industrializacija je v glavnem končana, posledice pa krajanji občutijo čedalje bolj. Velika vlaganja v industrijo in gospodarstvo sploh niso dovoljevala razvoja tako imenovanih sekundarnih in terciarnih dejavnosti. Komunalna opremljenost je zastala za dolga desetletja. Tudi v mestu. Ločnica med vasjo in mestom se je zdebelila in zvišala. Zato so krajevne skupnosti zahtevale, da se konča stihija, ki je prevladovala v čedalje pogostejših naporih, da bi tudi nemestna naselja imela kaj od moderne dobe, predvsem pa da bi prostorski, komunalni in splošni razvoj krajevnih središč in drugih naselij potekal v skladu s predpisanim redom in drugimi zakonitostmi.

PLANIRANJE, RED . . .

Letos se izteka prva petletka, ko se lahko v krajevnih skupnostih vidijo dosežki njihovega planskega dela. Veliko je bilo narejenega na podlagi samoupravnih sporazumov s tozdi in SIS. Toda za gnotno podlago so morale krajevne skupnosti same poskrbeti. Občani vseh 31 krajevnih skupnosti so izglasovali 1-odstotni samopriskpek za zgraditev novih šol.

V 30 krajevnih skupnostih so uvedli tudi 1- do 2,5-odstotni samopriskpek, ki ga bodo porabili v glavnem za urejanje komunalnih zadev. V Novem mestu bodo polovico vsote porabili za sofinanciranje izgradnje primarne kanalizacije.

V zadnjem času krajanji malone povsod zavzeto sodelujejo na prostovoljnih delovnih akcijah, še posebej pri graditvi cest, napeljavi vodovodov in telefonov, urejanju okolja, graditvi družbenih domov, pri obnovi električnega omrežja in podobnem. Lani so bili med najbolj prizadevnimi v krajevnih skupnostih Gabrje, Birčna vas, Stopiče, Bela cerkev, Smarjeta, Šentjemej, Mirna peč, Uršna sela, Otočec, Škocjan in še kje. Na prostovoljnih akcijah so med najbolj delovnimi krajanji Regerče vasi.

Od združenega dela so dobile krajevne skupnosti v letih 1976 – 1979 26,5 milijona dinarjev ali 6 milijonov manj, kot so bile delovne organizacije dolžne krajevnim skupnostim prispevati na podlagi samoupravnih sporazumov za uresničevanje programov v izrekajočem se srednjeročnem obdobju. Izpad se kajpak pozna, vendar je moč zapisati, da je združeno delo dojele pomen krajevnih skupnosti. Za urejanje posameznih komunalnih zadev so krajevne skupnosti sklenile vrsto sporazumov z organizacijami združenega dela za dodatna sredstva: Bučna vas z Novoteksom, Otočec s tovarno zdravil Krko, Prečna s Pionirjem, Straža z Novolesom itd.

PESKOKOPI – RUDNIKI DENARJA

Denarja ni nikoli preveč, zato iščejo tu in tam možnosti za nove in zanesljive vire. Nekateri krajevne skupnosti so začele na veliko izrabljati peskokope, prodajati pesek in gramoz in se ukvarjati z gradbenimi deli.

Stalno prodajajo pesek krajevne skupnosti Žužemberk, Šentjemej in Orehovica, ostale krajevne skupnosti pa le občasno, ker porabijo pesek za lastne potrebe. Računi so pokazali, da v vseh peskokopih v novomeški občini nakopljejo letno do 150.000 m³ peska.

Peskokopi so vsekakor koristna stvar, saj bi brez njih v prenekateri krajevni skupnosti ne mogli uresničiti niti pol svojih načrtov. Morda so tisti, ki so vajeni slehemo zadevo motriti zgolj skozi črke zakona, do zdaj prav zato vede mižali pred dejstvom, da ni niti en peskokop legalen. Opozorili pa so, da tako stanje ne more trajati večno in da je treba peskokope ali

legalizirati ali zapreti. Za zaporo se iz znanih razlogov nihče ne zavzema, zato je pričakovati, da bodo pravni položaj peskokopov ustrezno urede še pred sprejetjem planskih dokumentov za novo srednjeročno obdobje.

Bolj kot pravni položaj peskokopov bodejo v oči poškodovane ceste, koder težko naloženi tovornjaki vozijo pesek naročnikom oziroma porabnikom. Cesta Smarje–Mokro polje je že povsem uničena, za škodo pa do zdaj ni plačal nihče niti dinarja.

Povsem umesten je predlog, naj bi vprašanje peskokopov v novomeški občini sistemsko uredili in določili tudi višino prispevka (odškodnine) od količine izkopenega in s tovornjaki prevoženega peska. Komunalna skupnost, na katero vsi tako radi kažejo, namreč prav gotovo ni dolžna plačevati računov drugih.

SOLIDARNOST SEGA K NERAZVITIM

Pri načrtovanju novih pridobitev krajevne skupnosti ne mislijo samo nase, ampak tudi na druge, ki so tega ali onega bolj potrebni od njih. Ze v iztekajočem se planskem obdobju so solidarnostno združile del denarja za pomoč nerazvitim ali manj razvitim predelom. Do zdaj so združile za zgraditev cest v Suhli krajini okoli 5 milijonov dinarjev. Poleg tega so se dogovorile za solidarno združevanje obveznic posojila, in sicer za združevanje 20 odstotkov te vsote. Ta sredstva so namenili za posodobitev ali karsibodi. Pri načrtovanju misli vseh krajevnih skupnosti in območij v novomeški občini.

Življenje in delo v krajevnih skupnostih dobivata čedalje večjo veljavo. V krajevnih skupnostih krajanji domujejo in preživijo največ časa. Kajpak tudi zaposleni. Nihče, ki se po končani službi vme domov, se pravi v krajevno skupnost, se ne bi smel meniti le zase, za svoj trebušek ali karsibodi. Pri načrtovanju misli krajevna skupnost tudi nanj, zato ji je dolžan povračilo.

„Sveta si, zemlja, in blagor mu, komur plodiš.“

V svetu, ki mu na eni strani grozi demografska eksplozija, na drugi pa se otepa z vse hušimi posledicami uničevanja okolja, ni lahko gledati z optimizmom v bodočnost. Človek vidi več lačnih kot sitih ust, več in hušjo revščino. Časi, ki že tčkajo na vrata, prinašajo negotovost: ali bo dovolj hrane za vse ali ne? Če je ne bo, potem bo kruh postal strahotno orožje. Na strani dežel, močnih proizvajalk in izvoznic hrane, bo stal najhušji človekov sovražnik, tisočletja premagovan in nezmagan — lakota.

Ob taki, morda prečno narisani splošni podobi se človek vpraša, kaj čaka nas. Bomo pridelali dovolj hrane? Bomo ohranili dragoceno neodvisnost na tem področju? Brskanje po statističnih podatkih ne vliva preveč upanja, saj iz števil vstajajo nekatera dejstva, katerih dolgoročnih posledic smo se premalo zavedali.

Hrane ne pridelujejo v tovarnah, hrano dobimo z njiv. Preprosta, vsakomur razumljiva misel. Toda naše obnašanje je bilo prevečkrat tako, kot da tega najbolj preprostega dejstva ne poznamo, kot da bi ne vedeli, da moramo imeti za pridelovanje zadostnih količin hrane dovolj plodne zemlje na

razpolago. V Sloveniji se leto za letom zmanjšujejo površine obdelovalne zemlje. Z nepremišljeno zazidavo, z gradnjo cest, odpiranjem gramoznic in kamnolomov uničujemo plodno zemljo. Enkrat za vselej! Če bo zmanjševanje teklo z enako hitrostjo naprej, ne bo v vsej Sloveniji čez 140 let niti koščka njive več.

Poglejmo nekaj števil! Pred desetimi leti smo imeli v naši republici 275.000 hektarov njiv in vrtov, pet let kasneje 261.100 in letos ocenjujejo, da je samo še 250.000 hektarov. Na prebivalca torej okoli 14 arov plodne zemlje. V vsem obdobju povojne graditve smo izgubili 94.000 ha njiv in vrtov. Če prištejemo sem še sadovnja-

ke, vinograde, travnike in pašnike, ki so izginili pod razširjajočimi se mestnimi in drugimi naselji, pridemo do podatka, da je nepremišljeno usmerjena zazidava požrla vsako leto okrog 1.200 hektarov kmetijskih zemljišč. Okrog 800 hektarov kmetijskih zemljišč pa je vsako leto šlo v izgubo, ker jih ni več mogoče vključiti v intenzivno kmetijsko proizvodnjo zaradi razkosavanja in spreminjanja v enklave med zazidanimi površinami.

Za Dolenjsko, ki velja za kmetijsko usmerjeno območje, so podatki nekoliko boljši. Za primer si oglejmo novomeško občino. V poldrugem desetletju so se površine njiv in vrtov

zmanjšale za 1.447 hektarov, kar pomeni, da vsako leto izgubimo 103 hektare najplodnejše zemlje. Površina vse obdelovalne zemlje se je zmanjšala za 2.667 hektarov, torej vsako leto za 190 hektarov. Kljub temu je leta 1978 prišlo na enega prebivalca novomeške občine 24 arov njiv, oziroma 62 arov vseh kmetijskih zemljišč, medtem ko je republiško povprečje manjše (16 in 53). Za samooskrbo prebivalstva je tudi to premalo. Podatki kažejo, da bi ob sedanjih kmetijskih zmogljivostih pridelali zase le dovolj krompirja in mleka, primanjkovalo pa bi nam vseh drugih kmetijskih pridelkov, še najbolj žita, zelenjave in sadja, od mesa pa perutnine in prašičjega mesa.

In kje je vendar vsa ta izgubljena zemlja? Delček odgovora je na dlani, če greste pogledat, kaj se skriva recimo pod nazivi Mestne njive, Znančeve njive, Grmski travniki. Ne njiv in ne travnikov ni tam!

Zazidanih njiv ni več mogoče odzidati, zato nam v bitki za kruh ostane predvsem dvoje: okrepiti proizvodno moč kmetijstva in prekiniti z nemarnim in neodgovornim uničevanjem plodne zemlje. V osnutku dogovora o temeljih družbenega plana za obdobje 1981 — 1985 stoji kmetijstvo zapisano kot ena izmed prednostnih dejavnosti. Zemlja je surovinska baza kmetijstva, zato velja tej vsa pozornost. Žal, zaenkrat samo na papirju, saj v večini občin niso upoštevali „kmetijskega“ zakona iz leta 1971, ki je občine zavezoval, da sprejmejo prostorske plane, v katerih bi prišlo do izraza skrbnejše ravnanje z zemljišči, primernimi za kmetijsko proizvodnjo.

Tisti, ki dovoljujejo in zazidujejo njive, kažejo na obsežne komplekse zemljišč, ki nastajajo z melioracijo, in opozarjajo na sorazmerno neučinkovito kmetovanje v primerjavi z razvitimi državami. Res je, da jugoslovanski kmet s svojim delom pridelava hrane le

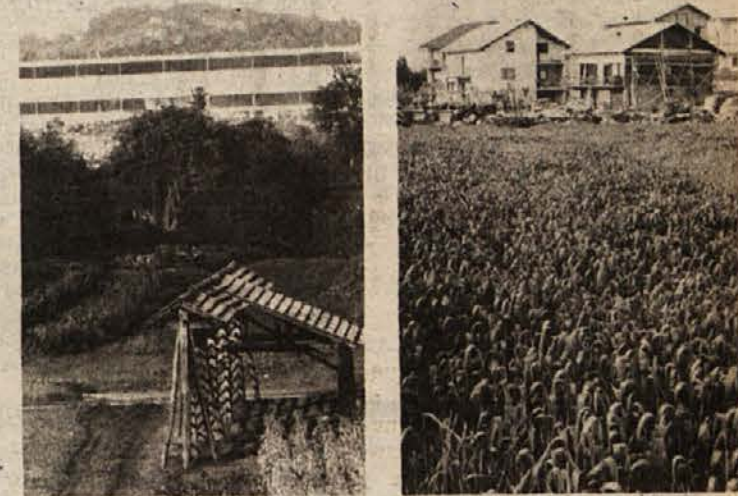
za 5 ljudi, medtem ko je ameriški za 64 ljudi, toda v družbenem sektorju je produktivnost neprimerno večja; po enaki primerjavi pridelava kmet v družbenem kmetijstvu hrane za 32 ljudi. Vsekakor so v povečevanju učinkovitosti kmetovanja še rezerve, ne smemo pa jih videti kot nadomestilo za izgubljeno zemljo.

Izgovarjanje na povečevanje kmetijskih površin z melioracijami pa je pravo sprenevedanje. Izboljševanje zemlje je drag postopek. Lani je v Sloveniji šlo za melioracije 24 milijonov dinarjev, a s tem denarjem še zdaleč niso zmogli uresničiti načrtovanih izboljšav. Tako so

na Dolenjskem meliorirali le četrtno načrtovanih površin. In ali je mar potrebno za vsak hektar, ki ga z veliko denarja pridobimo za kmetijstvo, uničiti hektar že desetletja obdelovane njive?

„Razmetavanje, zapravljanje, kvarjenje in uničevanje plodne zemlje priča o skrajni nevednosti, nekulturnosti in neodgovornosti človeka, skrb zanjo pa mora biti najvišja dolžnost organizirane družbe v civiliziranem svetu,“ je v Zeleni knjigi pred osmimi leti vzneseno zapisal Franc Rainer. Tem besedam ni kaj dodati. In iz leta v leto je več resnice v njih.

M. MARKELJ

Belokranjsko vroče poletje

Zadnji dan julija je in skozi Metliko se valijo potoki avtomobilov. Nemške registrske tablice vozijo proti Karlovcu, Plitvicam, naprej proti morju, ustavijo se za hip pred metliško vinko kletjo, da povprašajo za pravo pot, kajti kažipoti so v Beli krajini revni, obglodani, razcefrani, prelomljeni od rok pivskih družčin, ki pozno v noč tulijo po mestu kljub že pred leti sprejetemu zakonu o redu in miru v občini. Redki so, ki se ustavijo v hotelu Bela krajina in malo tuje govorečih ljudi zaide v Belokranjski muzej, kajti turizem je v tem koščku Slovenije zastavljen, je sirota, ki se mu noče nihče posvetiti, kot da bi se bali nemških mark, ameriških dolarjev ali italijanskih lir.

Cesta bratstva in enotnosti, držača skozi mesto, je noč in dan prometna. Nove ceste, obvoznice, za Sv. Rokom pa noče nihče asfaltirati, četudi je ta zadeva v programu že nekaj desetletij, seveda vedno takrat, ko se razpisuje nov samoprihodek in je treba navdušiti krajanje, da obkrožijo potrebni kamps. Metliško kopalnišče nima le na Vinici, kjer je trenutno veliko tujcev, da se natakariju

nedeljah celo na metliškem kopalnišču, kjer so odprli disco klub in tako odvzeli navdušence mladim, ki vrtijo plošče v bivši metliški kino dvorani. Sliši se, da bolj privatno kot družbeno organizirano, vendar je tudi to nekaj, sicer bi se mladež raztepla po gostilnah z imenom Badovinac, kjer predvajajo v glasbenih skrinjah Jugoslavijo, na raznih pa vrte odojčke in jagenjčke, ki bi lahko zaradi razvade stali v metliškem grbu

namesto proslulih krokarjev.

Semič je v nasprotju z navado mrtev bolj od mrliča, tankajšnje prebivalstvo se hodi namakati na Primostek, kjer ima Iskra rekreativno-kopalni center, do katerega se pripeljeta po takšnem makadamu, da ni prav nič čudnega, če se teden dni po tem jecljate bolj od vseh jecljavcev. Je pa kopalnišče urejeno, celo tuš boste našli tam ter bazenček za mularijo, da vam je ne bo treba s kolom iskati po Kolpi. Kopalniščni center je tudi v Podzemlju, v Adlešičih pa so brigadirji, ki kopljejo jarek za vodovod, nujno potreben zaselku.

Pod vasjo Marindol taborijo taborniki, udeleženci tečaja za vodnike. Želja organizatorjev je, da bi taborništvo dobilo v Beli krajini mesto, ki ga je že nekoč zasedalo, a je potem vse skupaj crknilo. Tako, kot se stegne veliko stvari zavoljo

premajhnega posluha, zaradi mačehovskega odnosa do ljudi, ki bi radi nekaj ustvarili tudi na področju med reko Kolpo in Gorjanci.

Saj res: ponovno je zanimiv zavoj pod suhorskimi IMV. To je zapeljiv ovinek, na katerem zdrkne v dolino veliko število voznikov, največ tujcev. Ne mine dan — brez pretiravanja! — da ne bi kdo zapeljal naravnost namesto na levo. Toda to je malenkost z dejstvom, da so se spet pojavili stroji na cesti za vasjo Trnovec. Tam delajo obvoznico, res že zelo dolgo, skoraj toliko časa kot Noe barko, a kaj za to, glavno je, da jo bodo naredili. Če jo bodo.

Delavci Beti in Kometa so na kolektivnem dopustu v Seči in Červarju. „Beti“ prodaja svoj dom v Seči pri Portorožu, ker je preveč oddaljen od morja. Za nadomestek bo kupila ta delovna organizacija počitniške priklovice tovame IMV iz Novega mesta. Starši tega projekta so veliki optimisti ali pa ne vedo, da boš prej našel kavo pri Mercatorju, kot ti bodo dobavili priklovice. Da bi delavstvo pozabilo na prodajo doma v Seči, je te dni na gostovanju sekretar Vitis, ki poje dopustnikom ljubezenske in revolucionarne pesmi.

Deset čolnarjev pa se je spustilo iz Osilnice po Kolpi do Metlike. Po kopnem jih spremlja kombi, natovorjen z jedajo in pijačo, da ne bi kdo shujšal ali obnemogel. Če bodo prispeli veslači v Metliko po dvaindvajseti uri, se bodo morali zvaliti v posteljo zejni in lačni, kajti lokali v družbeni lasti zapirajo svoja vrata natančno ob tem času, kot bi se bali zaslužiti kak dinar več, so pa zato veliko bolj širokoprni privatniki, ki točijo in strežejo, dokler se poslednja pijandura ne odleče pod okrilje rjuhe in deke.

Sonce, še posebno pa voda ne more potolažiti Preločanov,

ki si julijsko vroče žele asfalt skozi svojo vas, a ne bo, kot kaže, z njim nič, kajti Partizanska magistrala ima zaključek v Adlešičih. Zaključujejo pa zato Preločani dela okrog svojega kulturnega doma, v katerega so vložili tisoče prostovoljnih delovnih ur, posamezniki celo preko tisoč tristo. In nehote zlobno pomislim na to, da bi bil dom Ivana Cankarja v Ljubljani že zdavnaj nared, ako bi vsak Ljubljančan brezplačno premaknil eno samo opeko. A kaj, ko Preloka ni Ljubljana, ko je Preloka navadna vas, kjer morajo krajinj pošteno pljuvati v dlani, če hočejo imeti osnovno: majhno trgovino, skromen bife, pitno vodo, elektriko, šole tako in tako ne več, ker je premalto otrok, ker mladina frli v večja mesta, kjer ti vse prinesejo pod nos.

Od važnejših dogodkov v tem vročem belokranjskem poletju velja omeniti še to, da je nabavila Veseličeva gostilna v Podzemlju nov juke box, v katerem je najti tudi nekaj slovenskih plošč, kar je prava redkost, kajti vse belokranjske glasbene skrinje navijajo muziko v jezikih, ki niso slovenski. Kot da bi živeli v Sarajevu, v Parizu ali New Yorku, kot da bi pozabili, da se reče ženski, ki te je rodila, mama in ne Mutter, kot da ni ljubezen enostavno ljubezen in ne love. Kot da nismo Beli Kranjci, potomci bregesarjev in mater s pečami na glavi, kot da žremo že od pamtiveka dunajske zrezke namesto krompirja in graha! Vem: napredek in čas terjata svoje, vendar bi lahko svojo preteklost krepko vnovčili, a je ne znamo nočemo. Raje poklicno ali nepoklicno dremkamo v senci in sanjamo o tem da se da živeti tudi od turizma. Nekateri celo živijo. Pa še slabo ne. Toda stran s črnimi mislimi: poletje je vendar za odih. Mar nismo že dovolj spočiti od preteklih jalovih sezon?

TONI GAŠPERIČ

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 1. VIII.

1
 14.50 ATLETIKA, prenos finalnih tekmovalj z Ol v Moskvi
 17.55 POROČILA
 18.00 LETI, LETI PIKAPOLONI-CA
 18.15 PRILJUBLJENE ZGODBE: TRNULJČICA
 18.35 OBZORNIK
 18.45 ČEZ TRI GORE: BENEŠKI FANTJE
 T. i. narodnozabavnega ansambla iz Benečije že dokaj let ni bilo moč videti na malih zaslonih, zato bodo ljubitelji Beneških fantov lahko ugotovljali, ali je to še tista skupina muzikantov in pevcev, ki je svojčas navduševala občinstvo širom po Sloveniji.
 19.15 RISANKA
 19.26 ZRNO DO ZRNA
 19.30 DNEVNIK
 20.00 JADRANSKA SREČANJA
 21.25 BRATJE SACKETT
 22.15 V ZNAMENJU
 22.30 NOČNI KINO: MOŽJE
 Trije prijatelji srednjih let so prizadeti zaradi smrti četrtega kolega, bol skušajo blažiti z nenehnim pitjem. V pijanosti prihajajo na dan njihove neizpolnje-

ne želje, tožijo nad razočaranji in nezadovoljstvi. Slednjič jim je pitja dovolj, v prepričanju, da je moč uteči brezkoristnemu življenju, se podajo na Angleško. Potovanje pa nič ne spremeni, pijejo še naprej. Taka je vsebinska zasnova ameriškega filma, s ki ga je po lastnem scenariju pred desetimi leti posnel John Cassavets. Ob Petru Falcu in Benu Gazzari igra režiser tudi eno od glavnih vlog.

Opomba: Če bodo jugoslovanski nogometaši na Ol igrali za tretje mesto, bodo televiziji tekmo prenašali na prvem programu ob 18.10.

2
 13.35 Test - 13.35 Prenos kajakaškega tekmovalja moških na 500 m - 17.20 Prenos finalnega kajakaškega tekmovalja moških na 500 m s - 17.50 Odbojka (prenos finalne tekme za moške) - 19.30 Dnevnik - 20.00 Kronika puljskega festivala - 21.00 Včeraj, danes, jutri - 21.05 Dokumentarna reportaža - 21.35 Baletna oddaja - 22.25 Ophelia (francoski sigrani film)

SOBOTA, 2. VIII.

1
 12.45 POROČILA
 12.55 BOKS, prenos finalnih tekmovalj z Ol
 17.00 PRENOS NOGOMETNE TEKME ZA PRVO MESTO NA Ol
 18.50 RISANKA
 18.55 NAŠ KRAJ
 19.10 ZLATA PTICA, pravljica
 19.15 RISANKA
 19.26 ZRNO DO ZRNA
 19.30 DNEVNIK
 20.00 C. Dickens: NICHOLAS NICKLEBY

Po enem najboljših romanov Charlesa Dickensa so angleški televiziji posneli nadaljevanko v šestih delih. Režiserske posle je opravil Christopher Barry, igrajo pa Nigel Havers, Derek Godfrey, Peter Bourke, Kate Nicholls in drugi.
 20.55 SEŠTANEK V NEBOTIČNI-KU, zabavnoglasbena oddaja
 21.50 POROČILA
 21.55 LETALIŠČE, film
 Zgodba tega ameriškega filma (po lastnem scenariju, ki ga je oprl na istonaslovni roman Arthurja Haileya, ga je 1970 posnel George Seaton) se odvija neke snežne noči na letališču. Vremenski pogoji ne zagotavljajo varnih poletov, težave pa povzročajo še teroristi, ki skušajo ugrabiti veliko potniško letalo. To se smu ne posreči, a v letalu eksplodira bomba. Igrajo Burt Lancaster, Dean Martin, Helen

Jayas, Jacqueline Bisset, Jean Seberg in drugi.

2
 13.55 Test - 13.55 Prenos finalnih kajakaških tekmovalj z Ol - 17.45 Znanost - 18.30 Narodna glasba - 19.30 Dnevnik - 20.00 Zabavnoglasbena oddaja - 20.50 Včeraj, danes, jutri - 21.00 Dokumentarna oddaja - 21.30 Dokumentarni film - 22.00 Kronika puljskega festivala

NEDELJA, 3. VIII.

1
 9.20 POROČILA
 9.25 VIKING VIKI
 9.50 UGRABLJEN
 10.15 ČEZ TRI GORE: OBIRSKI ŽENSKI OKTET
 10.45 ODPISANI
 11.35 TV KAZIPOT
 12.00 KMETIJSKA ODDAJA

13.00 POROČILA
 13.50 POTOPLJENA MESTA: AGRUVIUM
 14.35 ŠPORTNA POROČILA
 14.40 HATARI, film

V afriških savanah prebrisani divji lovci lovijo živali, da bi jih prodali živalskim vrtovom. V filmu, polnem izvrstnih lovskih prizorov, manjka

pa tudi ne ljubezensko začinjena zgodba, glavne vloge igrajo John Wayne, Hardy Krueger, Elsa Martinelli in Red Buttons. Pred domala dvema desetletjema je delo režiral Howard Hawks.
 17.20 POROČIL
 17.25 PRENOS SLOVESNEGA

20.00 B. Profaca: ZGODBI Z MORJA

Zdajšnjemu času primerno bodo televiziji predvajali dve kratki zgodbi o mornarskem življenju. Posneta so jih po scenariju popotnika Brunas Profaca. Prva z naslovom Pisma mornarju bo govorila o pomorščaku s trgovske ladje, katerega doma čakata mati in dekle, v pismih pa mu vsaka na svoj način sporočata, kako težko ga pričakujejo. Igrajo Etta Bartolazzi, Mirela Brekalo in Vera Zima. Zadnji dan je naslov druge zgodbe. Priprava teče o dotrajani ladji, ki se umika z morskih valov. Na njej sta samo še star mornar in njegov pes. Starec se spominja svojih s osmi h tovarišev. Like vseh devetih je odlično zaigral Ivica Ivković. Obe zgodbi je za zagrebško televizijo režiral Vladimir Fulgosi.
 21.05 GOSPODARSKE VEZI, dokumentarna oddaja
 21.35 V ZNAMENJU
 21.50 JAZZ NA EKSRANU: TRUMPET'S AND RHYTHM UNIT

2
 15.00 Konjenštvo (posnetek z Ol) - 16.00 Sinjska alka (prenos tekmovalja iz Sinja) - 17.25 Nedeljsko popoldne - 19.30 Dnevnik - 20.00 Gore sveta (dokumentarna soddaja) - 21.00 Včeraj, danes, jutri - 21.05 Kratki film - 21.30 Čas vrtnic (finski znanstveno-fantastični film)

ZAKLJUČKA OLIMPIJSKIH IGER V MOSKVI
 19.00 RISANKA
 19.26 ZRNO DO ZRNA
 19.30 DNEVNIK

govorila drama zagrebških televizij-
 cev. Priprava bo tekla o družini Liberanovih, o očetu, ki je navezan na starostnost, o mlajšem sinu, ki povsem neprizadeto spremlja prodor novega, o starejšem sinu, ki miri nesporazume med očetom in

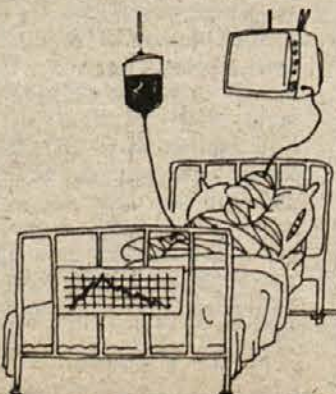
mlajšim sinom. Po scenariju Stjepana Sešija je dramo posnel Zoran Tadić, igrajo pa Zvonko Torjanac, Zdenko Jelčić, Ivo Gregurevič, Dana Kurbalija, Fabijan Šovagović in drugi.
 21.05 SODOBNIKI
 21.45 V ZNAMENJU
 22.00 BRAZILSKI VEČER NA FESTIVALU V MONTREAUXU

PONEDELJEK, 4. VIII.

1
 18.15-POROČILA
 18.20 VRTEC NA OBISKU: GRADIMO MESTO ŽIVČAV
 18.35 OBZORNIK
 18.45 MLADINSKA ODDAJA
 19.15 RISANKA
 19.26 ZRNO DO ZRNA
 19.30 DNEVNIK
 20.00 S. Sešelj: LIBERANOVI

Dolina Nerevte je z melioracijski-mi posegi doživela velike spremembe, novosti se zrcalijo tudi v družbenih razmerah. O tembo

2
 Drugi program:
 17.40 Dnevnik v madžarščini - 18.40 Dnevnik - 18.15 Otroška oddaja - 18.30 Sola za junake - 18.45 Glasbena medigra - 19.00 Športna oddaja - 19.30 Dnevnik - 20.00 Naš čas - 21.00 Včeraj, danes, jutri - 21.10 Lee Oswald (dokumentarni film) - 22.00 Književni klub

TOREK, 5. VIII.

1
 17.45 POROČILA
 17.50 COLARGOL, lutkovna oddaja
 18.05 JUGOSLOVANSKI NARODI V PESMI IN PLESU: TANEC
 18.35 OBZORNIK
 18.45 PO SLEDEH NAPREDKA

SREDA, 6. VIII.

1
 17.35 POROČILA
 17.40 VELIKE RAZSTAVE, dokumentarna oddaja
 18.05 NAŠA PESEM 80, 2. del oddaja
 18.45 OZBORNIK
 19.00 NE PREZRITE
 19.15 RISANKA

ČETRTEK, 7. VIII.

1
 18.00 POROČILA
 18.05 TEHTNICA ZA NATANČNO TEHTANJE
 18.35 OBZORNIK
 18.45 ŽIVLJENJE V RIJEKI CRNOJEVIĆA Dokumentarna od-daja titografske televizije bo govorila o mestecu ob Skadarskem jezeru. V 15. stol. je bilo veliko trgovsko središče, premoglo je prvo cirilsko tiskarno na slovenskem jugu, dan-danes pa se tamkajšnji ljudje bojujejo z reko in jezerom, ki jim po eni strani nudita vir zasluzka, na drugi pa s s poplavami ogrožata njihovo življenje.

PRVI RADIJSKI PROGRAM

PETEK, 1. VIII.

8.08 Z glasbo v dober dan. 8.30 Glasbena pravljica (Brata Grimm-M. Vodopivec: Rdeča kapica). 8.40 Naši umetniki mladim poslušalcem. 9.05 Z radiom na poti. 11.35 Znano in priljubljeno. 12.10 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti. 12.30 Kmetijski nasveti (Vrt v avgustu). 12.40 Pihalne godbe. 13.50 Človek in zdravje. 14.05 Mozart in plesni ritmi njegovih časov. 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Napotki za turiste. 15.35 Zabavna glasba. 18.00 Razgledi po slovenski glasbeni literaturi. 18.30 Skizničnega trga. 19.45 Minute v Alpiskim kvintetom. 20.00 Uganite, pa vam zaigramo! 21.05 Oddaja o morju in pomorščakah. 22.30 Besede in zvoki iz logov domačih. 23.05 Lirični utrinki. 23.10 Petkov glasbeni mozaiček. 0.05 - 4.30 Nočni program.

SOBOTA, 2. VIII.

8.08 Pionirski tednik. 8.30 Počitniško popotovanje od strani do strani. 9.05 Z radiom na poti. 10.05 Sobotna matineja. 11.05 Zapojejo pesem. 11.20 Svetovna reportaža. 11.40 Zapojejo z nami. 12.10 Godala v ritmu. 12.30 Kmetijski nasveti (Lojze Kastelic: Priprava čebel na jesensko pašo). 12.40 Veseli domači napetji. 14.05 Kulturna panorama. 15.30 Zabavna glasba. 18.00 Škatlica z godbo. 18.30 Iz dela GMS. 19.35 Mladi mostovi. 20.00 Sobotni zabavni večer. 21.00 Za prijetno razvedrilo. 21.30 Oddaja za naše izseljenke. 23.05 Lirični utrinki. 23.10 Z lahкими notami po naši domovini. 0.05 - 4.30 Nočni program.

NEDELJA, 3. VIII.

7.30 Zdravo, tovariši vojaki! 8.07 Radijska igra za otroke (Boris A. Novak: V ozvezdju postelje). 8.48 Skladbe za mladino. 9.05 Še pomni-

Tokratna oddaja bo govorila še o nekaterih področjih raziskovalnega dela naših strokovnjakov, ki nadzorujejo dogajanje na Jadranu.
 19.15 RISANKA
 19.26 ZRNO DO ZRNA
 19.30 DNEVNIK
 20.00 POPISANI DRŽAVLJAN ALI TIHA DIKTATURA RACUNALNIKOV
 Zahodnonemška dokumentarna oddaja bo predstavila uporabo

19.26 ZRNO DO ZRNA
 19.30 DNEVNIK
 20.00 REPORTAŽA O JUGOSLOVANSKEM MESTU, KI TEKMUJE NA IGRAH BREZ MEJA
 20.05 IGRE BREZ MEJA, prenos iz Aruna
 21.30 GODBA BREZ NOT

22.00 V ZNAMENJU

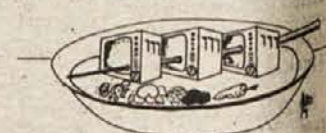
19.15 RISANKA
 19.24 ZRNO DO ZRNA
 19.30 DNEVNIK
 20.00 FILM TEDNA: ŠESTI AVGUST

Kaneto Shindo velja za enega vidnejših japonskih režiserjev, posnel je več igranih filmov, po svetu pa je zaslovel prav s filmom, ki ga bomo gledali drevi. To je dokumentarna pripoved o posledicah eksplozije atomske bombe nad Hirošimo. 21.25 KITAJSKI DNEVNIK, dokumentarna oddaja
 21.55 Č ZNAMENJU

2
 17.40 Dnevnik v madžarščini - 18.00 Dnevnik - 18.15 Otroštvo mladosti - 18.45 Zagrebulje - 19.30 Dnevnik - 20.00 3-2-1... gremo! - 23.00 Včeraj, danes, jutri

računalnikov v medicini, gospodarstvu, upravi, pri policiji in organih za varstvo ustave. Prikazala bo tudi sistem zavarovanja računalnikov in podatkov, saj v zadnjem času že prihaja do zlorab računalnikov. 20.45 M. Bulgakov: DNEVI TURBINOVIH
 22.00 V ZNAMENJU
 22.15 NASTOP ORKESTRA BBC

2
 17.40 Dnevnik v madžarščini - 18.00 Dnevnik - 18.15 Otroška oddaja - 18.45 Narodna glasba - 19.30 Dnevnik - 20.00 Mazzabub (1. del zabavnoglasbene oddaje) - 20.50 Včeraj, danes, jutri - 21.00 Prvi sledovi (dokumentarna oddaja) - 21.50 Poezija

2
 17.40 Dnevnik v madžarščini - 18.00 Dnevnik - 18.15 Sezamova ulica - 18.45 Od vsakega jutra naše dan - 19.30 Dnevnik - 20.00 Festival srbskih gledališč - 21.15 Včeraj, danes, jutri - 21.25 Izobraževalna oddaja - 21.55 Koncert na Dubrovnih poljih prireditvah

PRVI RADIJSKI PROGRAM

te, tovariši? 10.05 Panorama lahke glasbe. 11.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 13.20 Za kmetijske proizvajalce. 13.50 Pihalne godbe. 14.05 Humoreska tega tedna (Fran Milčinski: Humoreska). 14.25 S popevkami po Jugoslaviji. 15.10 Pri nas doma. 15.30 Nedeljska reportaža. 15.55 Listi iz notesa. 16.20 Gremo v kino. 17.05 Priljubljene opeme melodije. 17.50 Zabavna radijska igra (Marjan Marin: Inšpektor Ris ne miruje, 10. del). 18.33 Na zgorjmi polici. 19.45 Glasbene razglednice. 20.00 V nedeljo zvečer. 22.20 Skupni program JRT. 23.05 Lirični utrinki. 23.10 Mozaik melodij in plesnih ritmov. 0.05 - 4.30 Nočni program.

SREDA, 6. VIII.

8.08 Z glasbo v dober dan. 8.30 Počitniško popotovanje od strani do strani. 8.45 Radijski pevci pred mikrofonom. 9.05 Z radiom na poti. 11.35 Znano in priljubljeno. 12.10 Veliki zabavni orkestri. 12.30 Kmetijski nasveti (Tatjana Brumat: Delo v okrasnem vrtu v avgustu). 12.40 Ob izvrih ljudske glasbene umetnosti. 14.05 Razmišljamo, ugotavljamo... 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Zabavna glasba. 18.00 Zborovska glasba v prostoru in času. 18.15 Naša gost. 18.30 Potovanja za mladi svet. 20.00 Koncert za besedo (Hauku). 20.25 A. Dvorak Trio Dumky. 21.05 Odlomki iz A. Dvorakova opere Rusalka. 23.00 Revija slovenskih pevcev zabavne glasbe. 23.05 Lirični utrinki. 23.10 Jazz pred polnočjo. 0.05 - 4.30 Nočni program.

ČETRTEK, 7. VIII.

8.08 Z glasbo v dober dan. 8.30 Mladina peje. 9.05 Z radiom na poti. 11.35 Znano in priljubljeno. 12.10 Znane melodije. 12.30 Kmetijski nasveti (Janez Pogačar: Kontrastni nasveti (Janez Pogačar: Kontrastni nasveti (Janez Pogačar: Minute z ansamblom Milana Ferle-za. 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov. 21.05 Literarni večer (V. Zupan: Menuet za kitaro). 21.45 Lepe melodije. 22.30 Pesna glasba iz jugoslovanskih studiev. 23.05 Lirični utrinki. 23.10 Paleta popevk jugoslovanskih avtorjev. 0.05 - 4.30 Nočni program.

Kolesarji novomeškega Novoteksa so se spet izkazali, tokrat najprej na mednarodni kolesarski dirki v Dolu, kjer je tekmovalo 200 kolesarjev iz Avstrije in Jugoslavije. Franci Zrimšek, ki je pred kratkim prišel od vojakov, se je med člani C uvrstil na odlično drugo mesto, pri starejših mladincih pa si je Zagorc v sprintu priboril šesto mesto, Novak pa je bil 10.

Mlajši in starejši mladinci so se udeležili dirke v Varaždinu, ki jo prirejajo v spomin padlim kalničkim partizanom. Na 65 kilometrov dolgi progi se je nadarjen novomeški mladi kolesar Sandi Papež uvrstil na drugo mesto, izkazala pa sta se tudi Črnič z 8. in Smole s 13. mestom.

Starejši mladinci so vozili na 101 km dolgi progi; Zagorc je bil 11., Novak pa je moral zaradi okvare kolesa odstopiti.

TRIMSKO KOLESARJENJE – Zadnje trimske akcije pod geslom „Vsi na kolo za zdravo telo“, ki jo je organiziral novomeški kolesarski klub, se je udeležilo precej kolesarjev, med njimi pa so prireditelji pogrešali več občanov srednjih in starejših let. Proga, dolga 35 kilometrov, je trimkarje vodila od Novega mesta preko Dolenjskih Toplic in Meniške vasi v Siražo in nazaj v Novo mesto in so jo vsi zmogli brez prehudega naprežanja in dirkanja. Na cilju je vsak kolesar dobil trimsko značko.

V brci ni zakonitosti

Ahmet Šišić ni imel prav, ko je v črnomaljskem Beltu iskal pravico na svoj način – Iz trte izvite trditve

Sodišče združenega dela v Novem mestu je odločilo, da Ahmet Šišić iz Črnomlja ni imel prav, ko se je pritožil zoper disciplinski ukrep prenehanja delovnega razmerja ki ga je izrekla njegova delovna organizacija, črnomaljski Belt.

Na javni ustni obravnavi je Šišić ponovil svojo trditve, da je v podjetju že dolga leta zaposlavljan, zanikal je, da bi v službi kdajkoli koga brenil, kaj šele, da bi to brcanje pred disciplinsko komisijo priznal. Šišić je dodal, da mu je Belotva disciplinska komisija dala podpisati nekaj pred nos pomoljenega, nadalje je svoji delovni organizaciji očital, da je to zasebno podjetje, v katerem so mojstri zasebni obrtniki. O kakšnem samoupravljanju da ne more biti govora. Sam je doslej veliko pretrpel in videl krivice, ki so jih morali pretrpeti tudi drugi.

Kljub omenjenim navedbam sodišče združenega dela ni imelo nobenih pomislekov o

pravilnosti in zakonitosti vodenja Beltovega disciplinskega postopka zoper Ahmeta Šišića. Glede na dokumentacijo in priče so namreč Šišićevi očitki glede zapostavljanja in krnitve uveljavljanja pravic iz trte izviti.

Iz podatkov nedvomno izhaja, da je Ahmet Šišić fizično obračunal (brca) s sodelavcem, da je samovoljno ravnal, ko ni upošteval odločitev predpostavljenih in da je grozil mojstru in članom disciplinske komisije. Vse skupaj so po pravilniku takšne kršitve delovne dolžnosti, ki „peljejo na cesto“.

Sodišče se je strinjalo z ugotovitvami Belta, da so Šišićeve kršitve takšnega značaja, da dejansko motijo koristi in odnose med Beltovimi delavci. Šišić je po mnenju sodišča vedno imel možnost izkoristiti in uveljaviti svoje pravice s pomočjo pristojnih organov in organizacij. Če je bil prikrajšan, če se mu je zgodila krivica, bi kot delavec naše družbe mogel obratiti pot na samoupravno delavsko kontrolo, delavski svet, sindikat in ne nazadnje bi se lahko oglašil tudi pri direktorju. Te poti so bile po mnenju sodišča vselej odprte. Šišić pa je ubral svojo, napačno stezo. Pravico je uveljavil s samovoljno in fizičnim obračunom, kar je seveda nezdržljivo s samoupravnim si-obračunom, kar je seveda s samoupravnim sistemom nezdržljivo.

OB 6 SLASTNIH ŠUNK

Jožefa Pekolj iz Gombišča pri Vel. Gabru je 23. julija zvečer ugotovil, da je imela na obisku vlomilca. Nepridiprav je vdril v stanovanje skozi okno, v kuhinji našel ključ kleti in se napotil v podzemlje. Tam je iz hladilne skrinje odnesel 6 šunk.

S SEKIRO NAD DRUŽINO

Sentjemejski miličniki so 27. julija zvečer pridržali do iztreznitve 43-letnega Janeza Hočevarja z Vrha pri Sentjemeju, ki je pijan razgrajal v domači hiši, pretepal ženo in s sekiro strahoval družino. O sekiri in pijači se bo Hočevar pogovarjal s sodnikom za prekrške.

SMRT MOTORISTOVEGA SOPOTNIKA

V ponedeljek nekaj po 15. uri je 44-letni motorist Dževat Zilić z Jednščice peljal od Karteljevega proti Novemu mestu. Ko je pripeljal do križišča s cesto v Brezov log, je po tej cesti pripeljal z osebnim avtom Dušan Kump iz Bršljina. Vozili sta silovito trčili, pri čemer sta bila ranjena Zilić in njegov sopotnik Janko Barčić iz Srednjega Grčevja. Barčić je med prevozom v novomeško bolnišnico umrl.

GROZIL S PRETEPOM

Črnomaljski miličniki so 23. julija popoldne zalotili na motornem vozilu pijanega Alojza Kastelca (48 let) iz Stranske vasi. Čeprav je Kastelic pred srečanjem z možmi v uniformi zagrešil manjšo prometno nesrečo, ga je ukrepanje močno razjezilo. Vsepoprek je ponujal pretep, vendar se ga ni nihče „usmilil“. Po hlajenju ga čaka sodnik za prekrške.

Sprti družini in poskus uboja

Mimo Izidorja Brajdiča in hčerke iz Zabjeka je švignila krogla

Spor med družino 45-letnega Izidorja Brajdiča iz Zabjeka in družino 27-letnega Borisa Kovačiča iz Zabjeka je 24. julija zvečer pripeljal do poskusa uboja. Izidor Brajdič je s hčerko stal ob cesti v Zabjeku, ko je mimo pripeljal z vozom Boris Kovačič. Tedaj je počilo in mimo Izidorja je švignila krogla. Dejanja je osumljen Boris Kovačič. Obe romski družini sta že nekaj časa sprti in si med seboj grozita.

STEKLENINA NA TRDINOVO CESTO

Novomeški miličniki so 24. julija zvečer pridržali do iztreznitve 24-letnega Novomeščana Mesuda Imamovića, ki se ga je našel in z vrta hotela Kandija metal steklenino na Trdinovo cesto. S tem je ogrožal voznike vozil, vozila in pešce. Imamović bo moral k sodniku za prekrške.

Olimpijska odličja za invalide

Lep uspeh dolenjskih invalidov na olimpijskih igrah na Nizozemskem – Srebro Okornu

V začetku julija so bile v nizozemskem mestu Arnheim olimpijske igre invalidov, na katerih je sodelovalo več kot 2.500 športnikov invalidov iz 42 držav, med njimi tudi Jugoslovani.

Naša reprezentanca, ki so jo sestavljali paraplegiki, amputiranci, slepi in slabovidni ter oboleli za

medalj ter še veliko drugih odličnih uvrstitev.

Za uspeh so zaslužni tudi invalidi športniki z Dolenjske, saj so bili v naši reprezentanci kar trije Dolenjci: Jože Okoren iz Drage pri Sentrupertu, Franciška Ševarac iz Ponikev pri Dobropoljah in Tine Gorenc iz Hudobrezij pri Raki. Najuspešnejši je bil Okoren, ki je tekmoval v metu diska, krogle, kopja in v hitrostni vožnji. V svoji najboljši disciplini, metu diska, je osvojil srebrno medaljo in izboljšal prejšnji olimpijski rekord. Ta srebrna medalja je že Okornovo drugo olimpijsko odličje, saj je pred osmimi leti v metu diska osvojil bronasto medaljo. Na prejšnjih olimpijskih igrah pred štiri leti naša reprezentanca ni sodelovala zaradi nastopa rasistične Južnoafriške republike.

V Arnheimu sta bila uspešna tudi Ševarčeva in Gorenc, ki sta prav tako tekmovala v več disciplinah. Ševarčevi je za las ušla medalja v slalomske vožnji z invalidskim vozičkom, kjer je zasedla četrto mesto, Gorenc pa se je v treh disciplinah uvrstil v finale, kar je v tako močni konkurenciji velik uspeh. Naši športniki so se za olimpijske igre pripravljali v Umagu, Novi

Gorici, Kočevju in Ljubljani; čeprav so bili dokaj dobro pripravljani, so bile njihove priprave predvsem prekratke in v primerjavi s športniki invalidi iz ostalih držav preskromne. Tudi po tehnični plati zaostajajo za drugimi tekmovalci; tako so vozičniki, s katerimi tekmujejo naši tekmovalci v hitrostnih vožnjah, pretežki in preveč okorni, da bi se lahko z njimi enakovredno kosali s tekmečji iz drugih držav. Vsekakor bo treba invalidskemu športu v bodoče posvetiti več pozornosti in zagotoviti zanj več denarja, če naj športniki invalidi še naprej gredo v korak z najboljšimi.

JOŽE GLOBOKAR

KOS DRUGI SLOVENSKI PILOT

Na republiškem prvenstvu v letenju z motornimi letali v Celju, na podlagi katerega bodo sestavili tudi slovensko ekipo za državno prvenstvo, se je med 23 piloti iz desetih slovenskih klubov odlično odrezal Novomeščan Kos, ki je v močni konkurenciji zasedel drugo mesto.

Modelarji brez steze

Bodo v Prečni dobili potrebno stezo za hitrostne modele? – Modelarji z velikimi upi v Mostar

Na svetovnem prvenstvu modelarjev na Poljskem je jugoslovanska reprezentanca dosegla lep uspeh, saj je zasedla odlično peto mesto. Vodja naše reprezentance je bil Novomeščan Janez Grošel, ki je tudi v veliki meri zaslužen za ta uspeh.

Prav zaradi tega, ker ima v Novem mestu modelarstvo veliko privrženec in tudi v družavnem merilu odličnih tekmovalcev, si prizadevajo, da bi se začeli ukvarjati tudi s hitrostnimi in akrobatskimi modeli. Vendar za to niso dovolj le dobri trenerji in zagreti modelarji, kajti za te modele je potrebna posebna tekmovalna steza, te pa za sedaj na letališču v Novem mestu še ni.

Pri začetkih te veje modelarstva bo gotovo v največjo pomoč prav Janez Grošel, star znanec evropskih in svetovnih prvenstev, ki je bil med drugim na dveh velikih mednarodnih tekmovanjih proglašen za najboljšega sodnika. Poleg Grošlja bo na bližnjem evropskem prvenstvu v Mostarju kot sodnik sodeloval še en Novomeščan, Srečo Petrić; oba bosta sodila na tekmovanju v kategoriji F 1.

Modelarji iz Novega mesta se bodo udeležili tudi tekmovanja za pokal Soko v Mostarju, kjer so lani zmagali. Čeprav je letošnja ekipa

pomlajena, od nje upravičeno pričakujejo, da bo obmila lanski naslov zmagovalca, saj je svojo kakovost pokazala že na minulem državnem prvenstvu.

TEKAČI NA MANGARTU

Tekači novomeškega atletskega kluba so na nekajdnevni pripravi na Mangartu. Visokogorski trening pod vodstvom trenerja in tekmovalca Janeza Pence bo novomeških tekačem gotovo močno koristil, kaj so na Mangartu pridobili, pa bodo kmalu pokazali na tekmovanjih; med drugim jih čaka tudi državno prvenstvo, na katerem lahko AK Novo mesto pričakuje zelo dobro uvrstitev.

Nogomet v Mozlju

V okviru praznovanja 15-letnice delovanja nogometnega kluba Mozelj so 20. julija domači nogometaši odigrali prijateljsko tekmo s Kočevjem, ki se je končala z neodločenim izidom 2:2. Tekmo je sodil znani mednarodni sodnik Vlado Tauzes, ki se je z veseljem odzval povabilu mozeških nogometašev. V torkel, 22. julija, je bil v Mozlju nogometni turnir; zmagala je ekipa Črnega potoka pred Dolgo vasjo in Mozljem.

Mladi nogometaši iz Mozlja so zelo delavni in prizadevni, saj prirejajo razna športna tekmovanja in si nasploh prizadevajo za razvoj športa v teh krajih. Letos bodo med drugim dokončali košarkaško igrišče pri šoli, za naslednje leto pa imajo v načrtu razširiti nogometno igrišče. Podpora in pomoč pričakujejo tudi od nogometnega kluba Kočevje.

IVE STANIČ

POTA IN STRAHOVA

dežurni poročajo

VDRL V ORDINACIJO – Žužemberški miličniki so 21. julija popoldne pridržali do iztreznitve 45-letnega Silvestra Zoreta iz Dol. Kota. Zore je prišel pijan v žužemberški zdravstveni dom in razgrajal. Vdril je v ordinacijo in žalil zdravnika ter sestro. Čaka ga sodnik za prekrške.

RAZGRAJAL PRI ZNANCIH – Ignac Lešnjak (47 let) z Dol. Prekope je 21. julija prišel pijan na obisk k znancem v Sentjemeju. Tam je razgrajal, razbijal po hiši in grozil s pretepom. Upiral se je tudi miličnikom, ki so ga hoteli odpeljati v prostor za pridržanje. Zagovor bo poslušal sodnik za prekrške.

PRETEPAL OČETA – Mokronoški miličniki so 21. julija popoldne pridržali 24-letnega Janeza Muhviča z Mirne. Muhvič je doma razgrajal, razbijal opremo in celo pretepal očeta, da je moral slednji pobegniti od doma. Miličniki so razgrajčca osamili do treznosti.

SLEKEL SE JE – Novomeški miličniki so 24. julija zvečer pridržali 32-letnega Stanislava Skrlca iz Sel pri Dobovi, ki je hudo pijan nadlegoval goste na vrtni Hotela Kandija. Bilo mu je tudi vroče, sicer se ne bi javno razgalil.

OB RADIOKASETFONA – Marjan Pečjak iz Bušince in Jože Kobe iz Dol. Sušice sta 26. julija zvečer parkirala vsak svoj osebni avto ob cesti Uršna sela–Laze. Priložnost je izrazil vlomilec in odnesel radiokasetofona s kasetami. Pečjak je na škodi za 4.220, Kobe za 3.600 din.

TABLA KOT CESTA – Če z gorjanske ceste z metliške strani človek zavije pred Suhorjem po razdrapani cesti na levo, se kmalu pokaže tabla, ki naj bi oznanjala, v katero vas smo prišli. Vendar ga ni, ki bi to lahko razbral s te razbite in od rje razgrizene table. Gre za Berečo vas, tabla pa stoji ob občinski cesti. Pred leti so delovni in požrtvovalni vaščani s svojim denarjem in delom vaško cesto posodobili in pripravili za asfaltiranje, pripravljani pa so bili to narediti tudi na občinski cesti, vendar je prišlo do nesporazumov na relaciji vaščani – občina. Tako je vaški del krožne ceste asfaltiran, občinski pa razdrapan. Da je vse v skladu, je tudi tabla taka, kakršna je, k čemer pa so gotovo pripomogli tudi vaški fantalini.

KRONIKA NESREČ

V DREVO – Alojz Milošič (22 let) iz Ljubljane je 21. julija popoldne vozil tovornjak od Karteljevega proti Novemu mestu. Pri Dol. Kamencah ga je zaneslo prek bankine v drevo. Gmotne škode je bilo za 53.000 din.

TOVORNJAK S CESTE – 20-letni Valter Ostanek iz Martinje vasi je 23. julija popoldne peljal s tovornjakom od Cateža proti Vel. Loki. V Mali Loki mu je iz za ovinka pripeljal nasproti osebni avto. Ostanek je hitro zavil v desno, pri tem je tovornjak zanesel s ceste in se je prevrnil. Ostanekov sopotnik Janez Ovan (27 let) iz Martinje vasi je bil ranjen. Odpeljali so ga v novomeško bolnišnico.

NEPRIMERNA HITROST – Alojz Podražaj (22 let) iz Škrjanč pri Mirni je 24. julija jutraj peljal s katroco od Brezovice proti Sevnici. V

nepreglednem ovinku je avto zaradi neprimere hitrosti zaneslo na sredo ceste, tako da je trčil v tovornjak, ki ga je nasproti pripeljal 21-letni Janez Mikuš iz Sevnice. Podražaj je bil laže ranjen, škode pa je za 30.000 din.

PET RANJENIH – Francišek Piletič (54 let) iz Novega mesta je 27. julija zvečer vozil z osebnim avtom od Gor. Straže proti Prečni. Pri Dol. Straži se je srečal z osebnim avtom, ki ga je vozil 26-letni Milan Zadravec iz Gor. Straže. Ker sta oba vozila po sredini ceste, sta se oplazila. Za Zadravcem je vozil z osebnim avtom še 23-letni Dušan Rešetič iz Prečne, ki zaradi prekratke varnostne razdalje ni mogel ustaviti in je trčil. Voznika Zadravec in Rešetič ter njuni trije sopotniki so bili laže ranjeni, medtem ko je na pločevini za 50.000 din škoda.

ČETRTKOV INTERVJU

Komandant samo po imenu

V letošnjem letu gradi ceste in vodovode v Suhi krajini 680 mladih ljudi iz vse Jugoslavije — Kaj pa domačini?

Trenutno se 240 fantov in deklet na suhokranjskem območju spoprijema s kamernjem in kraško zemljo, po kateri rijejo, da bi tam polagali vodovodne cevi ali da bi naredili ceste. Več o delu in življenju v brigadah je povedal Tone Anderlič, komandant zvezne mladinske delovne akcije „Suha krajina“.

— Kaj vse boste v letošnji mladinski akciji naredili v posameznih občinah, ki sodijo pod nerazvito suhokranjsko območje?

„V novomeški občini gradimo vodovod Drašča vas — Šmihel — Dešča vas in pa

Tone Anderlič: „Čutim se brigadirja, saj sem bil sedemkrat na udarniških akcijah.“

cesto Gradenc — Prevole v dolžini 2,5 kilometra. Na območju trebanjske občine končujemo vodovod Selce — Krušni vrh in gradimo vodovod Grmada — Luža. V kočevskem predelu se prav tako lotevamo vodovoda Smuka — Stari log, v grosupeljski občini pa ceste od vasi Ravne preko Korinja na Laze.“

— Koliko mladih sodeluje na letošnji akciji in kako se počutijo?

„V vseh treh izmenah bo letos v Suhi krajini delalo 680 brigadirjev. Trenutno je na delu druga izmena z 240 mladimi. Naša delovna akcija traja 28 dni, medtem ko se drugod brigadirji izmenjujejo že po 21 dneh. Glede počutja pa lahko rečem samo to, da je dobro.“

— Ali izračunavate tudi vrednost opravljenega dela v denarju, čeravno ni pomen brigad samo materialna korist za družbo?

— Vrednost doslej opravljenih letošnjih del znaša 3,5 milijona dinarjev, če računamo uro našega mladincev po

130 dinarjev, kolikor v podjetjih zaračunavajo strankam za nekvalificirano delovno silo. Še enkrat tolikšna vrednost pa bo ustvarjena do konca letošnje akcije.“

— Kaj počno brigadirji ob prostem času in s čim se najraje bavijo?

„Med več možnostmi v interesnih dejavnostih je bilo doslej največ zanimanja za politično šolo Edvarda Kardelja. V prvi izmeni je to šolo obiskovalo čez 70 odstotkov vseh brigadirjev, v zdajšnji izmeni pa polovica fantov in deklet. Zelo obiskani so tudi tečajji, in sicer najbolj avto-moto tečaj pa tečaj za radiomaterije, foto-kino tečaj itd.“

— Ali je težko biti komandant tolikim brigadam in mladim ljudem?

„Komandant sem samo glede odrejanja dela na cesti, sicer pa se vse brigadirsko življenje odvija po samoupravnem sistemu. Z brigadirji se čutim enak med enakimi. Moja naloga je res zahtevna in odgovorna, imam pa nekaj izkušenj, ker sem bil sedemkrat v brigadah. Komandant akcije sicer doslej še nisem bil, komandant brigade pa že.“

— Kakšno je sodelovanje s krajani? Ali tudi oni pomagajo pri udarniškem delu, saj gre koncem koncev za njihovo dobro?

„Krajani se redno udeležujejo skupnih udarniških akcij, ki so občasno organizirane na vseh deloviščih. Sicer pa imajo tukajšnji ljudje brigadirje radi. Štike imamo tako na predavanjih in pri kulturnih programih, ki jih prirejamo po vaseh, pa ob piknikih, ki jih organizirajo ljudje na deloviščih ob zaključku vsake izmene. Zlasti dobro so taka skupna srečanja doslej organizirali v kočevski in grosupeljski občini, v zadnjem času pa so se izkazali tudi v Šmihelu pri Zuzemberku.“

Tone Anderlič, doma iz Zbur pri Šmarjeti, sicer pa delavec v Litostroju, ki ob delu študira, je prišel za komandanta v brigade naravnost iz vojske. Tudi to kaže, kakšen je njegov odnos do dela in dolžnosti.

R. BAČER

FRANCE POPIT NA OBISKU V SUHI KRAJINI — 23. julija je predsednik Zveze komunistov Slovenije France Popit obiskal suhokranjske brigadirje, ki delajo novo cesto med Lipjem in Gradencem. Na sliki je gost s sodelavci in predstavniki družbenopolitičnega življenja štirih občin pri obhodu trase. (Foto: R. Bačer)

Več zavrženih kot sprejetih

812 prošelj za sprejem v varstvene ustanove v novomeški občini pomeni dosedanj rekord, komisija pa je zaradi prostorske stiske morala 479 prošelj zavrniti

Vsako leto ob takem času je prenekateri družini pokvarjen dopust, ker dobivajo pismene odločbe, v katerih komisija za sprejem otrok v otroškovarstvene ustanove sporoča odločitev. Ker letos ni nobenega novega vrtca, lahko otroke sprejemajo samo na izpraznjena mesta, teh pa je samo 333.

Kljub srčnemu tehtanju prošelj za sprejem v varstvo in navedbam staršev o stanju v družini so morali v komisiji, kjer delajo po pravilniku, odkloniti 479 interesentov. Zoper sklep komisije se je pritožilo 73 staršev in od teh so lahko ugodno rešili samo 10 primerov, medtem ko so še dvema zagotovili pogojni sprejem. Če bo kakšno mesto slučajno izpraznjeno, pridejo njihovi otroci na vrsto. Ne ve pa se, kdaj.

Ker je stabilizacija močno posegla v investicije tudi na področju otroškega varstva, letos ni bil zgrajen noben nov vrtec. Nekaj novih mest so pridobili edinole v Bršljinu, kjer je bil predviden še en oddelek romskih otrok za predšolsko varstvo, in ker ti ne hodijo, so ta prostor namenili otrokom ostalih občanov.

Kot je že običaj, skušajo člani komisije preko patronažne službe preveriti posamezne prošnje za sprejem v vrtec ali pritožbe, ker starši navajajo včasih naravnost grozljive razmere, pa v večini primerov naletijo na odpor, češ da se nima nihče pravice zanimati za njihovo zasebno življenje. In domala v vsaki pritožbi so starši navajali za primer sosedu in njegove „zveze“, čeravno se je v mnogih pri-

merih ugotovilo, da so pisarili izmišljotine. Komisiji za sprejem otrok poteče letos mandat in skoro

Take jasli so predrage

Otroškovarstvena skupnost si pomišlja graditi jasli na bivšem objektu PTT na Cesti herojev — Odločitev v kratkem!

Odkar je bilo zmenjeno, da bodo bivši objekt PTT nasproti pokopališča pri zazidavi nove soseske uporabili za nove jasli, je preteklo že precej vode. Sprva je bilo vse videti lepo, toda po sporazumu bi morala otroškovarstvena skupnost prispevati za stari objekt, zemljišče in komunalno uredjanje 5,7 milijona dinarjev. Taki stroški pa so po mnenju izvršilnega odbora skupščine previsoki za jasli, v katerih bi bilo lahko le 48 otrok.

Ugotovili so tudi, da je površina zemljišča premajhna, da bi dozidali 100 m² za potrebno kuhinjo (brez te jasli ne morejo obstajati), prizidek pa zaradi zazidave drugih objektov ni možen. Istočasno pa so spoznali tudi to, da zaradi enosmeme ceste, ki bo tam, ne bo možen ne odvoz, ne dovoz hrane.

Eno z drugim bi stroški za gradnjo jasli na starem objektu znašali preko 20 milijonov dinarjev, to pa se zdi preveč, zlasti v zdajšnjem času, ko je potrebno obmiti vsak dinar. Gre namreč za družbena sredstva, s katerimi se ne sme razmetavati.

Ker pa sporazum o gradnji soseske otroškovarstvena skupnost zaradi tega še ni podpisala in ji očitajo, da zavira končno ureditev soseske, so se pred

vsilili na gradnjo jasli na bivšem objektu PTT da Studio za otroško varstvo v Ljubljani, ki sicer potrjuje vse projekte za novogradnje vrtecev. Ko bo znano strokovno mnenje, bo padla tudi odločitev o gradnji.

BO, KADAR BO DENAR

Nedavno tega je zasedal izvršilni odbor novomeške skupnosti socialnega varstva in obravnaval republiško poročilo o romski problematiki. Ocenili so, da je šteti za precejšen napredek že to, da se romska vprašanja ne obravnavajo več ločeno po občinah marveč enotno kot slovenski problem. Ker je v gradivu priporočeno, naj bi pri centrih za socialno delo ustanovljali posebne delovne skupine strokovnjakov, ki bi se bavile z romskimi vprašanji, so Novomeščani ta predlog proučili. Strinjajo se, da je taka služba potrebna, toda v zdajšnjih pogojih je v Novem mestu ta hip ni možno ustanoviti. Center za socialno delo nima ne prostorov in ne sredstev, da bi začel novo dejavnost. Ko bo to urejeno, bo tudi strokovna skupina lahko začela delati. Zdjaj imata Reme na skrbi deloma Center za socialno delo, deloma pa referat v okviru občinske uprave.

»Dolenjski list« v vsako družino

Obnova Inisa tik pred koncem

1. septembra začne novomeška Krka začetna dela pri obnovi Inisa, kjer bodo delali izolacijske materiale za gradbeništvo — Prvi proizvodi bodo na trgu sredi leta 1982

Investicija, ki jo novomeška tovarna Krka začne kot naložbo prednostnega pomena v republiškem menlu, bo vsak čas stekla. Projektant je že izbran, v začetku septembra pa se v bršlinski tovarni Inis začnejo potrebna rušitvena dela.

Staro opremo bivše tovarne stekla, ki je 12 let samevala in rjavela, bodo iz stavbe spravili kot staro železo. Delno bodo železo uporabili pri novi peči za novo proizvodnjo, ostalo bodo prodali Dinosu. Okrog 10.000 ton ognjevarnega materiala, ki je še uporaben, pa bodo razprodali raznim steklamam, kolikor ga ne bodo uporabili sami.

Tak bo začetek novega obdobja za bivši Inis, zatem bodo nadaljevali z notranjimi deli in v začetku 1981 bodo stekla že tudi gradbena dela za novo investicijo, ki bo končana sredi leta 1982. Takrat bodo prvi proizvodi — steklene volne prišli na tržišče. V začetku bo tovarna proizvodnja okrog 7500

ton izolacijskih materialov v raznih oblikah, vse pa bo že s projektom pripravljeno tako, da bodo lahko v naslednjih dveh letih, če bo trg zahteval, s sorazmerno majhnimi dodatnimi vlaganji povečali proizvodnjo na 10.000 ton.

Prav verjetno, da se bo kmalu pokazala potreba po večjih zmogljivostih, kajti tovrstnega izolacijskega materiala primanjkuje na trgu, medtem ko prav takšnega bo delala Krka, doslej v Jugoslaviji sploh še ni.

Ker gre pri izolacijskih materialih za ogromne prihranke z energijo, po novih predpisih pa jih bomo morali uporabljati pri vseh gradnjah, proizvodov gotovo ne bo težko prodati. Trenutno je največji proizvajalec podobnih materialov Termika, ta pa ima za šest mesecev vnaprej proizvodnjo prodano in tudi na tujem trgu bi se lahko pojavljali v večjih količinah. Spočetka bo Krka organizirala prodajo preko ljubljanske Termike, ki je z

novomeškim Pionirjem in grosupeljskim Gradbenim podjetjem vred sovlagatelj investicije.

ZAŠČITITI VODNE VIRE

Na območju novomeške občine je še precej vodnih virov, za katere doslej nihče ni resno skrbel ali jih vsaj zavaroval za bodočo generacijo in potrebe. V osnutku družbenega dogovora o temeljih občinskega plana za novo srednjeročno obdobje je predvideno, naj bi s posebnim sporazumom Območna vodna skupnost Dolenjske, komunalna skupnost in občinska skupščina opredelile vodne vire, ki jih je v bodoče treba zavarovati. Zlasti gre za izvire na severovzhodnem pobočju Gorjancev od Gabrja do Kostanjevice, ki se že izkoriščajo za oskrbo z vodo, pa perspektivne vodne vire, kamor sodijo Rabzelj, Obrh in Tominčev izvir. Prav tako je predvidena posebna skrb Krki, ki je pod Novim mestom že tako onesnažena, da prehaja od drugega v tretji kakovostni razred.

V NOVIH PROSTORI

Agroživilska skupnost Dolenjske, ki je doslej gostovala v stavbi občinske skupščine Novo mesto, se je 23. julija preselila v zgradbo ljubljanske banke Novo mesto, KETTEJEV DREVORED 1.

VEČ OBDELOVALNE ZEMLJE

Kmetijska zemljiška skupnost je v preteklem obdobju sodelovala pri izvedbi hidromelioracij na 250 hektarjih družbenih kmetijskih zemljišč na Draškovicu pri Sentjemeju ter pri agromelioracijah na območju celotne občine. Trenutno je v pripravi načrt za osušitev Mokrega polja, ki ga na 175 hektarjih zamočvirja potok Kamenšček, in za sanacijo 30 hektarjev zamočvirjenih zemljišč na Grobeljski gmajni pri Sentjemeju. V teku so tudi izboljšave zemljišč: odstranjujejo kamenje z obdelovalnih površin na več koncih novomeške občine.

Spremembe le s skupnimi napori

Potrošniški sveti naj bi kot organizirana oblika potrošnikov omogočili njihov vpliv na preskrbo, izbor blaga in na kvaliteto uslug in storitev v trgovini, gostinstvu, obrti in drugih storitvenih dejavnostih. Kolikšne so dejanske možnosti vpliva, kakšno je delo potrošniškega sveta? O tem je spregovoril inženir Branko Peterneš, predsednik potrošniškega sveta v krajevni skupnosti Kandija—Grm.

„Naš potrošniški svet ima 12 članov, 7 iz vrst potrošnikov in 5 predstavnikov delovnih organizacij, ki so pokazale zanimanje za tovrstno sodelovanje in upoštevajo naše pripombe. K sodelovanju smo povabili tudi vse krajane.“ Svet se sestaja vsaka dva meseca, da pretrse vprašanja, ugotovitve in pripombe, ki se naberejo v tem času. Ves čas pa delajo v manjših skupinah, ki imajo na skrbi vsaka svoje področje.

Narejeni imajo širok delovni program. „Delovnim organizacijam smo povedali, da želimo videti njihove letne gospodarske plane, finančne obračune in letos tudi osnutke srednjeročnih programov, da bi videli, kakšni so načrti, kje so težave in dali svoje pripombe. Skratka, vsi potrošniki naj bi aktivno sodelovali pri izdelavi družbenih planov, kjer je opredeljen razvoj industrije, trgovine, malega gospodarstva in servisnih dejavnosti. Rad bi povedal, da ni naš namen le iskanje napak in kritiziranje trgovskih kadrov, čeprav od njih pričakujemo več vljudnosti, poštenosti in strokovne sposobnosti. Mnogo je tudi pripomb glede založenosti trgovin, neustreznih prodajnih prostorov, pomanjkanja servisnih delavnic, zato bi želeli vplivati na izboljšanje razmer. Glede pomanjkanja nekaterih vrst blaga v zadnjem času pa tole zavedamo se, da nanj bistveno ne moremo vplivati; če ga ni, ga še tako glasno zahteve ne morejo pričarati na police, skušamo pa doseči, da bi praški, kava, olje, sladkor itd., če že so, bili razdeljeni pravilno, vsakemu nekaj.“

Dela je torej dovolj, prav tako prizadevanj potrošniškega sveta, seveda pa brez sodelovanja vseh potrošnikov in dobre volje delovnih organizacij večjih uspehov le ni moč pričakovati. Manjka tudi povezava in izmenjava izkušenj s potrošniškimi sveti v drugih krajevnih skupnostih.

Z. LINDIČ

Novomeška kronika

VSE PREKOPANO — Koštialova ulica, ki vodi na Mestne njive, je zadnje dni postala ožja zaradi kopanja jarkov za telefonski kabel in druge naprave, potrebne pri urejanju Ceste herojev. Ker je promet začasno oviran, bi morali vozniki voziti počasneje, ker se pešci nimajo kam umikati.

TEK ZA MESOM — Ze dolgo mestne mesnice niso bile tako slabo založene kot pred zadnjo soboto. V petek so imeli po mesnicah nekaj mesa, izbira pa je bila slaba, in kdor je zamudil spičlo pošiljko, je v soboto lahko zaman iskal meso po mestu. Edinole na tržnici so ga imeli, tam pa je bila vrsta dolga, kot bi dajali zastoj.

SADJA NA PRETEK — Mestna tržnica je hvalevredno založena s sadjem, manj pa z zelenjavo, pri kateri najbrž ni takega zasužnja. Na stalnih stojnicah imajo vsega, od banan do breskev, sliv in marelic ter

hrušk. Sadje je lepo, cena pa od 40 din navzgor. Zenske iz okolice pa še vedno nudijo največ borovnic. Zjutraj imajo ceno 50 do 60 din, kasneje pa jih dobite tudi po 40 dinarjev. Solata velja 20 din kilogram, jajca pa prodajajo po 3,5 dinarjev.

Ena gospa je rekla, da če bo v trgovinah še niza zmanjkalo, že ve, kje ga bo dobila. Pred novo stavbo občinske skupščine, kjer je po porokah pri vodu večkrat vse belo...

Malo dopoldne, malo popoldne

Most, čvrst dokaz sodelovanja

Trgovine zadržujejo več kot polovico problematičnih artiklov za popoldansko prodajo

„Vojaški“ most čez Mirno zgrajen v poldrugem mesecu – Porabili so veliko gradbenega materiala – Priznanja vojakom – 3 milijone dinarjev ni zadostovalo

Pri pomanjkljivi preskrbi s pralnimi praškom, milom, mesom in kavo brežiška občina ni nobena izjema. Kupci odhajajo iz trgovin praznih rok, zato vedno znova zastavljajo vprašanje, kdaj pride naslednja pošiljka. Zaradi kave se še najmanj razburjajo, tej se lahko brez škode odpovedo, težje pa se sprizanjajo s pomanjkanjem praška in mesa.

Šef komercialne za trgovino na drobno pri Posavju Anton Bibič je potrda, da so dobavljene količine za območje Brežic manjše kot lani, zato so že trgovci sami poskušali zadovoljiti kupce na ta način, da so polovico problematičnega blaga prodajali v dopoldanskem času, drugo polovico pa po drugi uri, da zaposleni niso ostali praznih rok. Na priporočilo izvršnega sveta občinske skupščine so to razmerje še spremenili in dali v popoldansko prodajo celo 60 odst. blaga. Bibič je prepričan, da je to prav, saj so se delavci v industriji upravičeno pritoževali, ker je zanje najprej vsega zmanjkalo. Problem s tako prodajo nikakor ni rešen, samo omiljen je, nato tovariš Bibič meni, da uvozne omejitve ne bi smele veljati kar počez, vsaj ne za

PRIZNANJE – Posnetek je z jubilejnega koncerta Kapelske godbe na katerem so poslušalci spontano zaploskali tudi njemu dolgoletnemu umetniškemu vodji Antonu Poharju. Nagradili so ga s plaketo in cvetjem. (Foto: J. T.)

tako industrijo, ki oskrbuje tržišče z osnovnimi artikli, kot je na primer pralni prašek.

Za sladkor in olje ni zadržev. Trgovina povečuje običajne zaloge. S sladkorjem je dobro založena, z oljem prav tako, vendar bo zaloga olja še povečala, da bo lažje prebrodila kratkotrajne krize. Pri kavi si obetajo izboljšanje preskrbe, a dovolj je še ne bo. Doslej edinole gostinstvo ni imelo težav. Potrebne količine kave si je zagotovilo s

LJUBLJANA NAJ DA VEČ

Odbor za družbenoekonomske odnose in občinska skupščina v Brežicah podpira pobudo Zveze borcev Slovenije in Kulturne skupnosti SR za graditev muzeja revolucije v Ljubljani. Brežiška občina je pripravljena zanj tudi prispevati del sredstev, vendar meni, da bi kazalo zmanjšati delež Kulturne skupnosti Slovenije, zato pa naj bi nekaj več dodale ljubljanske občine, ker bodo imele od muzeja tudi neposredne koristi in posredne

GOSPODARNEJE S SOLSKIMI PROSTORI

Investicije so vsako leto dražje, zato je izvršni svet občinske skupščine v Brežicah dal pobudo, da bi čimbolj racionalno uporabljali tudi razpoložljive šolske prostore. Tako bi na primer z uporabo dveh učilnic v novem dijaškem domu lahko preselili vse usmerjeno izobraževanje v gimnazijo, staro poslopje pa sprostil za posebno šolo. Referendumska sredstva zanjo bi si potem sporazumno delila osnovna šola in Solski center, ki bo moral pri gimnaziji še dograditi nekaj učilnic.

BREŽIŠKE VESTI

OGLAŠUJTE V DL!

podpisom dogovora o stimuliranju izvoza.

Pereča je še preskrba z gradbenim materialom, zlasti s cementom. Po zagotovilih tov. Bibiča si bo trgovina prizadevala vsaj kolikor toliko zadovoljiti tekoče potrebe. To bo dosegla z zgraditvijo silosov za cement. Kar zadeva belo tehniko, ni mogoče dati nobenih zagotovil. Primanjkuje zlasti pralnih strojev in hladilnikov. Trgovci se nasploh pritožujejo, da so s kucei vred slabo informirani, ker sicer zvedo podatke o proizvodnji, ne dobijo pa podatkov o količinah, ki jih tovarne izvažajo.

J. T.

NA VRSTI STARA STANOVANJA

V brežiški občini je veliko starih družbenih stanovanj. Več kot sto let jih je dočakalo 59, nekaj pa je starih celo več kot 200 let. Vsa stanovanja, ki so bila zgrajena pred letom 1945, so v starem delu mesta in pridejo v poštev za prenove. Revitalizacija je bila planirana že za leto 1980, kolikor bo le na voljo denarja. To velja v prvi vrsti za stanovanja v mestnem jedru, znotraj nekdanjega obzidja.

Novo v Brežicah

POZABLJENE SPODBUDE – Neposredni proizvajalci v brežiški občini so bili doslej le redko deležni priznanj in odlikovanj. V delovnih kolektivih naj bi zato v prihodnje bolj pozorno spremljali delo posameznikov z namenom, da bi se jih pogosteje spomnili tudi na ta način in jih tako spodbudili za opravljanje vsakdanjih delovnih dolžnosti. Komisija za odlikovanja in priznanja v brežiški občini je zato predlagala da naj strokovne službe vodijo o odlikovanih delavcev sprotno evidenco.

TUDI GOZDARJI NA MORJU – Gozdno gospodarstvo Brežice ima v Nerezinah štiri počitniške hišice in dve v Sawdriji. Razen tega ima še kamp prikolice v Umagu in na Pagu. Gozdni delavci so namreč zelo navdušeni nad počitnicami ob morju. Srečni so, da za kratek čas zamenjajo gozdove za morskim podnebjem, zato njihova delovna organizacija zelo zavzeto povečuje število ležišč za letni oddih.

Običaj je ze, da ob pomembnejših spominskih dnevih slavimo delovne zmage. Teh se veselijo tudi v sevniški občini, saj si z njimi občani boljšajo pogoje za življenje. Gre pa tudi za prizadevanja občine, da bi na lestvici razvosti slovenskih občin hitreje napredovali z začelja. Taka zmaga je „vojaški“ most čez Mirno v Dolenjem Boštanju, odprli so ga ob dnevu vstaje in je pomembna pridobitev za celotno občino.

Ko so vojaki, ki sicer gradijo obmirensko cesto od Jelovca proti Boštanju, 10. junija pričeli graditi novi most čez Mirno, so le redki podvomili, da jim ne bi uspelo do praznika končati dela. Toda kaj kmalu se je slabemu vremenu, ki je pogosto ponagajalo petindvajsetim vojakom, kolikor jih je povprečno delalo, pridružila na videz resna težava. Ugotovili so namreč, da bodo morali zaradi kamnite struge Mime-na mestu, kjer je zob časa dokončno razdeljal stari most, na mesto preizkušene „recepta“ –

zabijanja lesenih „pilotov“ – uporabiti prijeme, ki so bili v rabi v prejšnjih stoletjih. 30 metrov dolg in 4,5 metra širok vojaški most z betonskimi podstavki, jarmovskimi podporami in jeklenimi nosilci ni zato nič manj trden.

Nasprotno, ko so ga obremenili s 30 tonami (po načrtu je nosilnost 15 ton), sploh ni „zaječal“. Kako bi le smel, če pa so večji graditelji v več kot 50 ton težko konstrukcijo vgradili za 22 ton jeklenih nosilcev! Zaradi izjemnih pogojev so porabili 10 ton cementa, po 50 kubikov betona in predvsem hrastovega lesa, 4 tone železobetona in še bi lahko naštevali.

Predsednik boštanske krajevne skupnosti Franc Povše (ki so mu krajani zaradi zasluga pri izgradnji zaupali častno opravilo: prerezal je vrvice) je tehnične podatke kar strelal iz rokava. Boštanjčani pa so vsi po vrsti izražali globoko hvalečnost in priznanje zlasti pripadnikom JLA za izredno požrtvovalnost in strokovnost. Šestnajstim vojakom in dvema starešinama so v spomin na

sodelovanje izročili knjige „Plamenice iz Kumrova“. Starešini Caslavu Stefanoviču, ki je ves čas bdel nad izgradnjo mostu, pa so podarili izvirno skulpturo sevniškega kiparja Rudija Stoparja. Vojaki so povedali, da jim je bil v vseh 8220 delovnih urah pravi starešina: strog poveljnik, odličen strokovnjak in dober tovariš. Vojaki se pohvalijo tudi zavoljo vse tesnejših niti, ki jih spletajo z domačini, ko se srečujejo na športnem ali kulturnem področju.

Omenimo lahko še, da je bila 1978 predračunska vrednost 3 milijone dinarjev, most pa je zdaj veljal precej več, tako da kljub vsestranski pomoči (sodelovala sta tudi GIF Beton in GG, tozid Gozdarstvo boštanski krajevni skupnosti primanjkuje še 200 tisočakov. Ker ima most tudi strateški pomen, saj je obvoznica v kritičnem stanju (zlasti ob poplavih) za bližnjo magistralno cesto, primanjkljaj ne bo neresljiva stvar.

PAVEL PERC

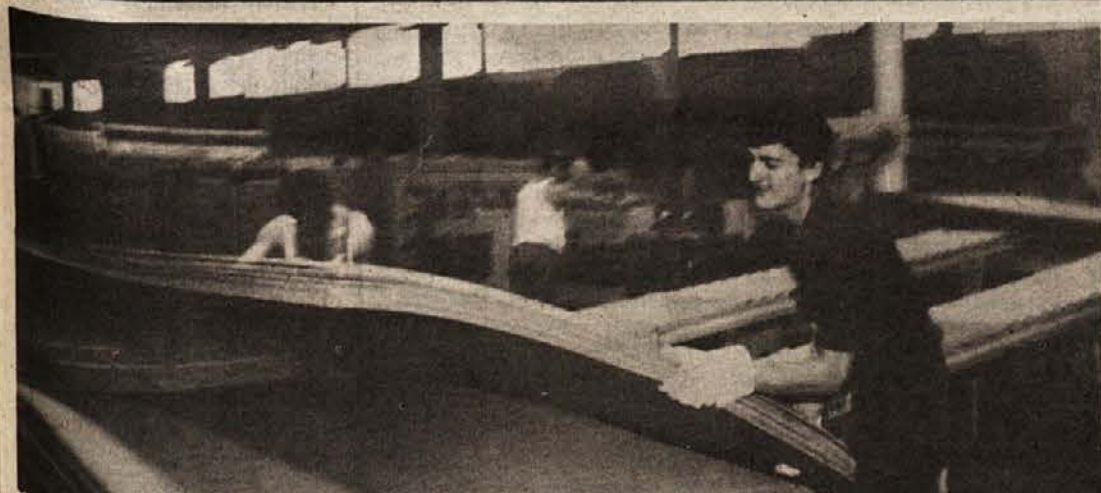
KATERA VRATA SO PRAVA?

Na zadnjem zasedanju občinske skupščine je delegat iz krajevne skupnosti Tržišče vprašal, kdo bo uredil dovoze na prenovljeno mirenko cesto v Gabrju. Kmetje zelo težko preko jarkov pridejo do svojih njiv in travnikov. Delegat Salomon je tudi povedal, da grozi plaz v dolžini 100 metrov cesti, ki vodi v vaš. Ko je pripovedoval, kje vse je romal, da bi dobil odgovor na vprašanje, mu je načelnik oddelka za gospodarstvo predlagal, naj bi prišel še na občino. Salomon na to odvrne: „Sem že bil, pa nisem nič opravil!“

„HIŠE STRAHOV“ NE BO VEČ – Ob vhodu v staro mestno jedro Sevnice že nekaj let razpada železnikova hiša. Lastnica se je končno sprizajnala, da je podrtijo potrebno porušiti, in je zemljišče prodala občini. Na kraju kjer je hiša tliko časa kljubovala (navzlic pikrim pripombam občanov, saj je mimoidoče že ogrožala, za mladino pa je bila „hiša strahov“ celo zatočišče), bodo verjetno parkirni prostori.

SEVNŠKI VESTNIK

VEČ EMABALA ZE – Papirna industrija v krški občini se bo v novem srednjeročnem obdobju usmerila na proizvodnjo embalažnega papirja ki ga bodo predelali v valovito lepenko, in to naprej v škatle. Proizvodnjo embalažnih papirjev nameravajo povečati za 80 tisoč ton. Na sliki: Delo v Tovarni valovite lepenske na Senovem. (Foto: J. Teppey)

Če bo energija, bo vse drugo

Prihodnost sloni na industriji – Ta ustvarja tri četrtine družbenega proizvoda

Nadaljnji industrijski razvoj krške občine bo odvisen predvsem od energije, zato so vsa prizadevanja usmerjena v energetiko in rudarstvo. Po sedanjih ocenah bodo v obdobju od 1981 do 1985 morali za potrebe združenega dela zagotoviti skoraj poldrugi milijon ton premoga, 217 tisoč ton tekočih goriv, nekaj manj kot 5 tisoč ton plinastih goriv in 1241 GWh električne energije.

Prihodnost sloni na industriji – Ta ustvarja tri četrtine družbenega proizvoda. Prvenstvene naložbe so namenjene Rudniku rjavega premoga na Senovem, dokončanju jedrske elektrarne, pripravi dokumentacije za izgradnjo spodnjesevnskih elektrarn in programov za graditev malih elektrarn, pripravam tehnične dokumentacije za razdelilni plinovod, ki bo napajal krško občino, ter pripravi dokumentacije za glavni parovod in razdelilno toplotno omrežje. Predvidevajo še odjem električne energije iz JE ter izgradnjo skladišč za tekoča goriva.

Papirna industrija bo v tem obdobju za 80 tisoč ton povečala proizvodnjo komercialnih papirjev za embalažo, postavila bo novo linijo za izdelovanje polceluloze in fluting

mi organizacijami, zlasti s proizvajalci črne metalurgije. Industrijska elektronika se bo usmerila pretežno na izvoz in razvijala regulacijsko tehniko. Za potrebe industrije gradbenega materiala in drugih uporabnikov gramoza bodo v občini uredili enotno gramoznico. Postavili nameravajo separacijo za predelavo gramoza, ki bo nadomestila sedanje tri manjše separacije. Zgradili bodo tudi novo centralno betonarno in se lotili raziskav za odpiranje kamnolomov, ki bodo nadomestili gramoz s Krškega polja. V prehranski industriji načrtujejo večje zmogljivosti za izdelovanje žvečilnega gumija ter obrate za predelavo sadja in zelenjave.

NISO BREZ STIKOV

Krška počitniška skupnost že od vsega začetka sodeluje s krajevno skupnostjo v Nerezinah. Počitniško naselje se vsako leto širi in potrebe so vedno večje. Šepa zlasti trgovina, zato se dogovarjajo za njen nadaljnji razvoj.

KRŠKI TEDNIK

Št. 31 (1616) 31. julija 1980

Delegati se seznanjajo z načrti

V naslednjem srednjeročnem obdobju bo rast družbenega proizvoda nekoliko nižja

Delegati trebanjske občinske skupščine so se na skupni seji vseh treh zborov podrobno seznanili z načrti razvoja Slovenije v naslednjem srednjeročnem obdobju, hkrati pa so slišali še nekaj dodatnih mnenj, kako bo naprej potekala bitka za stabilizacijo gospodarstva.

Predstavniki izvršnega sveta trebanjske občinske skupščine Nace Dežman je v podrobni obrazložitvi navedel, katere bodo spremembe in dopolnitve v resoluciji o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za leto 1980, potem pa je orisal še osnutek dogovora o temeljih družbenega plana SR Slovenije za naslednje srednjeročno obdobje. Hkrati so se delegati seznanili z osnutki dogovora o temeljih družbenega plana občine Trebnje v naslednjem srednjeročnem obdobju. Kot sledi že iz sedanje gospodarske situacije, bo treba v naslednjem obdobju še več moči posvečati povečevanju izvoza, izboljševanju produktivnosti dela. V skladu z načrti za stabilizacijo gospodarstva pa bodo počasneje rasli družbeni proizvod in dohodek, zaposlenost, skupna in splošna poraba itn.

Ko je beseda nanesla na prestrukturiranje gospodarstva in na bodoče investicije vanj, je bilo rečeno, da bo treba naložbe uresničevati tam, kjer je pričakovati pozitivne rezultate. Hkrati s tem bo treba skrbeti še za smotno izkoriščanje prostora, varovanje okolja in za smotno izrabo energije. Tako naj bi v prihodnjem obdobju opravili prehod na trda goriva, za katera naj sibi našli, če so možnosti za to, vire doma.

Podrobnejša ocena prizadevanj za stabilizacijo bo sledila po sprejetju zaključnih računov za prvo polletje. Poročilo SDK namreč ne upošteva vseh kriterijev. V dokončnem poročilu pa bo treba posamezne ključne točke v gospodarstvu in negospodarstvu osvetliti z več zornih kotov in na tej podlagi pripraviti tudi ukrepe za naprej. Zlasti bo treba poslej več po-

zornosti posvetiti delitvenim razmerjem, investicijam, ki so v teku, in zunanjetrgovinski menjavi.

PRIPRAVE NA SREČANJE

Priprave na srečanje pobratenih krajevnih skupnosti, ki bo letos konec septembra na Mirni, so se začele. Postavljenih je že vrsta odborov, ki bodo imeli na skrb program srečanja, nastanitev gostov iz vse Jugoslavije ipd. Med temami, ki jih bodo v delovnem delu srečanja obravnavali, sta samoupravljanje v krajevni skupnosti, planiranje. Pokroviteljstvo nad to veliko prireditvijo je prevzelo predsedstvo slovenske skupščine.

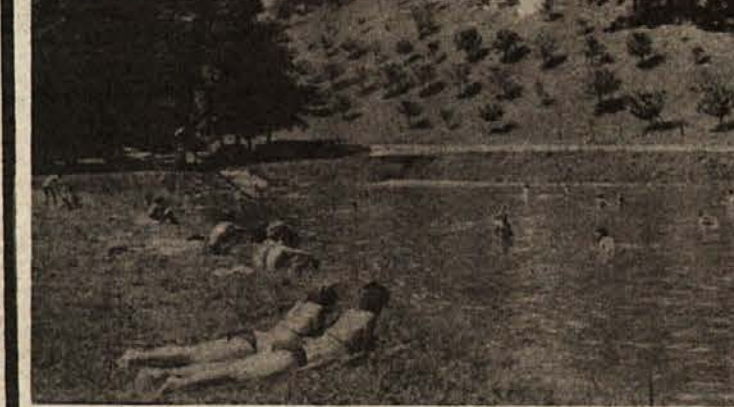
ODPOTOVALI DOMOV

Nedavno se je v Guastallo vrnila skupina italijanskih otrok, ki so skupaj s trebanjskimi preživeli desetine dni v Tašaleri pri Puli. Otroci iz Guastalle so v Tašaleri letovali v okviru sodelovanja med trebanjsko in guastalloško občino.

TREBANJSKE IVERI

PASJI DNEVI – Muhasto poletje se, kar se vremena tiče, nekako stabilizira. Vse bolj vroče je in zato mnogi iščejo osvežitve v vodi. Tudi v Temenici v okolici Trebnjega je tedni mogoče videti osamljene kopalce, medtem ko jih je bilo ob preminulem bazenu veliko več. Kaj ne bi spet kazalo razmisлити o obnovitvi trebanjskega kopališča?

SOLA RASTE – Trebanjski osemletka, ki raste na hribu nasproti stare šole, že dobiva podoben videz hiše učenosti. Gradbeniki namreč t dni hitijo z deli in menijo, da bo šola narejena do roka. Mnogi starševski malčkov, ki sicer še ne hodijo šole, se tega na moč veselje, saj se nadejajo, da se bodo v staro šolo naselili dodatni oddelki otroškega vrta.

MIRENSKI BAZEN – Čeprav po mnenju domačinov mirenski bazen ne slovi po kakšni posebni čistosti vode, pa se mnogi za ta mnenja ne zmenijo kaj dosti. Tako se na mirenskem bazenu vsak dan nabere kakšnih trideset kopalcev, med katerimi je največ tabornikov iz Slovenj Gradca, ki taborijo pri Mirni.

TREBANJSKE NOVICE

DOLENJSKI LIST 1

PO ŽETVI – Dandanes je žetev precej lažja, saj večino dela hitro opravi kombajn. Tako so poželi pšenico tudi Jermanovi iz Črnomlja, le slamo, ki je ostala po žetvi, so „na roke“ naložili na voz.

Zemlja ne da dovolj

Skopa zemlja in odmaknjenost praznita Preloko

„Če si ne moreš na zemlji ustvariti takega dohodka, da lahko živiš družino, je bolje, da zemljo puščiš,“ pravi Franc Starešinič kmet s Preloke, ki ima 19 ha zemlje, od tega okoli tri hektare orne. „Vendar pri nas od take kmetije ne moreš živeti; tu gori je slaba zemlja, kamnita, sami obrovi in hribi.“

Pri Starešiničevih noben od otrok ne bo prevzel kmetije. „Tudi jaz sem ostal doma le zaradi mame, svojih otrok pa ne bi silil v to, tudi če ne bi bila študirana; se je treba preveč mučiti.“

Franc tudi pravi, da ne bi ostal na Preloki, če bi bil še enkrat mlad, saj za mlade tam gori ne vidi bodočnosti. „Se zlasti zato ne, ker smo tako odmaknjeni in imamo tako slabo cesto. Dokler končno ne bomo dobili sodobne ceste, ki nam jo je toliko časa obljubljalo in zaradi katere je bilo že toliko hude krvi, res ne vidimo nobene možnosti za napredek“ razlaga Starešinič.

Da pa je sam še kako pripravljen prispevati za napredek vasi, je z drugimi vaščani dokazal tudi pri gradnji tamkajšnjega kulturnega doma, ki ga gradijo v veliki meri s svojim delom. Starešinič je doslej opravil že 1.100 prostovoljnih delovnih ur. Poleg tega že skoraj tri desetletja deluje pri preloški folklorni skupini, kjer vodi tamburaše, žena Marica pa pesalce. „Delo pri folklorni skupini mi je res v veliko veselje, nastopali smo že skoraj po vsej Jugoslaviji pa tudi del Italije in Avstrije smo prepotovali.“

Kakorkoli bi zastavil pogovor s katerim koli Preločanom ve dno bi beseda nanesla na cesto. Zaradi odmaknjenosti, ki jo slaba cesta še povečuje, se mladi odseljujejo. Mladih družin tako rekoč ni. Lani so zaradi premajhnega števila otrok na Preloki ukiniteli podružnično šolo in se sedaj otroci in učiteljica vozijo na Vinico. Letos s Preloke ne bo šel v prvi razred niti en otrok.

A. BARTELJ

Z vsemi silami proti razsulu

Kopica slabosti v Novoteksovem tozdu – Najprej odpraviti poglobitve napake in slabosti, pri čemer čaka precej dela vse družbenopolitične organizacije

Na zadnji seji komiteja občinske konference Zveze komunistov v Metliki so veliko pozornosti posvetili političnim in ekonomskim razmeram v metliškem tozdu Novoteksa, ki nikakor niso zadovoljive.

Posledica neuresničevanja planov, neodgovornega obnašanja posameznikov, slabih odnosov med vodilnimi delavci in drugih slabosti in nepravilnosti je, da popuščata delovna in tehnološka disciplina. V takem stanju so tudi samoupravni organi neučinkoviti, družbenopolitične organizacije pa delajo forumsko. Precejšnje nezadovoljstvo, ki je spričo vsega tega nastalo v tem kolektivu, nekaterim izkoriščajo za svoje namene; tako se porajajo skupnice, ki hočejo uveljaviti svoje interese.

Komunisti so tudi čakali, da so se

težave preveč nakopičile, namesto da bi takoj učinkovito posegli in začeli urejevati stvari. Na sestanku osnovne organizacije ZK konec prejšnjega meseca so o vsej zadevi odkrito spregovorili in se dogovorili o nalogah, ki jih čakajo pri prizadevanjih za trdnost in povezanost celotnega kolektiva; seveda morajo svoj del v teh prizadevanjih prevzeti vse družbenopolitične organizacije in samoupravni organi.

Taka so tudi stališča komiteja, ki zahteva zaostrjeno odgovornost za uresničevanje sprejetih nalog in za dolžitev. Obrobne težave lahko počakajo, treba se je osredotočiti na bistvene, kot so uresničevanje proizvodnega načrta, ocena sistema na grajevanja, uresničevanje nalog pri izdelavi srednjoročnega plana itd. Posebno pomembno je, da bo delovanje Zveze komunistov tako široko, da bo res vključevalo v reševanje teh vprašanj najširši krog delavcev. Zato zlasti komunisti ne smejo stati ob strani in se izogibati obravnavi vseh bolečih točk in vprašanj. Za pomoč osnovni organizaciji ZK v Novoteksu je komite imenoval delovno skupino, ki jo sestavljajo Jože

Dva praznika

V Dobljčah in Butoraju odkrili spominski plošči

V nedeljo so prebivalci krajevne skupnosti Dobljče-Kanižarica prvič proslavili svoj praznik, ki so si ga izbrali v spomin na 26. julij 1942, ko so italijanski okupatorji zažgali Dobljče in veliko ljudi odgnali v internacijo. Proslava je bila pri gasilskem domu v Dobljčah, kjer so po lepem kulturnem programu odkrili spominsko obeležje padlim partizanom in žrtvam fašističnega nasilja iz teh krajev.

Z odkritjem spomenika padlim krajanom so svoj praznik počastili tudi v krajevni skupnosti Butoraj. Tudi v Butoraju je italijanski okupator najbolj besnel 1942. leta, ko je 1. avgusta požgal vas in ljudi odgnal naprej v Črnomelj, od tam pa v zloglasno taborišče na Rabu.

ČRNOMALJSKI DROBIR

INFLACIJA VESELIC – Zadnje nedeljo je bilo v okolici Črnomlja toliko veselice, da se je bilo res težko odločiti, kam naj se človek odpravi: v Kot pri Semiču, Butoraj, Dobljče, na Tančo goro pa morda še kam. Pravijo, da so bile vse te veselice na en dan zato, ker je bilo v soboto v Črnomlju toliko porok, da so bili vsi muzikanti zavzeti. Brez muzike pa ni ne občeti ne veselice.

VOJAKI V BRIGADI – Okoli 30 vojakov iz črnomaljske garnizije je v nedeljo prisloščilo na pomoč brigadirjem, ki gradijo vodovod na zelo težkem terenu v Adlešičih. Seveda se je pomoč mladih, močnih in utrjenih vojakov dobro poznala. Ker so delali v nedeljo, so bili brigadirji v ponedeljek prosti in so si na Vinici ogledali Župančičevo spominsko zbirko ter obiskali Novoteksovo tovarno.

Črnomaljski poročevalec

Velik prispevek k napredku

Kočevska mladina je zaključila delovno akcijo v Kostelu – Domačini bodo morali poskrbeti za vodovodne priključke – Brigadirji prihodnje leto v okolici Koprivnika

Plod lanske delovne akcije kočevske mladine je bil blizu 3 km dolg vodovod v krajevni skupnosti Kostel. Vrednost opravljenih del je znašala 1,2 milijona dinarjev, pri gradnji (strokovna dela je izvajal Hydrovod) pa so sodelovali tudi domačini, delavci kočevskih tozdov, vojaki in miličniki.

Akcijo so nadaljevali to poletje. V dveh izmenah je delalo 120 brigadirjev, ki so izkopali za poltretji kilometer jarkov. Tako so na celotni trasi od zajetja pri Delaču prek Kostela, Novih sel in Banjaloke do Brige že položene cevi, narejene so vse važnejše naprave. Do zime bodo skušali zasuti jarke, razen v Kostelu in Štelniku kjer je voda že napeljana do hiš, pa čaka ljudi še precej dela da bodo deležni tekoče vode, saj morajo za poskrbeti za priključke.

Z lansko in tokratno akcijo so mladi veliko prispevali k hitrejšemu napredku tamkajšnjih krajev, brigadirsko življenje pa je bilo zanje tudi koristna šola. Ob delu so imeli več predavanj, teoretične in praktične izpite za poltretji kilometer jarkov. Izvedli so obrambni dan, več kulturnih in športnih prireditev, izletov itd.

Nazadnje je v kostelskem brigadirskem naselju (prostore sta odstopila banjaloška lovka družina in kočevski hotel Pugled) kot tretja izmena dva tedna bivalo trideset mladih iz kočevske in ribniške občine, ki so program obrambne vzgoje združili z delom na vodovodni trasi.

Po predračunu izpred nekaj let naj bi kostelski vodovod stal

nad 8 milijonov dinarjev, ob zaključku del pa bo ta vsota kajpak precej večja. Vrednost del, ki so ga letos opravili brigadirji, bo presegla lansko, tovrstno pomoč pa bodo kočevski mladinci prihodnje leto nudili ljudem v okolici Koprivnika, kjer bodo začeli graditi vodovod.

D. R.

DROBNE IZ KOČEVJA

BENCIN JE POSTAL že tako drag (ocenja tekočina, da ne kaže drugega, kot varčevati z njim, zaradi zadnjih dogodkov v Kočevju pa se zdi, da ga bo treba tudi dobro zaklepati. Nekateri člani „sončne uprave“ so namreč pogrnili, da je moč z bencinom na lahek način priti do denarja. Ponoči se plazijo okoli parkiranih avtomobilov, in če bencinski rezervoar ni dobro zaprt, je s pomočjo cevke hitro prazen. Po dokaj nižji ceni od uradne pa bencina ni težko preprodati.

O VOZILIH PA SE TOLE: parkirni prostori so polni dlnatih madežev, kar pomeni, da so avtomobili slabo vzdrževani. Tudi pločnike krasijo črne lise, po čemer lahko sklepamo, da vozniki parkirajo tudi tam, kjer ne bi smeli. Zlasti pločnik pred bivšim lokalom Mavrice je nenehno „zaparkiran“, tako da se mirno avtov stežka prebije do poštnega nabiralnika.

BIFE NA KOČEVSKI avtobusni postaji odprejo že ob šestih zjutraj. Lokal je takoj poln ljudi, ki se dodobra predramijo šele ob devetih. Slednja pri mnogih najbolj zaletosa, če jo poplajnejo s šilcem „krepkoga“. Alkohola pred sedmo uro kajpak ne smejo točiti. Res? Prejšnje sredo je na veliki uri v lokalno mesto kalo še sedem minut do sedmih. Neučakan gost pa je bil postrežen tudi z vinjakom. Dve možnosti sta: ali gre narobe ura ali pa je nekaj narobe s spoštovanjem zakonskega določila o točenju pijače!

POČITEK PRED ODHODOM – Po dveh tednih obrambne vzgoje in zahtevnega dela na strmih in kamniti vodovodni trasi je mladim dobro del krajsi počitek med zaključnim pospravljanjem brigadirskega naselja. (Foto: D. R.)

Ne stojijo križemrok

Čakaje na t. i. drugo pošiljko ukrepov za ustalitev gospodarstva, v kočevski in ribniški občini ne stojijo križemrok. Po družbenopolitični plati skušajo kar največ ljudi seznaniti z nujnostjo in smotri pravičnega ravnanja v času zaostrenih pogojev gospodarjenja, v tozdih pa so ta mesec delavci s posebnim oziranjem na ustalitevne programe pregledovali poslovne rezultate prvega polletja.

Podatki zvečine še niso znani, v nekaterih kočevskih tozdih pa se že kažejo nevspešne posledice spremenjenega tečaja dinarja. Najbolj je prizadet Melamin, ki mora veliko uvažati. Po prvih izračunih bo to delovno organizacijo devaluacija „stala“ 60 milijonov dinarjev, kar je tako rekoč celotni dohodek.

V ribniški občini ustalitivne ukrepi niso zadeli v prazno. Imajo manj bolniških izostankov, izboljšala se je delovna storilnost, varčujejo pri materialu, izdatkih za skupno po-

rabo ipd. Spremenjeni tečaj dinarja je dokajšnja spodbuda za tiste ozde, ki so manj odvisni od uvoza, a veliko izvajajo (npr. Riko, Inles).

Zaradi pomanjkanja materiala ponekod prihaja do zastojev v proizvodnji. Tako ima ribniški ITPP težave s sestavnimi deli za štedilnike, zatika se namreč pri dobavi z Nemškega. Ta delovna organizacija in sodružiški Donitov tozd pa se srečujeta tudi s popačenim pojmovanjem samoupravnih odnosov. Proizvajalci surovin iz drugih republik ju hočejo prisiliti k podpisu (ne)samoupravnih sporazumov, ki predvidevajo celo za 200 odst. višje cene surovin. Ribniški in sodružiški delavci na kaj takega kajpak nočejo pristati; znabiti bo zato prišlo do večjih zastojev v proizvodnji. V Donitu so pred tem, da bodo morali surovine uvažati, kar bo navsezadnje celo bolje, kot ustreci tistim, ki so skregani s samoupravnim poslovanjem.

D. R.

Dvajset let GD Prigorica

Mimohod gasilcev – Priznanja in odlikovanja.

Gasilsko društvo iz Prigorice je najmlajše v ribniški občini. Pred kratkim je minilo dvajset let odkar so se prigorjski gasilci ločili od gasilskega društva Dolenja vas. V tem času je društvo zgradilo dom ter okrepilo svoje vrste, tako da sedaj šteje 86 prizadevnih članov in pionirsko desetino.

Na slovesnosti so pripravili mimohod članov gasilskih društev iz občine. O delu društva je govoril Mirko Mrhar, ki je poudaril, da je društvo doslej naredilo veliko, vendar mora v prihodnje nameniti še večjo pozornost izboljšanju gasilske preventivne in pridobivanju novih članov.

Predsednik občinske gasilske zveze Alojz Kos je podelil več priznanj za dolgoletno delo v društvu in pet odlikovanj občinske gasilske zveze, od tega tri prve in dve druge stopnje.

V kulturnem delu programa sta nastopila pevski zbor „Lončar“ iz Dolenje vasi in folklorna skupina.

M. G.

KONČNO POD STREHO

Ribniška Delavska godba je končno dobila primerno prostore. Godbeniki vadijo v domu Partizana; tamkaj hranijo tudi glasbila. Rešitev prostorske stiske bo gotovo vpivala na kakovost igranja. Omeniti velja še to, da v ribniški glasbeni šoli uspešno deluje oddelek za pihala, zato se za podmladek Delavske godbe ni bati.

TRAVA JE SENO POSTALA – Šele sredi prejšnjega tedna je slo vreme na roko kmetovalcem tudi v okolici Ribnice, ki so hiteli podirati priložnostne „kozolčke“ in ostrnice, na katerih je dež občasno dva tedna ali kaj močil in kvaril na pol posušeno seno. Na hitro posušeno seno se je precej znašlo na vozovih, traktorjih, saj pri takem vremenu, kot je letos, nikoli ne veš, kdaj se bo ulilo z neba. (Foto: D. Rustja)

Mozetič, Desimir Milovarović in Jože Matekovič. Jeseni pa bo v Novoteksu skupna seja komiteja in tamkajšnje OO ZK, na kateri bodo ocenili uresničevanje sprejetih stališč.

A. B.

STEKLARSKA DELAVNICA

Metličan Darček Barbič mlajši je pred kratkim na Jurovskem brodu odprl steklarsko delavnico, česar so se ljudje zelo razvesolili, kajti v Metliki in okolici je že dolgo čutili pomanjkanje te obrtniške dejavnosti. Zdej torej ni več strahu, da bi nove hiše ostale brez zastekljenih oken in vrat, pa tudi razbite šipe so kmalu zamenjane.

SPREHOD PO METLIKI

NA METLIŠKI BENCINSKI ČRPALKI vam operejo zadnje čase tudi šipe, kar se doslej ni dogajalo vsaj šoferjem z domačimi registriranimi tablicami ne. No, zdaj je tam poskočen fantič, ki si bo zaslužil s priložnostnim delom nekaj denarja ko pa bo počitnik konec, bodo vozniki spet bujili skoz umazana stekla. Morda bo to za njihove živce tudi bolje: vsaj ne bodo natančno videli, kako hitro se obrača števec, ki po kaže, koliko dinarčkov je treba potegniti iz denarnice.

ČOLNARJENJE JE V TEM DELU SLOVENIJE vedno popularnejše, kar ni nič čudnega, če vemo za reko Kolpo. S sedemdnevnega potovanja se je že vrnila deseterica navdušenih veslačev, ki jim je bilo na poti več kot prijetno. Po kopnem jih je namreč spremljal kombi, v katerem je bilo dovolj hrane in pijače pa še priučen kuhar Zvonko Pugelj je bil v njem. Imenovani je bil zadolžen tudi za postavljanje tabora ter za nakup sveže hrane po vaseh.

metliški tednik

DO TRGATVE – V okviru investicije v posodobitev metliške Vinske kleti – veljala je 12 milijonov dinarjev – so pri kleti zgradili naj sodobnejšo sprejemnico grozdja. Postaviti je treba še cevovode, kar naj bi opravili do konca avgusta, in sprejemnica bo nared.

Pismena licitacija

„KOVINARSKA“ KRŠKO
Tovarna industrijske opreme in konstrukcij
68270 Krško

objavlja pismeno licitacijo
za prodajo rabljenega
osnovnega sredstva:

— AVTOBETONSKA ČRPALKA TIP BPF 50 M20

Ponudbe pošljite na prodajno službo do 8. 08. 1980, v zaprti kuverti z oznako — licitacija črpalke.
Izključna cena je 1.950.000,— din.
Ogled je možen vsak dan v prostorih podjetja.

581/31—80

Ljubljanska banka

LJUBLJANSKA BANKA
TEMELJNA POSAVSKA BANKA
KRŠKO

Komisija za delovna razmerja

oglašča

za nedoločen čas, s polnim delovnim časom prosta dela in naloge v sektorju poslovanja s prebivalstvom:

— referenta za devizne posle s prebivalstvom

(delo v izmenih)

Pogoji za zasedbo delovnih opravil:

— ustrezna srednja šola z zaključnim izpitom, 3 leta ustreznih delovnih izkušenj in pasivno znanje enega tujega jezika.

Kandidati naj prijavijo s kratkim življenjepisom, z navedbami o dosedanjih zaposlitvah priložijo dokazilo o šolski izobrazbi. Prijave sprejemamo 15 dni po objavi. Kandidate bomo o izbiri obvestili najkasneje v 45 dneh po objavi.

Prijave pošljite na naslov:

Ljubljanska banka
Temeljna posavska banka Krško
Komisija za delovna razmerja
Trg Matije Gubca
68270 KRŠKO

579/31—80

DS SIS STANOVANJSKEGA IN KOMUNALNEGA GOSPODARSTVA NOVO MESTO

vabi k sodelovanju za opravljanje del in nalog s področja vzdrževanja stanovanj in stanovanjskih hiš ter komunalnih naprav individualne in kolektivne rabe

GRADBENE TEHNIKE

— lahko so tudi začetniki

Od kandidatov pričakujemo, da imajo dokončano srednjo gradbeno šolo in najmanj eno leto delovnih izkušenj.

Stanovanj ni.
Delo je za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.
Vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema 15 dni po objavi DS SIS stanovanjskega in komunalnega gospodarstva Novo mesto, Novi trg 6/11 (informacije po telefonu 21—040 int. 266).

Kandidati, ki se bodo prijavili na objavljena dela in naloge, bodo obveščeni o izbiri najkasneje v 30 dneh po preteku roka objave.

582/31—80

SLOVENIJALCES — tovarna pohištva brežice

razpisuje
dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

— ORGANIZIRANJE IN VODENJE DELA RAZVOJNE SLUŽBE

Pogoji za opravljanje del in nalog:
strokovna izobrazba: diplomirani inženir lesarstva in 5 let delovnih izkušenj v stroki;
Ostali pogoji: znanje nemščine, kandidat mora imeti pozitivne moralnoetične in družbenopolitične vrline, kar dokaže z ustreznimi dokazili; prijavi je treba priložiti program svojega pogleda na razvoj delovne organizacije in tehnologije.
Razpis velja 15 dni po dnevu objave. Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 30 dneh po dnevu poteka objave.

577/31—80

RAZPIS

TRDINOVH NAGRAD ZA LETO 1980 IN NAGRAD OBČINE NOVO MESTO

Na podlagi 14. člena statuta občine Novo mesto (Skupščinski Dolenjski list št. 5/79), 11. člena odloka o priznanjih občine Novo mesto (Skupščinski Dolenjski list št. 14/75) ter Pravilnika o podeljevanju priznanj (Dolenjski list št. 40/76—4) je izvršni svet občinske skupščine Novo mesto na 105. seji dne 9. 7. 1980 sprejel sklep o razpisu

TRDINOVH NAGRAD IN NAGRAD OBČINE NOVO MESTO ZA LETO 1980

1.
Trdinova nagrada se podeljuje delovnim ljudem in občanom občine Novo mesto, ki dosežejo pomembne uspehe na kulturnem, prosvetnem in znanstvenem področju.

2.
Nagrada občine Novo mesto se podeljuje delovnim ljudem in občanom občine Novo mesto, ki dosežejo pomembne uspehe na gospodarskem, političnem ali športnem področju.

3.
Predloge za podelitev priznanj lahko podajo: družbenopolitične organizacije, organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti, krajevne skupnosti in društva.

4.
Predloge za priznanja je potrebno predložiti izvršnemu svetu občinske skupščine Novo mesto pismeno z obrazložitvijo najkasneje do 19. septembra 1980.

Sekretariat skupščine
in izvršnega sveta
583/31—80

Komisija za delovna razmerja delovne organizacije
MERCATOR — PRESKRBA — Trg. podjetje na
debelo in drobno p. o. Krško

razpisuje

prosta dela in naloge

Vodje komercialnega oddelka

za mandatno dobo 4 leta.

Kandidati morajo poleg splošnih, z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- višja šolska izobrazba
- 4 leta delovnih izkušenj v komercialni trgovskih delovnih organizacij
- moralno-politična neoporečnost.

Poizkusna doba traja tri mesece.

Kandidati naj pošljejo pismene vloge z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev v 15 dneh po objavi razpisa na gornji naslov.

O izbiri bodo kandidati pismeno obveščeni najkasneje v 30 dneh po preteku roka za sprejemanje prijav.

580/31—80

Podvodni svet vabi

Že od pamtveka so človeka zanimala skrivnosti življenja pod vodno površino. V preteklosti so bolj ali manj uspešno prodirali v globine. Z izumi opreme, ki je dostopna širokim ljudskim množicam (jeklenke na stisnjen zrak, hidrostatski regulatorji, neoprenske obleke itd.), je vsakomur, kdor je dovolj zdrav, pogumen in ki opravi ustrezen izpit, omogočeno spoznavanje podvodnega sveta.

Z razvojem potapljaštva so se razvile številne spremljajoče dejavnosti. Tako ima podvodna fotografija vse več privržencev, vse bolj je čiščen podvodni ribolov, svoje obzore pa so razširile tudi biologija, geologija. Razvila se je tudi posebna veda „hidroarheologija“.

Potapljaštvo ni samo sebi namen; igra pomembno in odgovorno vlogo v splošnem ljudskem odporu in civilni zaščiti.

Podvodni svet je pritegnil tudi Novomeščane. Leta 1973 so ustanovili Klub za podvodne aktivnosti, ki šteje danes 86 članov; od tega je 20 aktivnih potapljačev, ostali člani pa so ali plavalci s plavutmi ali rekreativci. Samo potapljaštvo je v klubu zaživelo v letih 1975 in 1976, ko so kupili potapljaško opremo in kompresor za polnjenje jeklenk.

Poleg začetnega potapljanja so pričeli osvajati tudi specializirane programe glede na interesna področja posameznih članov. Razmišljajo, da bi prihodnje leto razpisali natečaj za ekspedicijo v tujih morjih, saj so si nabrali dovolj izkušenj pri potapljanju v domači Krki in Jadranu, kjer vsako leto prirejajo potapljaške taborne.

Potapljači se borijo tudi za čisto okolje in čistočo rek — predvsem Krke. Sami se lotevajo čiščenja rečne dna, kajti vse več je občanov, ki menijo, da je rečno dno javni smetnjak. Z malo več vestnosti in odgovornosti do narave bi pripomogli, da bi naša Krka postala spet zelena in čista.

OBVESTILO!

OBVESTILO!
OD 2. AVGUSTA 1980
DALJE BO PONOVRNO
ODPRT „PARTIZAN-
SKI DOM“ NA FRATI.
VABLJENI!

574/31—80

KMETIJSKA ZEMLJIŠKA SKUPNOST
NOVO MESTO

razpisuje na podlagi sklepa Izvršnega odbora prosta dela in naloge

RAČUNOVODJE — ADMINISTRATORJA

Pogoji:

poleg splošnih pogojev določenih z zakonom morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da ima srednjo strokovno izobrazbo ekonomske smeri
- da ima 3 leta delovnih izkušenj pri opravljanju enakih ali podobnih del
- da ima moralno politične vrline.

Poskusno delo traja 3 mesece.

Nastop dela je možen takoj ali po dogovoru.

Pismene prijave z opisom dosedanjega dela in dokazili o izpolnjevanju pogojev se v roku 15 dni po objavi pošljejo na naslov: Kmetijska zemljiška skupnost Novo mesto, Ljubljanska cesta 2, 68000 Novo mesto.

585/31—80

OSNOVNA ŠOLA ŠENTRUPERT
Svet Osnovne šole Šentrupert
RAZPISUJE PROSTA DELA IN NALOGE

RAVNATELJA

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- imeti mora po Zakonu OŠ predpisano pedagoško izobrazbo, najmanj 5 let delovnih izkušenj pri vzgojno—izobraževalnem delu, strokovni izpit, ustrezne moralno—politične lastnosti in organizacijske sposobnosti.

Mandat traja 4 leta. Rok za prijavo je 15 dni po objavi razpisa.

Kandidati naj pošljejo vloge z dokazili o strokovni usposobljenosti in s kratkim življenjepisom razpisni komisiji pri Osnovni šoli Šentrupert.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 15 dneh po končanem zbiranju ponudb.

575/31—80

Splošno gradbeno podjetje „PIONIR“ Novo mesto, Delovna skupnost skupnih služb, objavlja naslednje proste delovne naloge in opravila:

1. REFERENTA ZA LO IN DRUŽBENO SAMO—ZAŠČITO
2. VODJO STANOVANJSKE ENOTE
3. SAMOSTOJNEGA PRAVNIKA V KADROV—SKO SPOŠJNI PRAVNI SLUŽBI
4. VZGOJITELJA ZA DOM UČENCEV V NOVEM MESTU (za določen čas)

POGOJI za sprejem:

1. končana gimnazija ali ekonomska srednja šola ali administrativna srednja šola s 4 leti delovnih izkušenj
2. visoka ekonomsko—komercialna šola s 2 letoma delovnih izkušenj ali končana ekonomska srednja šola s 4 leti delovnih izkušenj
3. končana pravna fakulteta in 3 leta delovnih izkušenj
4. končana pedagoška akademija in 3 leta delovnih izkušenj ali dokončna gimnazija pedagoške smeri in 6 let delovnih izkušenj

Kandidati bodo pridobili lastnost delavca v združenem delu za nedoločen čas (razen pod tč. 4 za določen čas) s polnim delovnim časom in s pogojem trimesečnega poizkusnega dela.

Ponudbe z opisom dosedanjega dela, življenjepisom in dokazili o izobrazbi sprejema 15 dni po objavi: SGP „PIONIR“, Novo mesto, Kettejev drevored 37, kadrovski odd.

Kandidati bodo o rezultatih razpisa obveščeni v 30 dneh po zaključku oglasa.

571/31—80

Tradicionalna veselica v Velikem Podlogu

GASILSKO DRUŠTVO
VELIKI PODLOG VABI

na veliko TRADICIONALNO VESELICO v soboto, 2. avgusta. Pričetek ob 18. uri.

Za veselo razpoloženje bo skrbel Ansambel Ludvika Lesjaka iz Ljubljane.

VABI ODBOR
572/31—80

Vrtna veselica na MALKOVCU

GASILSKO DRUŠTVO
TRZIŠČE

prereja ob 30-letnici delovanja na MALKOVCU VELIKO VRTNO VESELICO dne 3. AVGUSTA. Pričetek ob 16. uri. Za dobro voljo bo igral ansambel TONIJA HERVOLA iz BREŽIC. VABLJENI!

573/31—80

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Cetrtek, 31. julija – Ignac Petek, 1. avgusta – Alfonz Sobota, 2. avgusta – Evzebij Nedelja, 3. avgusta – Lidija Ponedeljek, 4. avgusta – Janez Torek, 5. avgusta – Snežana Sreda, 6. avgusta – Vlasta Cetrtek, 7. avgusta – Kajetan

LUNINE MENE
3. avgusta ob 13. uri – zadnji krajec

KINIO

BREŠTANICA: 2. in 3. 8. ameriški barvni film Napad na policijsko postajo.
BREŽICE: 1. in 2. 8. italijanski barvni film Ognjena bolničarka. 3.

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

ZA POMOČ v gospodinjstvu iščemo žensko srednjih let k dvema starejšima zakoncem. Hrana in stanovanje ter dobro plačilo. Križ, Nahljkova 7, Ljubljana.
ZA OSEMMESEČNO deklico iščemo varstvo v Novem mestu, najraje na Cesti herojev, Mestnih njivah ali Koloniji. Začetek varovanja 1. septembra. Ponudbe na naslov: Rustja, Novo mesto, Šegova 10, telefon 24-761.
FRIZERSKO VAJENKO sprejemem v uk takoj in frizersko pomočnico s prakso s 1. 10. 1980. Stanovanje za pomočnico zagotovljeno. Frizerski salon Aleksič, Brežice.

STANOVANJA

Starejši upokojenki – upokojencu nudim enosobno stanovanje brez kopalnice za varstvo leto stare punčke. Lumpert, Golobinjak 2 pri Mirni peči.
ODDAM opremljeno sobo dvema slovenskima dekletoma. Franc Novak, Cesta herojev 43, Novo mesto.
USLUŽBENKA lekarnice išče ogrevano sobo v Novem mestu. Ponudbe pošljite pod šifro „Nujno“.

Motorna vozila

PRODAM zastavo 101 ali zamenjam za zastavo 750. Agnič, Gotna vas 51/c, Novo mesto.
PRODAM za stavo 750, letnik 1972. Milan Knežević, Srebriče 1, Novo mesto.
PRODAM zastavo 750, registrirano do maja 1981, motor letnik 1966, karoserija 1974. Mušič, Pod Trško goro 46, Novo mesto.

PRODAM gumi čoln Maestral 7, cenas 400 N din. Zgledite se na telefon (068) 25-642 od 14. ure dalje.

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: Časopisno založniško podjetje DOLENJSKI LIST, Novo mesto – USTANOVI TELJ LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Crnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in T. m. b. n. e.
IZDAJATELJSKI SVET je družbeni organ upravljanja. Predsednik: Niko Rihar.
UREDNIŠKI ODBOR: Marjan Legan (glavni in odgovorni urednik), Milan Markelj (namestnik), Ria Bačar, Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik Priloge), Bojan Budja, Jože Primc, Drago Rustja, Jože Simčič, Jožica Teppey, Ivan Zoran in Alfred Železnik. Tehnični urednik Priloge: Dušan Lazar. Ekonomska propaganda: Janko Šajc in Marko Klinc.
IZHAJA vsak četrtek – Posamezna številka 8 din, letna naročnina 298 din, plačljiva vnaprej – Za delovne in družbene organizacije 600 din – Za inozemstvo 600 din ali 32 ameriških dolarjev oz. 55 DM (oz. ustrežna druga valuta v tej vrednosti) – Devizni račun 52100-620-170-32000-009-8-9 (Ljubljanska banka, Temeljna dolenska banka Novo mesto).
OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu 160 din, 1 cm na določeni strani 200 din, 1 cm na srednji ali zadnji strani 250 din, 1 cm na prvi strani 320 din. Vsak mali oglas do 10 besed 60 din, vsaka nadaljnja beseda 6 din – Za vse druge oglase velja do preklica cenik št. 11 do 1. 1. 1980 – Na podlagi mnenja sekretariata za informacije IS skupščine SRS (št. 421-1/72 do 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje davek od prometa proizvodov.
TEKOČI RACUN pri podružnici SDK v Novem mestu: 52100-603-30624 – Naslov uredništva: Glavni trg 7 p. p. 33, telefon (068) 23-606 – Naslov uprave: 68001 Novo mesto, Glavni trg 3, p. p. 33, telefo (068) 23-611 – Naslov ekonomske propagande in malih oglasov: 68001 Novo mesto, Glavni trg 5, p. p. 33, telefon (068) 22-365 – Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo – Časopisni stavek, filmi in prelomi: ČZP Dolenjski list, Novo mesto – Barvni film in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

PRODAM

PRODAM kombinirano peč za kopalnico. Franc Martinčič, Gotna vas 64, Novo mesto.

PRODAM barvni televizor Iskra panorama. Informacije po telefonu 24-033.

PRODAM peč za centralno gretje brez boilerja. Alojz Bobnar, Golobinjak 2, Mirna peč.

PRODAM dnevno sobo Katarina. Baržič, Kristanova 12, Novo mesto, telefon 25-734.

PRODAM novo peč Braun za kopalnico (drva, elektrika). Vlado Magnik, Zagrebška 6 a, Novo mesto.

PRODAM dolgo poročno belo obleko št. 38. Ida Katič, Kajuhova 17, Krško.

NOVE 12-, 13-, 14-, 15- in 16-col-ske gumi vozove za konjsko, volovsko ali traktorsko vprego, prodam. Delamo tudi vse vrste ovin za prikolice. Dostava na dom ali po dogovoru. Stane Bulc, Jurčkova 73, Ljubljana-Rakovnik.

PRODAM camping prikolico IMV, typ 305, zimsko letno opremljeno z baldahinom. Ogled možen v nedeljo 3. avgusta. Alojz Pavlič, Vel. Bučna vas 31, Novo mesto.

PRODAM novo peč z boilerjem za centralno ogrevanje TAM-Stadler 30.000 kalorij. Javite se na telefon (068) 83-486 po 19. uri.

PRODAM odlično ohranjen globok otroški voziček Peg v zametni izvedbi. Marija Petrovič, Cesta brigad 41 – Brezov log, Novo mesto, telefon 22-330 (dopoldan).

PRODAM čistokrvne nemške ovčarje – mladiče. Hrhnin, Ratež 18, Brusnice.

PRODAM radio ojačevalec Lenco R 50, 2 x 40 W. Informacije po telefonu 22-057 (068).

UGODNO prodam 16-col-ski voz. Informacije po telefonu 85-246.

POSEST

PRODAM vinograd (12 km od Novega mesta), dostopen z vsakim vozilom. Možnost gradnje. Naslov v upravi lista (2914/80).

STARO HIŠO na podeželju NAJAMEM. Radan, Kladezna 11, Ljubljana.

KUPIM staro hišo, lahko z nekaj zemlje in gozda, v bližini Novega mesta. Ponudbe pošljite upravi Dolenjskega lista pod šifro „Do 20“.

LEPO NAGRADO izplačam tistemu, ki mi posreduje nakup zazidljive gradbene parcele v okolici Novega mesta (od 800 do 1000 kvadratnih metrov). Pismene ponudbe pod šifro „Lepa lega“.

KUPIM manjšo hišo z nekaj zemlje. Ponudbe pod „Avgust“.

PRODAM vikend nad Žužembekom s sadovnjakom in vinogradom. Viktor Zen, Preska 59 a, 61215 Medvode.

PRODAM gradbeno parcelo z dovoljenjem in dokončanimi pripravljalnimi deli, z načrtom velikosti 1000 kvadratnih metrov, na lepem mestu, poleg novega otroškega vrta v Dobovi pri Brežicah. Vse informacije po telefonu (041) 517-622 od 6. do 14. ure.

PRODAM gozd in njivo v okolici Črešnjevca. Informacije po telefonu (061) 43-496.

PREKLICI

LUDVIK MEDIC, Birčna vas 42, Novo mesto, preklucijem neresnične govornice, ki sem jih govoril o JOZETU ŽAGARJU iz Birčne vasi in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe.

OBVESTILA

NOVOST – Cenjene stranke obveščam, da bom s 1. avgustom pričel z izdelavo expres fotografij za osebno izkaznico, voziško dovoljenje in potni list. V eni minuti vam izdelam štiri slike čmo bele ali barvne. Se priporočam! Fotograf Cvetko Tramte, Breška vas 3, 68220 Šmarješke Toplice.

CENJENE potrošnike obveščamo, da bo mesnica zaprta od 4. do 14. avgusta zaradi kolektivnega dopusta. Pavel Bobič, Mesarstvo, Skočjan.

VIKTOR ŠENICA iz Dolenjskih Toplic, št. 187, obveščam cenjene stranke, da sem odprl mehanično delavnico za popravilo avtomobilov in kmetijskih strojev. Priporočam se za vse vrste popravil!

AKUMULATORSKA DELAVNICA Blažo Tasev obvešča cenjene stranke, da bo delavnica zaradi letnega dopusta od 4. do 20. avgusta zaprta.

KUPIM

KUPIM globok ali kombiniran otroški voziček za dvojčke. Jože Pugalj, Nabrežje 18, 61330 Kočevje, telefon (061) 851-071.

KUPIM rabljen betonski mešalec, po možnosti Brestanica (50 l) Bratkovič Jože, Dol. Gradišče 12, 68310 Šentjemej.

KUPIM leseno prešo za grozdje, stari model na kamen. Slavko Habinc, Elektrarna Brestanica.

Kmetijski stroji

PRODAM traktor Deutz 28 km, s streho, koso in plug. Stane Žugič, Brod 3, Podbočje.

PRODAM enosobno traktorsko prikolico skoraj novo 15", nosilnost do 2 t, domača izdelava, cena 15000 din. Ivan Grivc, Lončarjev dol 17, Sevnica.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 17. do 23. julija so v novomeški porodnišnici rodile: Barica Vrbaš iz Stopna – Renato, Janja Rezelj iz Šentjanža – Jasmino, Marica Valčič iz Ozlja – Sanjo, Erika Črtalič s Studenca – Rada, Slavka Koračin z Dolenjih Kamenc – Marjanco, Janja Praščevec iz Bršljina – Iko, Ana Lukunič iz Brloga – Danijela, Darinka Erhaj iz Velike Strmice – Brigito, Kristina Florjančič iz Dolnje Dobrave – Romana, Zdenka Kastelic iz Zvirč – Marjano, Jožica Savoren iz Dol – Natašo, Ana Moravac iz Velike Pake – Mirjano, Anica Bukovac iz Metlike – Igorja, Marija Kure iz Svibnika – Danijela, Olga Tomažin iz Senuš – Andreja, Ivanka Markelj iz Šentjurja – Mateja, Marica Lokar iz Gorenje vasi – Anica, Martina Urbančič iz Velikega Cirkna – Alenko, Darinka Gašperič iz Sevnice – Alenko, Marija Kuplenik z Vrha pri Pahi – deklico, Antonija Udovč iz Obrha – dečka, Marija Rastresen iz Primostka – dečka, Anica Nemanic s Krvavčevega vrha – deklico, Jožefa Šašek z Jugorja – dečka, Marija Murn iz Krškega – dečka, Marija Drčar iz Brezovce – deklico, Zalka Bosanac iz Bosancev – dečka, Cvetka Zjajac iz Praprč – deklico, Anica Desnica iz Metlike – dečka, Jožica Turk iz Stopič – deklico, Ana Budič iz Crmošnjic – deklico in Slavka Gorenc iz Birčne vasi – deklico.

CESTITAMO!

PREMAGALA GA JE ROČNA BLAGAJNA

V noči na 28. julij je nekdo vlomil v pisarno ribogojnice na Dvoru.

Nepridiprav je razbil steklo na vhodnih vratih. V pisarni je našel ročno blagajno, v kateri je bilo 2.120 din.

Skušal jo je odpreti, vendar se mu to ni posrečilo. Obupan se je moral zadovoljiti s 50 dinarji, ki so ležali na mizi.

Kakšna bistra glava vlomilec očitno ni; ročne blagajne običajno ne tehtajo okoli stota.

RAZGRAJAL

Novomeški miličniki so 28. julija popoldne pridržali do iztrezitve 28-letnega Rada Krneta iz Novega mesta, ki je pijan razgrajal v Gostišču na trgu v Novem mestu. Med drugim se je drl na ves glas in nadlegoval goste.

NEMIR V AVTOBUSU

Sevniški miličniki so v ponedeljek pridržali na hladnem Marjana Hrvata iz Črne na Koroškem in Igorja Hrvata iz Črmošnjic. Fanta sta se preveč vesela peljala z Viatorjevim avtobusom iz Črnomlja v Semič. Med vožnjo sta nadlegovala potnike, z voznikom in sprevodnikom pa sta se hotela kar stepsti.

Kaj, kaj bom brez tebe o moj sin? Ti mali vir, iz srca izkopan, ti mali plamen, z mojo roko vžgan, ti malo steblo naših korenin.

V SPOMIN

Minilo je žalostno leto, odkar je bila pretrgana nit mladega življenja našega zlatega sina, ljubelega brata, nečaka, bratrance in prijatelja

JOŽETA OGULINA

iz Krupe pri Semiču

Dragi Jože, že leto dni je, odkar si odšel, a nam se zdi kot bi bilo včeraj. Rana v naših srcih je še vedno sveža, spomin nate je še vedno živ.

Vsi tvoji

ZAHVALA

Po dolgi bolezni nas je v 77. letu starosti zapustil, dragi mož, oče in stari oče

FRANC ŠKRBE

iz Dešče vasi 25

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam pomagali v najtežjih trenutkih, izrekli sožalje, pokojnemu darovali vence in cvetje ter ga spremili na zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni dr. Kocutarju iz Žužemberka in internemu oddelku bolnice Novo mesto za dolgoletno zdravljenje, podjetju Novograd za podarjena venca in udeležbo na pogrebu ter župnikom za opravljeni obred.

Žalujoči: žena Lojzka, sinova Franc in Pavle ter hčerka Pepca z družinami

ZAHVALA

V 48. letu starosti nas je prerano in za vedno zapustil naš ljubi mož, očka, brat in svak

EDO TAVČAR

iz Novega mesta

Iskreno se zahvaljujemo vsemu zdravniškemu osebju Zdravstvene ambulante Novolesa, Zdravilišče Dolenjske Toplice, internega oddelka Splošne bolnice Novo mesto, posebno pa osebju kirurškega oddelka, kjer je bil deležen polne pozornosti in nege medicinskih sester in ostalega strojnega osebja. Posebno zahvalo smo dolžni celotnemu kolektivu Novolesa Novo mesto – Straža za neizmerno skrb med boleznijo in vso organizacijo pogrebnih svečanosti. Zahvaljujemo se za poslovljne govore TVD Partizan, KS Straža in direktorju Novolesa tov. Knezu za zadnje besede ob grobu, pihalnemu orkestru Novolesa in pevskega zboru Gorjanci Straža za zapete žalostinke. Iskrena hvala sodelavcem in družbeno političnem organizacijam kolektivov Novolesa, SGP Pionir, IMV Novo mesto, poslovnim partnerjem, sorodnikom, sosedom, znancem in vsem prijateljem za podarjena vence za izrečena sožalja ter vsem, ki ste našega dragega Edija spremili v tako velikem številu na zadnji poti.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše ljubljene mame, stare mame, sestri, tete, svakinje in sestrične

ANE PAPEŽ

gostilničarke v pokouju iz Vasi 3 pri Kočevju

Ki nas je v 74. letu starosti nenadoma zapustila, se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem ter delovnim in družbenopolitičnim organizacijam, ki so nam v teh težkih trenutkih pomagali, ji darovali vence in cvetje in pokojnico v tako velikem številu pospremili na zadnjo pot. Posebno se zahvaljujemo gasilskemu društvu Vas-Fara ter govniku Jožetu Selanu, ZZB NOV, DPO in KS Kostel ter govniku Antonu Obravničiču, dr. Stanku in Ljubinki Nikolič, delavski godbi iz Kočevja in župniku iz Fare za opravljeni obred.

Žalujoči: hčerka Milica, zeta Jože in Matija, muki Jože, Tine, Mateja in Vladka z družino ter ostalo srodostvo

Vas, 16. 7. 1980

ZAHVALA

Ob nepričakovani in boleči izgubi naše drage žene, mamice, stare mame

ALBINE PETERLIN

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki so nam pomagali v najtežjih trenutkih, izrekli sožalje, pokojnici darovali vence in cvetje ter jo v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala Romanu in Marjanu, SGP Pionir za darovani venec, župniku za opravljeni obred ter pevcem iz Mokronoga.

Žalujoci: mož Tone, sin Tonči z družino, hčerka Jelka, mama in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, dedka, brata, strica, sva ka in zeta

LEOPOLDA BIZJAKA

s Pristave 58 pri Trziču

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, sostanovalcem, sosedom, prijateljem in znancem, ki so mi stali ob strani v težkih urah, mi ustno ali pismeno izrazili sožalje, darovali vence in cvetje in pokojnika spremili na zadnji poti. Posebej se zahvaljujem tovarni Peko Tržič, ZRVS Pristava, KS Pristava, ZB Šentrupert, odredu I. SAB Ljubljana, tovarni pletenin „Rašica“, obema govornikom ter godbenikom in pevcem. Zahvala tudi zdravstvenemu osebju bolnišnice na Golniku ter dr. Bajžju za pomoč med boleznijo. Za vse in vsem še enkrat prisrčna hvala!

Žalujoca žena Marija v imenu vsega sorodstva

Pristava, 10. 7. 1980

ZAHVALA

V 78. letu starosti nas je zapustila naša dobra mama, stara mama, sestra in teta

JOŽEFA KUMER

z Golobinjka 5

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki so nam v težkih trenutkih nudili pomoč, nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter pospremili pokojnico na njeni zadnji poti. Se posebej se zahvaljujemo zdravstvenemu osebju interne bolnice Novo mesto ter sosedama Anici Novak in Anici Kovačič in župniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoci: hči Jelka z možem, vnukinje Jelka, Anica, Jožica z družinami ter vnuk Stane in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Po daljši boleznii nas je v 60. letu starosti zapustil dragi mož, oče, stari oče, sin, brat, stric in svak

JANEZ CVITKOVIČ

upok. rudar iz Kanižarice

Iskreno se zahvaljujemo vsem sosedom za pomoč, vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, sostanovalcem ter sosedom za podarjene vence, sindikalni podružnici rudnika Kanižarica, Gostinski enoti, krajevni skupnosti in organizaciji ZB za pomoč pri organizaciji pogreba, rudniku Kanižarica pa za prevoz. Posebna zahvala zdravnikom kirurškega oddelka septike in strežnemu osebju za lajšanje hudih bolečin, tov. Žuniču za poslovljni govor ter godbi na pihala iz Črnomlja. Hvala vsem, ki ste v tako velikem številu pospremili pokojnika na njegovi zadnji poti.

Žalujoci: žena Pepca, sin Janez z Liljano, mama Ivana, sestra Anica z Robijem in ostalo sorodstvo

Kanižarica, Tribuče, Oštrc, Ljubljana, Celje, Murska Sobota

ZAHVALA

V 75. letu starosti nas je po težki boleznii še poln volje do življenja zapustil naš dragi ata in stari ata, tast in brat

JOŽE BABIČ - KUČKI

iz Dragatuša 14

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam bili v tolažbo v težkih dneh, sorodnikom, sosedom in prijateljem ter sosedom iz njegovega dragega Črešnjevca, ki ste nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter pokojnika v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Hvala osebju zdravstvenega doma Črnomelj za obiske na domu. Posebej smo dolžni zahvalo ZB Dragatuš za častno stražo in venec, govornikom tov. Bečaju in sosedu Evgenu Cestniku za ganljive besede in pevcem za zapete žalostinke ter kaplanu za opravljeni obred. Še enkrat vsem iskrena hvala!

Žalujoci: žena Ana, sinova Jože in Janko z družinama, sin Matija z ženo Mimico, hčerka Ema z družino, sestra Marija z možem ter drugo sorodstvo

Dragatuš, Edson, Buenos Aires, Črešnjevec

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, babice, prababice in sestre

MARIJE VOVK

iz Cegelnice 16

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom za nesebično pomoč in darovane vence in cvetje. Hvala organizaciji Zveze borcev, pevcem, godbi in tov. Mrazu za poslovljne besede. Posebna zahvala dr. Juliju Sajetu za dolgoletno pomoč med boleznijo. Hvala vsem za ustne in pismene izraze sožalja in vsem, ki ste našo drago mami pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoci: sin Branko z družino, hčerki Mimi in Ivica Čermak z družino, brata, vnuki in pravnuki

Novo mesto, Ljubljana

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dobrega moža in očeta

ALOJZA BARTOLJA

iz Gor. Straže 62

se najlepše zahvaljujem vsem sorodnikom prijateljem in vaščanom, ki so mi pomagali v najtežjih trenutkih. Zahvaljujem se vsem darovalcem vencev in cvetja, kolektivu Opekarnе Zalag, društvu upokojencev, tov. Ivanu Virantu za poslovljni govor in vsem, ki so pokojnika spremili do njegovega zadnjega doma. Posebno zahvalo izrekam dobrim sosedom, družini Ivana Aša, ki mi je bila v času mozeve boleznii v veliko pomoč. Ravno tako se zahvaljujem za vso pomoč družini Alojza Pirca. Iskrena hvala kanoniku Lapu za lepo opravljeni pogrebni obred.

Žalujoci: žena Angela, Micka z družino, Angelca z družino in ostali sorodniki

ZAHVALA

22. julija nas je v 84. letu starosti nepričakovano zapustila naša draga mama, stara mama in prababica

IVANA KASTELIC

z Rakovnika 5

Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem za podarjene vence in izrečeno sožalje. Iskrena hvala tudi župniku za opravljeni obred in tov. Hrovatičevi za poslovljne besede ob odprtem grobu.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

21. julija nas je v 86. letu starosti zapustil naš skrbni mož, ata in stari ata

ALOJZ PETJE

iz doline Zabukovje 34

Od njega smo se poslovili 23. julija na šentruperškem pokopališču. Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom in prijateljem za izrečeno sožalje in podarjeno cvetje ter družini Golobovi za pomoč v najtežjih trenutkih, pevcem za zapete žalostinke, tov. Strmoletu za poslovljni govor in župniku za opravljeni obred. Vsem, ki so pokojnika spremili k zadnjemu počitku, prisrčna hvala.

Žalujoci: žena Lojzka, sin Slavko in hčerke Lojzka, Marica in Anica z družinami

ZAHVALA

Ob boleči in nenadni izgubi naše ljubljene žene, mame, stare mame in sestre

MIMI KEGLOVIČ

roj. Strupin iz Mokronoga št. 134

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so se poslovili od nje, ji darovali vence in cvetje in nam izrekli sožalje. Posebno se zahvaljujemo zdravniku novomeške splošne bolnice za nesebično pomoč ter obisk v ljubljanskem kliničnem centru, šoferjem iz Št. Janža in Mokronoga za venec in darilo, podjetju Kolinska-tov. Mira za venec in izraženo sožalje, sosedom Vrhovšek in Bartolj za vsestransko pomoč in tolažilne besede, župniku pa za opravljeni obred. Vsem, ki so nam v težkem trenutku stali ob strani, še enkrat hvala.

Žalujoci: mož Tone, hči Marija z družino in ostali, ki so jo imeli radi

ZAHVALA

Po dolgi in težki boleznii nas je v 95. letu zapustila naša draga mama, stara mama, prababica in teta

KAROLINA AVGUŠTIN

iz Gor. Sušic 19 pri Uršnih selih

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom in prijateljem za pomoč, podarjene vence in cvetje. Posebno se zahvaljujemo zdravnikom in strežnemu osebju žilnega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto za zdravljenje in nego. Prav tako iskrena hvala Anici Kresce za vso pomoč, ki jo je nudila zadnje dni njenega življenja, kakor tudi vsem, ki so kakorkoli pomagali ob njeni smrti. Vsem, ki ste drago pokojnico spremili v toliškem številu na njeni zadnji poti, še enkrat najlepša hvala.

Žalujoci: sin Stanko z ženo, hčerka Lina z možem, vnuki, pravnuki ter ostalo sorodstvo

Zlata poroka z godbo

Na nedavni proslavi 130-letnice metliške mestne godbe je pokroviteljica „Beti“ za ta res častitljivi jubilej izročila godbi nov prapor. Prezel ga je Tone Slobodnik, 65-letni kmet iz Metlike, krepak in čil možak, najstarejši član te godbe, s katero živi že pol stoletja.

Slobodnikov Tone, po domače Matetov, je prvič nastopil v vrstah metliških godbenikov, ko mu je bilo komaj 15 let in se tega in številnih drugih dogodkov iz bogate zgodovine metliške godbe spominja, kot bi se zgodili prejšnji teden. „Ko sem se začel učiti, je bil kapelnik Drobnič,“ začne svojo pripoved Slobodnik, „takrat nas je prišlo h godbi šestnajst mladih fantov, ostala pa sva samo dva: Silvester Mihelčič in jaz.“ Sprva je Slobodnik igral bas trobento, že po dveh letih pa vzel v roke basovski krilni rog in ga igra še danes.

Tisti dan se je Matetov Tone odpravil na zet. „Dela kmetu nikoli ne zmanjka, vendar za godbo in glasbo nasploh pa še vedno ostane nekaj časa.“ Tako hodi redno dvakrat na teden na vaje, saj se zaveda, da je metliška godba v zadnjem času dosegla precej visoko raven, ki jo je treba vzdrževati, to pa brez rednih vaj ni možno. „Pa tudi zato še igram, ker čutim, da sem pri godbi še potreben,“ pravi in pristavi: „Seveda brez veselja in globokega občutka pripadnosti ne bi bilo nič; dokler delam, igram, pojem, skratka, dokler sem telesno in umsko aktiven, toliko časa polno živim.“

Danes šteje metliška godba 40 do 45 članov, pred vojno pa jih je bilo največ 28. „Vendar smo imeli takrat skoraj več koncertov in nastopov kot danes. Ni bilo radia, televizije, avtomobilov, plesov, pa je bil promena koncert godbe velik dogodek; v Metliki smo ga pripravili gotovo na vsakih štirinajst dni.“

Med vojno metliškimi godbenikom ni bilo prav nič do tega, sda bi igrali na italijanskih paradah; kar devet so jih iz brigad vzeli, da so igrali v godbi Glavnega štaba. „Tam sem kot godbenik največ pridobil,“ prizna Slobodnik; „kajti z nami so se ukvarjali odlični glasbeniki, kot so Bojan Adamič, Marjan Kozina, Drago Lorbek, Pavel Sivic.“ Še posebej je Slobodnik ponosen, da je z godbo Glavnega štaba igral na slovesnosti v Ajdovščini, ko so proglasili prvo slovensko vlado. V osvobojenem Trstu pa so imeli številne koncerte na najprometnejših ulicah in trgih.

Po vojni je imel Slobodnik možnost, da bi postal poklicni godbenik, vendar je moral domov, ker je bila mati bolna. „Brat je padel in sem moral jaz poprijeti na kmetiji, sicer bi vse propadlo.“ In tako je, čeprav iz učen kolar, do danes ostal kmet, pa še nekaj: zvest in zavzet godbenik. Godba je Slobodnikova največja in najdaljša ljubezen, saj ji je neomajno zvest že pol stoletja. To je lepa, skladna in zvesta ljubezen: godba potrebuje Toneta in Matetov ne more brez nje.

A. BARTELJ

CESTA ODKRIVA PRETEKLOST – Danilo Breščak (desno) s študenti arheologije pri odkopavanju tipičnega rimskega groba s kamnitim oblogo. (Foto: J. Pavlin)

Naš vsakdanjik na valovih

Turistična prireditev Kostanjeviška noč je pritegnila veliko obiskovalcev – „Selmarji“ bogatijo turistični utrip Dolenjske – Nagrajena stabilizacija

To soboto so se v Kostanjevici dogajale čudne stvari. Dinar bi se kmalu potopil, tesno mu je slo, a je le splaval. Tudi Stabilizacija se je nevarno gugal, medtem ko je Zmaj s požrešnim gobcem ogrožal njegovo življenje. Pralnega praška je bilo toliko, da so ga po Krki vozili. Med spodbudnimi dogodki velja še omeniti, da je načrtovani Kamnolom na Opatovi gori dobesedno splaval po vodi.

Vse to so si lahko ogledali obiskovalci letošnje Kostanjeviške noči, ki jo je organizirala sekcija „Selmarji“ K. D. „Lojze Košak“. Osrednji dogodek prireditve je bil prikaz domiselno okrašenih čolnov, ki so bolj ali manj duhovito ponazorili dogajanja kostanjeviškega vsakdanjika. Strokovna žirija, sestavljena iz kiparjev udeležencev letošnje-

ga simpozija Forma viva, je ocenila, da se je med vsemi čolni najbolje odrezal čoln Stabilizacija, na drugo mesto pa so uvrstili čoln Ribja milica. Vsem sodelujočim čolnom je pripadla manjša denarna nagrada. Prireditve se je nadaljevala z

veselico ob zvokih ansambla Gorenjci.

V turistični ponudbi, ki jo zmore Dolenjska, bi podobnih prireditev lahko bilo več. Navsezadnje niti ni potrebno zanje kaj dosti več kot malo domiselnosti.

NI SE POTOPILA – Prvonagrajeni čoln je predstavil stabilizacijo. Gugal se je nevarno, a potopil se ni. (Foto: MiM)

KAVEJCI IN KORENINE, NA BLED!

V soboto, 2. avgusta, se bo v Blejskem jezeru 220 udeležencev pomerilo v plavanju na dva kilometra, ki ju bo potrebno preplaviti v sedemdesetih minutah. Preizkušnja je v sklopu rekreativne akcije „Brazde vzdržljivosti“, ki jo tudi letos organizirata RTV Ljubljana in Trimska Antena.

Istega dne, to je v soboto, bo ob 12. uri na kilometer dolgi progi plavanje za domače in tuje letoviščarje za pokal Bleda. Prijave bodo sprejemali tudi na dan prireditve od 8. do 10. ure na startu.

Ostre besede so poskrbele, da je zavlada za nekaj časa tišina. Kmalu pa ji je zavil vrat tovariš Zupan, rekoč: „Najpametneje bo, če si na mestu samem ogledamo to rodovitno površino.“

Na čelu avtomobilistične kolone je vozil bemveja tovariš Zemljčič. Ko so zacvile zavore njegovega avta zunaj Repičeve drage, so se zvezli iz pločevine najdogovornejši Repičani sin direktor kmetijske zadruge Leseni plug je šel z roko od leve proti desni: „To plodovito zemljo bi radi zazidali? Saj to je nezasišeno!“

Oči prisotnih so strmele v ravnino, v zemljo, na kateri je rasla do pasu segajoča trava, nizko, bodljikavo grmičevje in grintava drevesa. Tovariš Zupan pa je teden dni trosil naokoli, da je videl v grmovju lisico z mladiči.

TONI GAŠPERIČ

TOVARIŠI, TO JE NEPREMIŠLJENO!

Najdogovornejši repiške občine buče so se sklanjale nad novi zazidalni načrt. Iz ust se jim je valil sivkasto modrikast cigaretni dim, ker so se spravili k delu prav v tednu borbe proti kajenju. Prva so spregovorila usta tovariša Župana:

„Pravzaprav nimam pripomb. Vse je narejeno premisslano, vse je sploh dolgoletnih študij.“

„Tako je“, sso pritrčila usta občinskega tajnika, ki bi spregovorila isto, če bi tovariš Zupan raztrgal načrt na drobne kosčke.

„Zidanja željnim krajanom bomo zavozlali jezike, češ da mečkamo z določljivo zazidalnih površin,“ se je izvalčil tovariš Urbančič, ki se ni smel prikazati več v nobeni repiški gostilni, kajti krajanji so ga napadli zaradi zavlačevanja izdelave zazidalnega načrta. Kazalo je že, da bo sesta-

nek končan, ko se je odkaljal tovariš Zemljčič, inženir in hkrati direktor kmetijske zadruge Leseni plug: „Čudim se vašemu navdušenju nad novim zazidalnim načrtom, kajti tile papirji se mi zdijo, milo rečeno, neresni, škodljivi, da, celo škodljivi. Smo mar pozabili, koliko časa že govorimo v Repičevi dragi o pospeševanju kmetijstva, o pridelovanju hrane, o tem, da bomo obdelali vsak kosček rodovitne zemlje? Kaže, da so pripravljenci novega zazidalnega načrta gladko pozabili na to. Novo naselje, nove hiše naj bi zrasle po tem načrtu prav na najbolj rodovitni zemlji v Repičevi dragi. To pa je nevdržno! Tam bi lahko pridelali na tone krompirja, pese, koruze, zelja, pšenice... Tovariš projektantje pa rinejo tja železo in beton. Bomo mar v prihodnosti gledali opeko, marmor?“

Traktor mori

Vrstijo se nesreče s traktorji – Premalo pazljivi

Na območju UJ V Krško je v zadnjih dveh tednih prišlo do dveh novih nesreč, v katerih sta izgubila življenje dva voznika traktorja. Število žrtev precejevanja svojih sposobnosti in nepoznavanja voznih sposobnosti traktorja se je tako dvignilo že na 8, kar nedvomno kliče k premisleku.

19. julija okoli 19. ure je Tomo Hotanovac iz Globočic pri Kostanjevici vozil traktor od Podbočja proti vasi Slinovce. Zunaj naselja Slivje je iz neznanega razloga zapeljal s ceste in se prevrnil na travnik. Traktor ga je pokopal pod seboj. Hudo poškodovanega so odpeljali v novomeško bolnišnico, kjer je ob 23. uri umrl.

To nedeljo, 27. julija, se je nas svojem travniku v Šobenji vasi smrtno ponesrečil Janez Sodice. S traktorjem je pripeljal na stmi travnik, da bi na priključni voz naložil krmo. Traktor je pričel zaradi mokrih tal drseti ter pri tem smrtno poškodoval Sodica.

ŠE ENA SMRT POD TRAKTORJEM

V nedeljo ob pol sedmih zjutraj je 40-letni Emil Padovec iz Novih sel pri Kočevju s traktorjem pospravljal seno. Ko je Padovec peljal po travniku navzdol, se je traktor prevrnil nanj. Emil Padovec je bil takoj mrtev.

Zlat jubilej Blatnikovih

Blatnikova iz Leskovca praznovala 50 skupaj preživetih let – Najbolj sta srečna, ko se zbere vsa družina

Zakonca Terezija in Franc Blatnik iz Leskovca pri Krškem sta pred kratkim praznovala pomemben jubilej, 50-letnico skupnega življenja. Blatnikova mama se je rodila 1903 v Libojah v Savinjski dolini. Ko ji je bilo tri leta, se je vsa družina preselila sva očetom v Nemčijo, kasneje pa zaradi boljšega zasužka v Holandijo. Franc Blatnik se je rodil v Črešnjicah, in ko mu je šestletnemu umrl oče, je moral od doma, saj jih mati ni mogla preživljati. Delal je pri mnogih kmetih, in ker ni mogel dobiti dela, ko je odrasel, je odšel v tujino. Pot ga je zanesla v Holandijo, kjer je dobil delo v rudniku. Tam sta se Terezija in Franc tudi srečala. „Tako vsa si bila všeč!“ zatrjmeta in to prav gotovo drži. Po poroki sta dobila rudarsko stanovanje. Tam sta se rodila prva dva od osmih Blatnikovih otrok. Ko pa so začeli tujce odpuščati, je Franc izgubil delo in družina se je vrnila v domovino. Naselili so se v majhni najemniški bajti v Črešnjicah in se prebijali s priložnostnim delom. Šele leta 1938

je oče dobil redno zaposlitev pri gradnji krške tovorne ceste, Terezija pa je še naprej hodila na dno. Kljub temu je družina živeča ves čas v hudi revščini. Terezija ne more pozabiti, kako je otroka rodila na goli slami. „Pa so vsiceno zasti najini otroci! Pridni in pošteni so,“ pove ponosno in s krepkim glasom.

Boleč je tudi spomin na drugo svetovno vojno, ki jo je Blatnikov oče preživel najprej v ujetništvu, vsa kasneje pa pri delu na kmetih. Vsa ostala družina je okusila strahote nemških taborišč. A so vsi preživeli in se po osvoboditvi vrnili domov.

Danes imata Blatnikova svoj dom na Gmajni v Leskovcu. Dolgo sta ga gradila in vanj vtaknla vsak dinar, zato ga imata še posebno rada. Otroci so ju zapustili, pozabili pa ne, saj ju stalno obiskujejo. Z ljubeznijo in veseljem jih pričakuje in svojih 8 otrok, pa tudi 17 vnukov in 7 pravnukov. Le o njih govori, če jih kdo povpraša o življenju v prihodnosti.

ZLATOPOROČENCA – Terezija in Franc Blatnik že 50 let skupaj kljubujeta težavam in pomanjkanju. Najbolj srečna sta, kadar se v njunem domu v Leskovcu zberejo njuni otroci, vnuki in pravnuki.

Grobovi ob avtocesti

Pri Medvedjeku naleteli na dve ilirski gomili

Med gradnjo počasnega pasu dolenjske magistrale med Trebnjim in Medvedjekom je buldozer naletel na grob, v katerem so bile železna sulica, sekira in zapetnica iz jantarjevih jagod. „Flea“ so si delavci razdelili med seboj, beseda pa je dala besedo in našla do arheologov.

Ti so ugotovili, da je buldozer naletel na ilirsko grobišče iz 5. stoletja pred našim štetjem. Zemljišče, kjer so našli grob, so takoj zaščitili. Maja so se začela izkopavanja. Doslej so raziskali 500 kvadratnih metrov zemljišča, na katerem sta bili prazgodovinski gomili. Našli so 15 grobov, v katerih je bilo za „majhen tovornjak“ grobnih pridakov: posod, železnih sekir, nožev, bronastih zapetnic, jantarjevih orglic itd. Nekatere zapetnice so imele celo vdolane jantarjeve jagode. Izkopavali so študentje arheologije pod vodstvom novomeškega arheologa Danila Breščaka. Raziskovanja še niso končana, dela je še veliko, saj so na vrhu griča našli tudi na rimsko grobišče.

J. PAVLIN

V NEDELJO KMEČKE IGRE

Tudi letos bodo v Dragatuhi priredili zdaj že tradicionalne Kmečke igre. Na tej šaljivi prireditvi bodo sodelovale valke ekipe iz Butozaja, Dobljč in Dragatuša. Zejno in lačno občinstvo si bo po končanem igrah lahko poplaknilo grla in potešilo glad na veselici.

JESENIČANI V LABODU

V ponedeljek, 28. julija, so v prostorih jedilnice novomeškega Laboda odprli likovno razstavo, na kateri se predstavljajo člani jeseniške likovne skupine Dolik. Zanimivo razstavi se je porodila na letošnjem Labodovem ex tempore. Razstavo bo odprta do 10. avgusta.